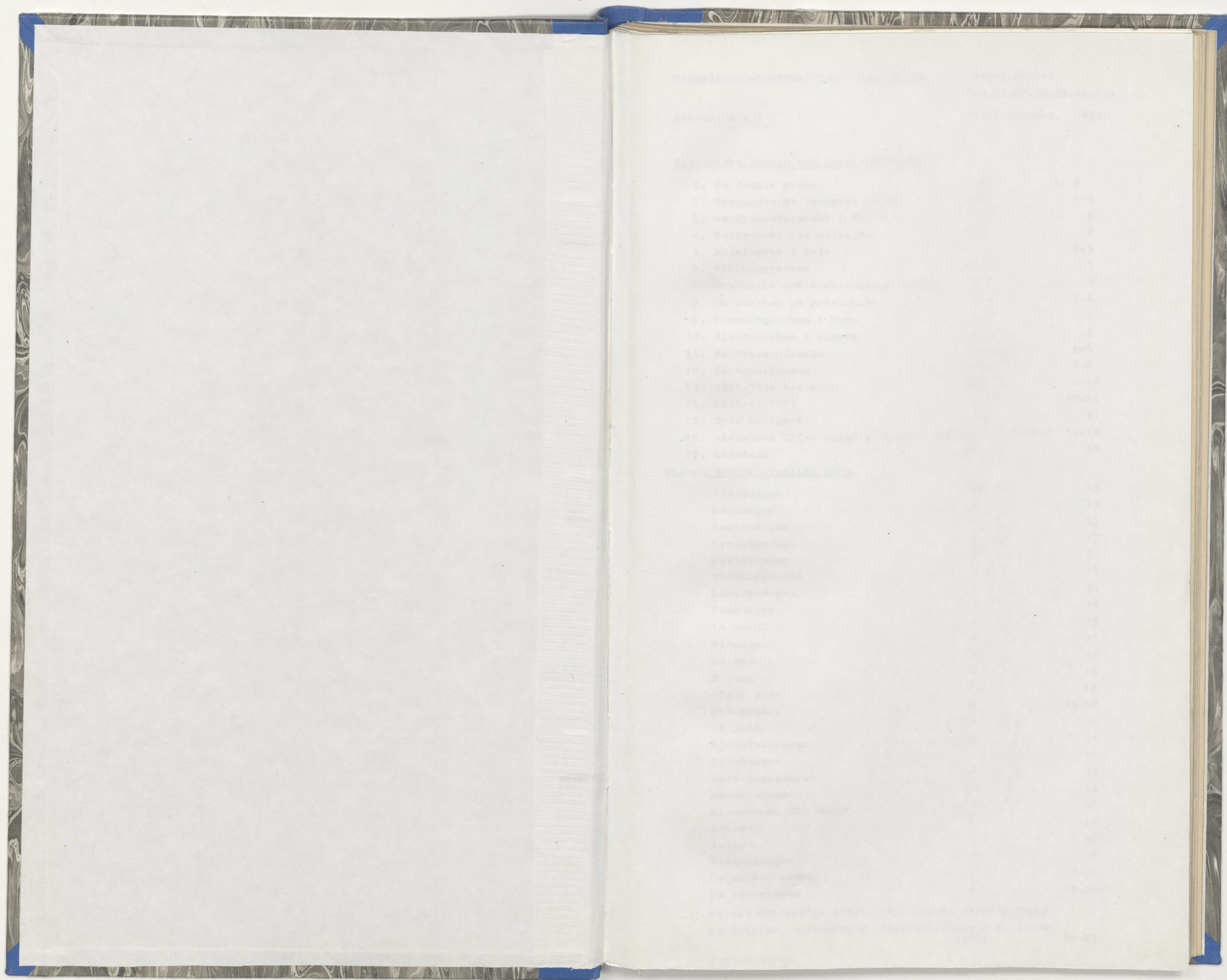

Historiska sägner och lokaltradition.

1. Om Tenala kyrka	(TE)	s. 1
2. Byggandet av Bromarfs kyrka	(BR)	1-2
3. Om kyrkobyggandet i Total by	(SN)	2
4. Guldgruvan vid Gålisjön	"	2
5. Malmlagret i Pojo	"	2-3
6. Vikingagrafvar	(PO)	3
7. Grabbacka och Junkarsborgs fästen	(KA)	3
8. Om skatten på prästkulla	"	3-4
9. Flemmingbacken i Pojo	(PO)	5
10. Slottsbacken i Ekenäs	(vNL)	5
11. Om Stora Ofreden	(BR,KA)	5-6
12. Rövaranförelaren	(PO)	6-8
13. 1854-1856 års krig	(KA)	8-10
14. Nöddåret 1867	(vNL)	10-11
15. Rysk ärlighet	(BR)	11
16. Alexander III:s resor i finska skärgården	((vNL)	11-12
17. Lojoåsen	(KA)	12

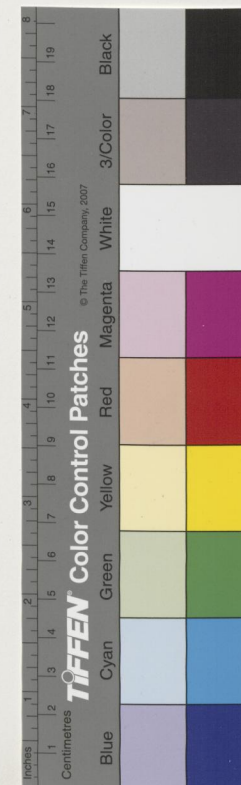
Skrock och vidskepliga bruk.

Nyårsdagen	(vNL)	13
Knutdagen	"	13
Paulusdagen	"	13
Kyndelmässan	"	13
Fettisdagen	"	13
Skärtorsdagen	"	14
Långfredagen	"	14
Påskdagen	"	14
14 april	"	15
Pingsten	"	15
25 maj	"	15
2 juni	"	15
17-19 juni	"	15
Midsommarn	"	15-16
19 juli	"	16
Sjusofovardagen	"	16
Rötmånaden	"	16
Bartolomeidagen	"	16
Samuelsdagen	"	16
Klemens m. fl. dagar	"	16
Advent	"	16
Julen	"	16
Stefanidagen	"	16
Om ny och nedan	"	17-18
Om väderleken	"	19-20

Ur det all dagliga livet. Ex. Degen, barnets vagg,
 kjolfällen, smörkärning, hästskor, klåda i händerna
 (vNL)

20-23

fortsättning

Fortsättning på innehållsförteckning till SAMLING 72.

Om drömmar	(vNL)	s.23-24
<u>Om huskurer:</u>		
Förhållning	"	24
Kroppsvärk	"	24
Frossa	"	24-25
Tandvärk	"	25
Hicka	"	25
Sjuka ögon	"	25
Solbränna	"	25
"Knarren"	"	25
"Osår"	"	25-26
"hälla tätt"	"	26-27
Borst	"	27
Vårter	"	27
"Naranippo"	"	27
Kål och grodblad	"	27
<u>Om djuren:</u>		
När man köper djur	"	28
Om slakten	"	28
Om korna går till "grannas"	"	28
Om första kvisten varmed man snärter till djuren som förs ut på bete om våren	(vNL)	28
Berömma andras kor	"	28
Om katten äter gräs eller korna stampar	(vNL)	28
Om katten tvätter sig	(vNL)	28
Att möta en katt	"	28
Om hundarna tjuar	"	28
Stället där hästarna tumlat	"	28
Vad fåren säger	"	28
När tuppen galar mitt på gården	"	29
Flugorna	"	29
Myggorna	"	29
Svart spindel	"	29
Fiskelycka	"	29
När räven snyftar	"	29
Om ekerren	"	29
Om beruven	"	29
Granens och eldens yttrande	"	29
Göken	"	29
Sädesärlan	"	29
Att räkna tranorna	"	29
Om spillkråkan skriker	"	30
Om orren kuttrar	"	31
Om vinden	"	31
Kråkan	"	31
Då svalan flyger högt	"	31
Torndyveln	"	31
Ormar	"	31
fortsättning		

IMMUNALISERINGSFÖRTECKNING TILL SAMLING 72.
Västra Nyland
(SR, TR, EN, PO, SM, KA, DN)
F. L. J. Sjöberg, 1899.

<u>Historiska sägner och lokaliteter.</u>		
1. Om Torsås kyrka	(TR)	1
2. Byggnaden av Torsås kyrka	(SR)	1-2
3. Om kyrkobyggnaden i Torsås	(SR)	2
4. Guldgruvan vid Gällstån	"	2
5. Malmgruven i Torsås	"	2-3
6. Vikingegravarna	(PO)	3
7. Gräbäck och Jönkarsborgs lsten	(KA)	3
8. Om skatten på Gräbäck	"	3-4
9. Flammingsbäcken i Torsås	(PO)	3
10. Stettsbäcken i Torsås	(SR, KA)	3-4
11. Om Stora Örteden	(PO)	4-5
12. Havsstranden	(KA)	5-10
13. 1834-1835 års kråk	(SR)	10-11
14. Nöjesåret 1867	(SR)	11
15. Ryk Rikshuset	(SR)	11-12
16. Alexander III:s resor i Torsås	(SR)	12
17. Lofvågen	(KA)	12
<u>Skrock och visköpiska bruk.</u>		
Kyrkåbågen	(SR)	13
Knutåbågen	"	13
Paulåbågen	"	13
Kändisåbågen	"	13
Pottåbågen	"	13
Skäråbågen	"	13
Långåbågen	"	13
Pååbågen	"	13
14 april	"	13
Flugåbågen	"	13
23 maj	"	13
2 juni	"	13
17-19 juni	"	13
Midsommar	"	13-14
19 juli	"	14
Stjarnåbågen	"	14
Häråbågen	"	14
Häråbågen	"	14
Samåbågen	"	14
Klemens m. 11. dag	"	14
Åbågen	"	14
Juleåbågen	"	14
Stjarnåbågen	"	14
Om ny och nedan	"	17-18
Om vädret	"	18-20
Ur det allmogets liv. Ex. boken, barmens värde. Kjellman, samling, Kärlek, kläder i händelse (SR)		

Fortsättning på innehållsförteckning till SAMLING 72.

Kreaturssjukdomar:

När korna sinar	(vNL)	s. 33
" Ängslan"	"	33
Maran	"	33
Fårslakt	"	33
Få kon brunstig	"	33
Då kon mjölkas första gången efter kalvningen	(vNL)	33
Bot mot rödsot hos kon	(vNL)	33
Medel mot trolskott	"	33
Medel mot maran	"	33

Om övernaturliga väsen:

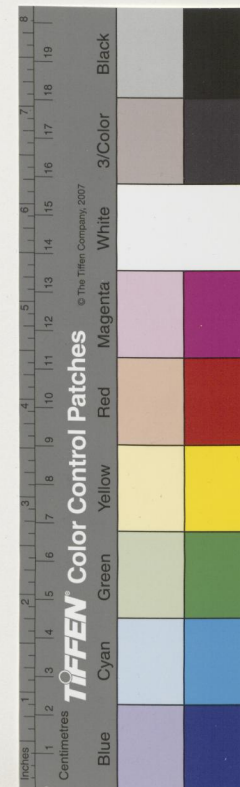
Om ormar med krona på huvudet under månljusa nätter(vNL)	35
Om sjörrådet	(PO) 36
Havsfrun eller sjödrotsningen	" 36-37
Hålla nacken på avstånd	(BR) 37
Om Ritomtarna	" 37-39
Skatter och drakeldar	" 39-40

Ordspråk:

282 st. upptecknade i Tenala	41-50
124 st. " Bromarv	50-54
151 st. " Pojo	54-59
134 st. " Karis	59-64
116 st. " Ingå	64-68

Gåtor: 149 st upptecknade i Västra Nyland

1. Besman	68
2. Fönstret	68
3. Hummelstören	68
4. Hummelrefven	68
5. Skeden	68
6. Mjölkkon, öronen, hornen, benen	68
7. 2 män rida på en häst	68
8. Smultronet	68
9. Rösen och elden	68
10. Fiolsträngen	69
11. Väggspringan	69
12. Ägget	69
13. Loppade sig	69
14. Dörren	69
15. Pengarna	69
16. Synålen	69
17. Pipan	69
18. Spinnrocken	69
19. Kvarnen	69
20. Munnen och tungan	69
21. Löfkärfven	69
22. Solen	69
23. Slådan	69
24. Vattnet	69
fortsättning	

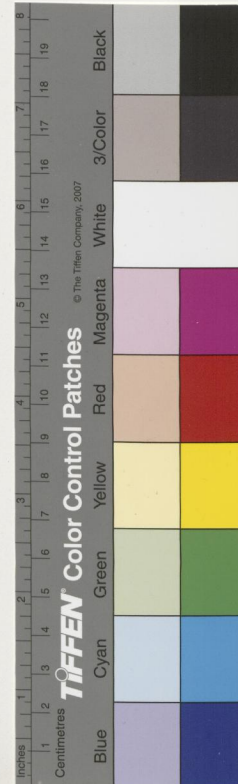
Fortsättning på innehållsförteckning till SAMLING 72.

25. Klockan	(vNL)	s. 69
26. Kammen	"	69
27. Kängsnöret	"	69
28. Tvättar drickestunnan	"	69
29. Stabban	"	69
30. Benen, magen o.s.v.	"	69
31. Dörrhantaget	"	70
32. Kardorna	"	70
33. Snön faller på skaren, solen smälter den (vNL)	"	70
34. Fågelboet i hästskallen	(vNL)	70
35. En man, en trebent stol, en hund "	"	70
36. Segelbåten	"	70
37. Hunden	"	70
38. Brevfet	"	70
39. Lampveken	"	70
40. Skon	"	70
41. Ugnskvasteh och kolen	"	70
42. Ljuset	"	70
43. Ägget och hönan	"	70
44. Järnband om hjulen	"	70
45. Torrt granträ	"	70
46. Människan i barndomen	"	71
47. Månen	"	71
48. Guds jämlike	"	71
49. F-slukten	"	71
50. Smörkärnan	"	71
51. Tuppen	"	71
52. Fiolen	"	71
53. En tunna ärter	"	71
54. Biet	"	71
55. Karlen, hästen och åldret	"	71
56. Vattsån	"	71
57. Vagguret	"	71
58. Korna stångas	"	71
59. Brevfen	"	71
60. Kon mjölkas	"	71
61. Åkern	"	71
62. Hummelstören, refven, bladen och kopporna	"	71
63. Gåspennan	"	72
64. Sjöran	"	72
65. Stegen som man tar på golfvet	"	72
66. Kyrkan	"	72
67. Ärterna hoppa i grytan	"	72
68. Ugnskvasten	"	72
69. Sjön och istäcket	"	72
70. Synålen	"	72
71. Han sk-t	"	72
72. Istikiln	"	72
73. Yxan på axeln	"	72
74. Sagdt	"	72

fortsättning

Fortsättning på innehållsförteckning till SAMLING 72.

25. Klockan	(vNL)	s. 69
26. Kammen	"	69
27. Kängsnöret	"	69
28. Tvättar drickestunnan	"	69
29. Stabban	"	69
30. Benen, magen o.s.v.	"	69
31. Dörrhantaget	"	70
32. Kardorna	"	70
33. Snön faller på skaren, solen smälter den (vNL)	"	70
34. Fågelboet i hästskallen	(vNL)	70
35. En man, en trebent stol, en hund "	"	70
36. Segelbåten	"	70
37. Hunden	"	70
38. Brevfet	"	70
39. Lampveken	"	70
40. Skon	"	70
41. Ugnskvasteh och kolen	"	70
42. Ljuset	"	70
43. Ägget och hönan	"	70
44. Järnband om hjulen	"	70
45. Torrt granträ	"	70
46. Människan i barndomen	"	71
47. Månen	"	71
48. Guds jämlike	"	71
49. F-slukten	"	71
50. Smörkärnan	"	71
51. Tuppen	"	71
52. Fiolen	"	71
53. En tunna ärter	"	71
54. Biet	"	71
55. Karlen, hästen och åldret	"	71
56. Vattsån	"	71
57. Vagguret	"	71
58. Korna stångas	"	71
59. Brevfen	"	71
60. Kon mjölkas	"	71
61. Åkern	"	71
62. Hummelstören, refven, bladen och kopporna	"	71
63. Gåspennan	"	72
64. Sjöran	"	72
65. Stegen som man tar på golfvet	"	72
66. Kyrkan	"	72
67. Ärterna hoppa i grytan	"	72
68. Ugnskvasten	"	72
69. Sjön och istäcket	"	72
70. Synålen	"	72
71. Han sk-t	"	72
72. Istikiln	"	72
73. Yxan på axeln	"	72
74. Sagdt	"	72

	(vnl)	
72		72. Klockan
73		73. Kammaren
74		74. Kungens
75		75. Tvätter drickesman
76		76. Stådan
77		77. Benen, mäsken o. s. v.
78		78. Dittbrädet
79		79. Kärtern
80		80. Sann lallier på skären, solen smälter den (vnl)
81		81. Fågelboet i hästskallen
82		82. En man, en trepsen stol, en hund
83		83. Spegelbåden
84		84. Hunden
85		85. Brölvet
86		86. Lampveken
87		87. Skon
88		88. Ugnskvaste och kolan
89		89. Ljuset
90		90. Ägget och hulan
91		91. Ljusbord om hulan
92		92. Torrt granit
93		93. Människan i barnhemmen
94		94. Hånen
95		95. Gode jämlik
96		96. F-slukten
97		97. Smörkåren
98		98. Tuppen
99		99. Plöten
100		100. En tunn ärt
101		101. Blot
102		102. Karlen, hästen och äldret
103		103. Vattådan
104		104. Vagguret
105		105. Kornas stängas
106		106. Brölven
107		107. Kon mjölkas
108		108. Åkern
109		109. Hummelstören, revlen, bladen och kopporna
110		110. Gåspennan
111		111. Stådan
112		112. Steden som man tar på golvet
113		113. Kyrkan
114		114. Årterns hoppe i gräset
115		115. Ugnskvasten
116		116. Stån och lallret
117		117. Synålen
118		118. Han sk-t
119		119. Istaklin
120		120. Yran på axeln
121		121. Sägde

	(vnl)	s. 72
75. Vagguret	"	72
76. Fönstret och spjället	"	72
77. Vågen	"	72
78. Katten	"	72
79. Haran	"	72
80. Drar byxorna på	"	73
81. Kosvansen	"	73
82. Brevvet	"	73
83. Gåspennan	"	73
84. Kärntirilm	"	73
85. Strumpstickorna	"	73
86. Hästskor	"	73
87. Bokskrift	"	73
88. Ägget	"	73
89. Josef begärde av Pilatus Jesus kropp	"	73
90. Jonas i hvalfiskens buk	"	73
91. Qvarnen	"	73
92. Tröskeln	"	73
93. Koskällan	"	73
94. Sjöran	"	73
95. Örnens väg, skiparns väg och unga karlens väg	"	73
96. Knådar degen	"	73
97. Modern ger di åt barnet	"	73
98. Medarna	"	73
99. Torrt björkrä	"	73
100. Pengarna	"	73-74
101. Kålen	"	74
102. En god häst	"	74
103. Matklockan	"	74
104. Hålet i gårdsgården	"	74
105. Borren	"	74
106. Roddaren och vattnet	"	74
107. 3-fotspanna	"	74
108. Ridsadeln	"	74
109. Foten: tar av skon och strumpar	"	74
110. F-slukten	"	74
111. Qvasten	"	74
112. Sömmarna i hästskon	"	74
113. Gumman var gift med karlen	"	74
114. Bokstafven a	"	74
115. Stolen	"	74
116. Sikten	"	74
117. Kon och hölasset	"	74
118. Ägget	"	74-75
119. Synålen	"	75
120. Brevvet	"	75
121. Knoppnålen	"	75
122. Rofvan	"	75
123. Hönan	"	75

Fortsättning

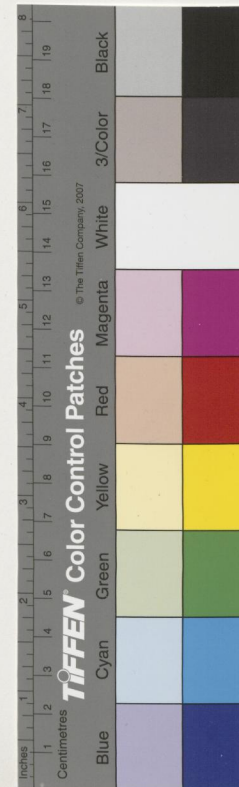

Fortsättning på innehållsförteckning till SAMLING 72.

124. Loppa (vnl)	s. 75
125. Vagguret	75
126. Klockan	75
127. Brevet	75
128. Lammet diar	75
129. Gårdsgården	75
130. Grötfatet	75
131. Snön	75
132. Degen i träget	75
133. Mjölsäcken	75
134. Fönstret	75
135. Ugnen	76
136. Stabban	76
137. Smörkärnan	76
138. Visheten	76
139. Karlen, hästen, hösäcken	76
140. Harfven	76
141. Takåsen	76
142. Rofvan	76
143. Brännvinet	76
144. Tråden i nystanet	76
145. Mor tvättar grytan, far sätter kött i (vnl)	76
146. Räknegåta	76
147. Man väfver pirvill = skottspolen	76
148. Hästen och ängen	76

Jullekar: upptecknade i Västra Nyland

1. På en äng stod en gammal lada	"	77
2. Opp å hoppa, stå ej å dra di	"	77
3. Vi ska dansa medean vi är unga	"	77
4. In slapp jag och var så glader	"	77
5. Jag går ut och jag går in	"	78
6. Det var en vacker misommarsafton	"	78
7. Jag sku gå ut å fria, men vet om jag får ja (vnl)	78-79	
8. Drick ur ditt hjärtas silfverskål	"	79
9. Stjärnorna uppå himmelen klart lysa	"	79
10. Nu hafver jag gått å friat	"	79
11. Hej Anders Matts med träskorna på	"	80
12. Jägarinnan vid ett hurtigt mod	"	80
13. Stekta harar och gödda svin	"	80
14. Jag gick mig ut i en örtagård	"	80
15. Hur du vänder dig och hur du svänger dig	"	81
16. Lilla vännen kom i min egendom	"	81
17. Du är den enda utbrutna ros, som är buren av naturen	"	81
18. Int vild ja ha di' fast ja' måste ta di	"	81
19. Inte tror du jag går här å friar	"	81
20. Gossar och flickor kommen med fröjd midsom- marn ti att fira	"	82
21. Bre, bre bält om bak, stora pengar som ett fat"	"	82
22. Och skeppet seglar öfver böljan blå	"	82
23. Anders Perssons stuga stod i ljusan låga	"	82
24. Å ungersven växer båd smaler och lång	"	83

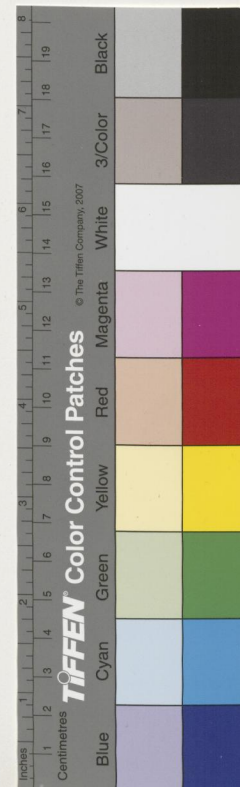
Fortsättning på innehållsförteckning till SAMLING 72.

25. Skeppet seglar till Köpenhamn	(vnl)	s.	83
26. Jag fattig enka går och vandrar	"		83-84
27- Sitter på stol, sitter på stol, Buldermans drängen	"		84
28. Jag mol i fjol, jag mol i år	"		84
29. Å gossarna gå ut att fria, ^{så} få se om de få ja	"		84-85
30. Tro ej Chloris, att jag är fast i dina band	"		85
31. Vi ska ställa till en roligare dans	"		85
32. Kom vännen kom! Kom sväng dig om!	"		85
33. Tag en annan, tag en annan, som jag	"		85
34. Kom, kom fager ungersven, kom för oss båda i dansen	"		86
35. Kom Pelle då mej ska du få	"		86
36. Det kom två gossar från skogen	"		86
37. Det kom 2 flickor ifrån en ö fralleralla	"		86
38. Skära, skära hafra, hvem skall hafran binda	"		86
39. Jag går ut och jag går in och jag går ut att söka	"	86-87	
40. Klippskinns handskar jag dig lofvat	"		87
41. Aj, aj, aj, mott hjärta är borta	"		87
42. Medan man lever i världen än	"		87
43. Det är skam för dig att stå i ringen	"	87-88	
44. Hopp Stina! Här har du mej	"		88
45. Hopp lilla flicka vill du ha mej ?	"		88
46. Höga berg och djupa dalar	"		88
47. Det brinner en eld, den brinner så klar	"		88
48. Säj, säj, så får du mej	"		88
49. Kom ska du få en sväng utaf mej	"		89
50. Nu ha vi jul igen	"		89
51. Flickan (gossen) hon (han) är ledsen	"		89
52. Väfva vallman! Slå tillsamman låt skedarna gå	"		89
53. Gossarna: Här kommer Simon sälle, här kommer redeliger herre	"		89
54. Gå, gå du modiga gosse, du har tänkt att narra mej	"		90
55. Nu har jag sålt både äpplen och nötter	"		90
56. Och flickan går i dansen, spatserar sina jämna steg	"		90
57. 4 st. namn på lekar: Sprimgenka, Nata, Filpa	"		90

Bomärken

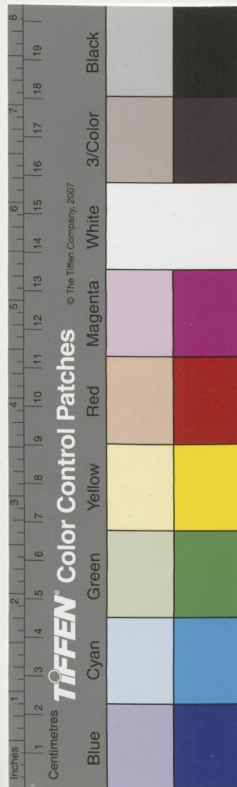
Visor:

<u>Kärleksvisor:</u>		
1. I ungdomens blomstring jag satte min tro	(TE)	93-94
2. En sorglig visa: Ack hör ni unga flickor, som än ogifta går	(vNL)	94-96
3. Skrif till mig som älskat dig av hjärtat	(SJ)	96-97
4. Den tiden jag var unger, utvald' jag en vän	(TE)	97-98
5. Tyst jag satt på dig jag tänkte	"	98
6. Med blommor ifrån gröna lunden	(vNL)	98
fortsättning		

Fortsättning på innehållsförteckning till SAMLING 72.

7. När jag var ung då ville jag vara grann	(vNL)	s. 98-99
8. Jag önskar af hjärtat att du vore min	"	99-100
9. Jag är lik en lila i oskuld upprunnen	(PO)	100
10. Ut i vårens späda gryning	"	100
11. Venus kom från fjärran lunder	"	101-102
12. Ledsen och trött och skapad blott att lida	"	102-103
13. Hör, hör eko oss svarar	"	103-104
14. Ensam än i hela vida världen	"	104
15. Jag vet väl hvar som står ett slott	(vNL)	105-108
16. I tysthet må jag klaga den sorgen jag bär	"	108
17. Allhelgondagen, som infaller i år	"	109
18. En visa vill jag sjunga, den lyder så här	(PO)	109-110
19. <u>Kaffevisa:</u> Ifrån Arabiens kuster varma	"	111
20. Men huru skall en yngling kunna vandra	"	111-112
21. Det var en bonde uti granngården vår	(vNL)	112-113
22. Si solen hur den lyser så klar och däjelig	"	113-114
23. Om alla berg de vore utaf rödaste guld	"	114-116
24. Brömsen sade till flugan sin	(TE)	116-117
25. Jag gick mig ut i lunden att höra fåglasång	(vNL)	117-118
26. Hon växte i torpet i susande skog	"	118-119
27. Ack lita ej på snabba timmar	"	119
28. När solen tänder sina strålar	"	119-120
29. Det hände sig en afton, jag mig på sängen lade	"	120
30. <u>Sjömansvisa:</u> Sju år har gått tillända	"	121-122
31. <u>Jungfrurna i Rosenlund:</u> Där gingo två jungfrur i rosendelund	"	122-123
32. Min flicka var uti sin ungdomsvår	"	123-125
33. <u>En sjömansvisa:</u> Vid Södernäs brygga där låg en bark så rar	"	125-126
34. <u>Liljan i dalen:</u> I dalen där växte upp en lilja, ja en lilja så rosenderöd	"	126-127
35. Minns du en gång i blomsterdalen	"	127
36. Där bodde en flicka på en ensam ö	"	127-128
37. En visa vill jag sjunga om en yngling på vår jord	(vNL)	128-129
38. En jägare gick ut att jaga	"	129-131
39. <u>Herr Peder och Kerstin:</u> Herr Peder och liten Kerstin sutto vid ett bord	"	131-133
40. Den unga Rosina var duglig och skön	"	133-135
41. Herr Pastorns dotter i Taubenhav	(PO)	135-139
42. Med rosenröda kinder och ögon så blå	(vNL)	140-141
43. En sjöman i ovädret han lider ofta nöd	"	141
44. Af hjärtat jag dig älskar i all min lefnadstid	"	141-142
45. Farväl nu slutas våra glada dagar	(TE)	142-143
46. <u>Polisvisan:</u> Bland alla odjur i staden går	(KA)	143-144
47. Ut i maj månad den tjugunionde	(vNL)	145-146
<u>Vaggvisor:</u> 18 st.		
48. Kling, klang, kör kuddorna vall	"	147
49. Tussi lulla liten vän jag skall dig väl sköta	"	147
50. Tussi lulli litet barn	"	147
51. Jag skall vagga mors barnet	"	147
Fortsättning		

Portföljering på innehållsförteckning till SAMLING 72.

107-108	(VNL)	7. När jag var ung så ville jag vara kung
107-108	"	8. Jag brukar att påstå att du vore min
107-108	(PO)	9. Jag är lik en lilla i eskud uppträdan
107-108	"	10. Uti vårens sköna tryning
107-108	"	11. Varna kom från fjärran lunder
107-108	"	12. Ledaren och trötta och skapad blott att lida
107-108	"	13. När, när och oss avstår
107-108	"	14. Ensam är i hela vida världen
107-108	(VNL)	15. Jag vet väl svar som står ett stoft
107-108	"	16. I trycket så jag klaga den sorgen jag bär
107-108	"	17. Allhelgonstegen, som inlämnat i år
107-108	(PO)	18. En vis vill jag sjunga, den lyder så på när
107-108	"	19. Kallvatten: I från Arslans kuster varna
107-108	"	20. Men hur skall en yngling kunna vandra
107-108	(VNL)	21. Det var en bonda uti kranstegen vår
107-108	"	22. Si seken när den lyser så klar och djölig
107-108	"	23. Om alla berg de vore utaf rödaste guld
107-108	(TR)	24. Brämen sade till lillan sin
107-108	(VNL)	25. Jag gick mig ut i lunden att bura läglighet
107-108	"	26. Men vänta i torpet i ena skog
107-108	"	27. Och lita ej på snarva timmer
107-108	"	28. När solen lunder sin strålar
107-108	"	29. Det hände sig en afton, jag var på skogen lade
107-108	"	30. Sjönarevise: Sjön är det tilländs
107-108	"	31. Jungfruns i Rosenlund: Det gingo två jungfrur i Rosenlund
107-108	"	32. Min flicka var uti sin ungdomsvår
107-108	"	33. En sjönarevise: Vid Söderbys bräcka där jag en park så tar
107-108	"	34. Lilla i dalen: I dalen där växte upp en lilla, ja en lilla så rosenberd
107-108	"	35. Minns du en gång i blomsterdalen
107-108	"	36. Det bodde en flicka på en ensamhet
107-108	(VNL)	37. En vis vill jag sjunga om en yngling på vår jord
107-108	"	38. En jägare gick ut att jaga
107-108	"	39. Herr Peder och Kerstin: Herr Peder och lilla Kerstin sutte vid ett bord
107-108	"	40. Den unga Rosina var dugglig och skön
107-108	(PO)	41. Herr Pastors dotter i Tjundenav
107-108	(VNL)	42. Med rosenröda kinder och ögon så blå
107-108	"	43. En sjönare i övrigt har liden ofta nå
107-108	"	44. Al påstod jag dig skakar i all min förtroende
107-108	(TR)	45. Parvli nu slutar våra glada dagar
107-108	(KA)	46. Follivise: Bland alla odjur i staden går
107-108	(VNL)	47. Uti maj månad den tjugoende
107-108	"	48. Kung: 18 st.
107-108	"	49. Tusen lilla liden när jag skäli dig väl sköta
107-108	"	50. Tusen lilla liden när jag skäli dig väl sköta
107-108	"	51. Jag skall vandra med barnet

Portföljering på innehållsförteckning till SAMLING 72.

52. Jag har förfall jag slipper ej vall	(vNL)	s. 148
53. Ikorn går på ången och slår med sina raska drängar	"	148
54. Tiltall gick med sina döttrar vall	"	148
55. Sof sött i lilla vaggan här	"	148
56. Tutti lulli liten vän	"	149
57. Kråkan sitter på ladutak	"	149
58. Små ögon fast	"	149
59. Sofven i ro ni stora amral	"	150
60. Vi ska ro till Dalarna	"	150
61. Och jag gick mig ut på tillivili bro	"	150
62. Barnet tuttar i lullan snäll	"	150
63. Tillom tall mamma går med barnet vall	"	151
64. Vi ska sjunga en liten visa	"	151
65. De'va'en gobbe som hade en son	"	151

Sager: Anekdoter

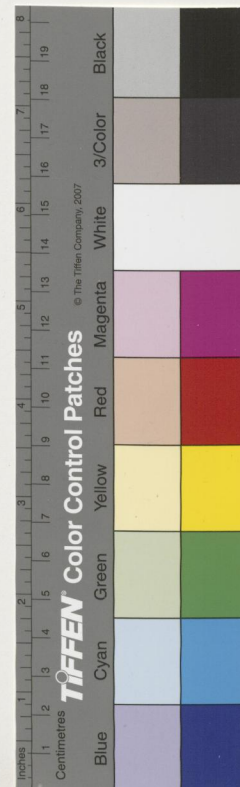
1. Pigan och hästskorna	"	152
2. Bagare Iilman och prästen	"	152
3. Om Lurlass och bondhustrun	(TE)	152-153
4. Bellman och Gustaf III	(PO)	153
5. Hertig Karl och bonden	(KA)	153-154
6. Om Kristi kors	"	154
7. Bonden som skulle göra ost	(TE)	154

Ramsor:

1. Vibba, vabba källartrappa	(BR)	154
2. In gobbar och slarf i er	"	155
3. Hvert for guld det som jag gaf dig?	"	155
4. Täkten smutsa på läkten	"	155
5. Kära hund bit bock, bock vill int ur min åker gång	"	155
6. Homma homma raka topp	(vNL)	156
7. Nippa nappa knappenål	(TE)	156
8. Stor sak i 'et hva kan é va värdt?	(vNL)	156

Talesätt och uttryck 20 st. från Västra Nyland

Innehållsförteckning	157
----------------------	-----

J. Lundmans samling 1899 från Rose.

högst förval. 72.

18 II 1899

reg = registrerad för Folkkultursamfundets folkminnesregister

kop = kopierad för Folkkultursamfundets väregister

Kop. 13-40

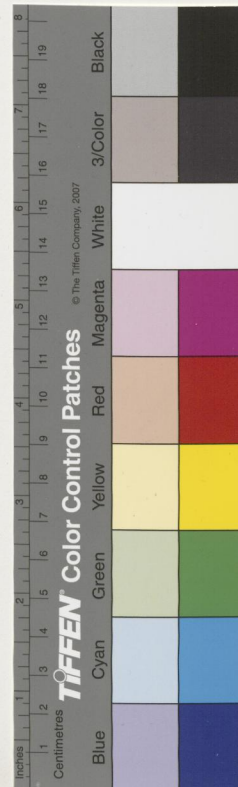

A. Historiska sägner och lokalthaditioner.

Arker.

Om grund- Tenala
läggningen af Tenala kyrka förtäges följande: För att bestämma platsen, på hvilken kyrkan skulle uppföras, spände man trenne tvillingoxar för ett lass sten och lät dem drifva efter behag. Där oxarna af trötthet stannade lades grunden till kyrkan. Tempelns skyddspatron är den helige Michael (Medelblad af skornakar Lindholm - Björkkulla-Tenala).

Om Bromarfs Bromarfs
kyrka går en liknande sägen. Byggnadsarbetet tog sin början i kvittok 3 a 4 km från den n. v. kyrkan. Genast från första början möttes arbetet af svåra hinder. De onda andarna sågo förtaget med oblidade ögon, och refs döfös ned om natten det, som arbetarne om dagen hunnit uppföra. Efter en tid tröttnade byggnadsmännen vid dessa mötgångar och sågo sig om efter en lämpligare

plats för kyrkan. Tvenne tårn-
des för ett lass stock och släpptes ut på van-
dring. Några dagar därefter fann man
otarna liggande döda i ett tätt snår,
och där lades grunden till Bromarfs kyrka.
Arbetet fortgick nu till ett lyckligt slut,
utan att någon större inverkan af
onda makter mera uppenbarade sig. (Hude-
randen L. Takolander — Bromarf)

I Total, en by i syd-
vestra delen af Snappertuna, träffade vi
dortteknad en gammal torpare vid namn
Nylund, allmänt känd på trakten under
namnet "biskop". Denne, som visade sig haf-
va en särdeles mäl för tunga och ett mindre
vanligt minne, påstod sig hafva egt en
mycket gammal bok, tryckt i Sverige på 1400-
talet (?) och författad af en lanttmätare och
forskare. Tyvärr hade han förlorat den sam-
ma. I denna bok meddelade "biskopen" någ-
ra intressanta uppgifter. Man hade — sa
berättade han — varit betänkt på att byg-
ga en kyrka i Total, men detta arbete
ständade af samma skäl som i Keri-
tek. Enligt N:s påstående, som jag dock
icke var i tillfälle att kontrollera, finnes
grunden kvar än. Kyrkan uppbyggdes
sedermesa i Ekenäs. Vidare uppgaf han,
att det i närheten af Gålsjön i Kari-
nes en guldgruva, som förut varit känd,
men förut på senare tider fallit i glömska.
Gruvan bearbetades af svenskar, men fylldes
med sand och grus, då ryssen kom till
landet. I samma källa hade N öfren
erhållet kunskap om ett mäktigt, skändt
i Soje malmlager i trakten af Eckerö och Boek-

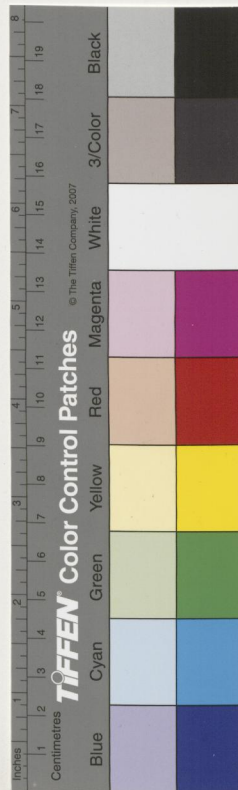

boda byar i Soje socken. Spåga om Presthul-
skola vi återkomma till hans uppgif.

I en kulle mitt i Kringa-
grofvar emot Soje mestgård sägas helingars ligga
begravna. På stället synas en mängd stenar
och fjämnhetes (Förpar Bergström — Soje)

Grundläggarna Grabbarna
af Grabbarna och Junkarsberg fästet i Kari- och Junkarsberg
socken voro enligt sägnen bröder. De lägo
i ständig fejd med hvarandra. En bjfnals-
höll riddare på Junkarsberg legick gälfmod
på följande sätt. Med sin stadhärts egen
förbundna red han i sporrsträck utför ett
högt, tvärstupa berg. (Landsberg — Kila Kari-)

Om Presthulla Presthulla
egendom i Tenala socken gå allkända
märkliga rykten, ej allena bland sockne-
borna, utan äfven bland personer i andra
socknar af Raseborgs härad. Ryktet förnä-
mer, att marken, på hvilken nämnda egen-
dom sträcker sig, täcker ett ytterst digert
silverlager, som när fram ända till Bru-
tubete, beläget på 4 km. afstånd från ber-
resätt. Kullen, på hvilken byggnaden är
uppförd, påstås bestå af ett silverberg, som
dels betäcker af en turv jordkorspa, dels
täcker fram i dagen. Om ymnigheten af
silver får man en bild, då man bjes-
nar till mun sagermans drastiska be-
ding därpå. Denne — ofrannämnde Land-
berg i Kari- berättar, att det för några
decennier fanns så rikligt silver i Prest-
hulla källare, att det "riktigt rann". Detta
sakadt ha egarna af godset velat för-
hemliga tillvaron af skatten. De ställen, då
silver stucket fram öfver marken, hafva de

fjäsat och sandat, ingen påminnande har tillåtit att inträda i källarena m.m. försigtighetsmätt. Folket påstår, att egarna hade för afsigt att smaningom och i tysthet upptaga skatten. För detta ändamål hade en underjordisk gång mellan Prestkulla och Brutebölle varit planerad. Om denna gång kommit till stånd förmåter icke ryktet. I en löpal, där silverlagret upphörligt gäcker egarens döfnings försök, påstår det spöka grufvigt. Folket visar sig här silverdrottningen. Boningshuset är en ständig hemvist för spöken, som ora sovrande människor genom att lyfta på sängen, draga i täcket o.s.v. För omkring 30 år sedan, då ryktena hade sin största spridning, nådde de äfven myndigheternas öron. För att undersöka om ryktena hade någon grund, skickades trenne embetsmän till ort och ställe. Den ena af dessa, så berättar folket, lät godsegarin muta sig. Tid undersökningen befunns man sig af ett instrument, som ringde hvar gång det föddes öfver en malmsäder. Men hvar gång som detta inträffade förklarade den mutade herrn, att det skedde genom hans förvillande. Salunda blif undersökningen utan något resultat. Senare lär godsegarin hafva låtit "kvarn från Helingsfors" förtaga gräfningar på stället och där jordens mineralhalt därvid hafva konstaterats vara svafvelkis. Om Prestkulla har obannlyggen skund läst i sin bok, att detta malmsäders är ryster till Salens, men dubbelst rikare. Boken uttalar, att ett guldlager ligger under silpet, samt att metallmassorna i Brutebölle sammanträda som zink.

Älmänna lands. Fleming-
backen
i Sjö
9
Detta senare namn har den erhållit på grund däraf, att det var här Klas Fleming fick slag. Han dog kort därefter i den närbelägna prestgården. Invid samma backe finnes en väldig, nästan rund sten, dithun af jättar, som darrar då kyrkklockorna ljuda. Några påstå att den kl. 12 midnatt svänger ett hvarf rundt.

På brandtornbacken
i Ekenäs hade släkten Leijonhufvud haft för
afsig att uppföra ett stort beboet aftannade
i Ekenäs
da grunden var lagd.

Under stora ofve-
den berättas allt hafva varit öde: byarna
voro brända och folket förkingadt. Men-
niskorna gjorde sig för fiender i jordhå-
lor och bergsklyftor. Då ofveden slöts lyftes det
i kyrkorna, att ryssen skulle återkomma
som vän och herrna mycket bröd med
sig. I slaget vid Rulaks lär hela riken va-
rit rödt af blod. Hosa och hästarna gingo i blod
upp till betedt. (?) 11 lasttyg gingo till bot-
ten och blefvo onyttagna. Stället, där de
ligga, kallas Slöppen; en gång ställde en
fiskare, då han återkom från ett fiska-
fänge, med båten mot en mast, ett
grund kunde det icke vara, för nog här-
de "gotten" till farvattnet (i Lindholm - Rief-
vik - Bromar). Under samma krig inträffade
det och, att rycka soldater följde 5
svenskar på Ångsboholm i Snappstuna skär-
gård. Under flykten kommo svenskarna till
ett brant berg. Utan att dröja ett ögonblick

Slyf

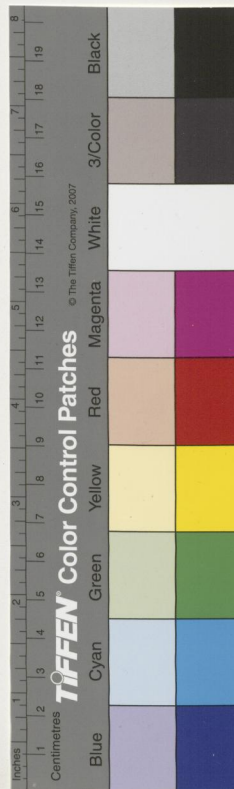
Stetti-

backen

i Ekenäs

Stora

ofveden.

togo de sin tillflykt i en hyllad klyfta i berg och kastade sina kaskar i sjön. Efter en stund kunno ryssarna fram, sågo kaskarna flyta på vattnet och återvände i den tron, att alla svenskar hade drunknat. (Lundborg - Karis). Rycka bögen låg en tid under stora ofreden lägrad på Föjers mestgårdsgård. Överbefälhafvaren, general Falken hade sitt höghvarter på mestgården.

Röfvar.

anföraren

Skuld.

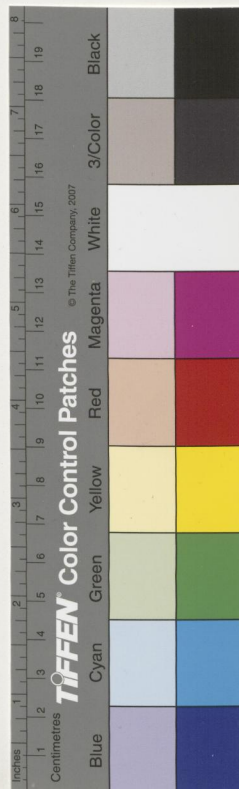
I början af 1840-talet huserade i Snappertuna ett röfvarband, hvars anförare var en torpareson från Söga vid namn Skuld. Denne var en förlagen och intelligent man och hade till största del dessa egenskaper att tacka för sin sterartade framgång på botten bana. Han lär hafva varit duktig fotspelare och berättas hafva diktat vers. Till en början belade han i Hestnäs by af Snappertuna kapell, men lemnade snart detta ställe och föjde sedan ett normadlif. Nu blef han en skräck ej allenast för hemtåkten, utan också för kringliggande socknar. Han vann medhåll på många håll och därför undgick han kronobergningens förföljelser i par års tid. Fäst berömd var Kyby gård i Karis. I denna stal han i sockenmagasinet, men skrämdes på något sätt och lemnade socknen. På Rambo land det stal Skuld jämte en bonde från Furstöls i baron Hisingers vinkällare, i hvilken fanns 200 års gammalt vin. Det stulna vinet delades och dracks därpå i bondens stuga. Då baron Hisinger utfäste en belöning åt den, som angaf tyfvarna, anklagade bonden Skuld för stölden. Par dagar därefter

man bonden död i ^{ett} hus som ^{skall} för Skulds hämd. Det illdåd, som låg tyngst på hans skuldbemängda samvete, var mordet på en ung kvinna. Skuld tvang henne att taga från husets pengas och dyrbaheter ur en kista. Då kvinnan knäböjde vid kistan under bländet efter det begärda, slog befron locket till, så att hufvudet blef innanför. Utan att akta på kvinnans lilla sor, som gråtande omfamnade hans knän och bönföll om moderns lif, tyckte han locket alltt hårdare fast, tills kvinnan uppgaf andan. En länsman, som Skuld fann för närvingen, sköt han i dennes hem invid Raseborg. Samma afton, som detta inträffade, sutto några vänner hos bonden Jönlund (?) från Persö. Då Jönlund såg hys i länsmannens fönster ythade han: "Det huset skall släckas, den skallen skall spräckas." Till följd häraf misstänktes han för delaktighet i mordet och fick sitta 15 år i ransakningsträkte, utan att han bekände. Vid Nikolai I:s främfälle beviljades honom amnesti. Efter att länge förgäves hafva efterspanat röfvarna, lyckades det slutligen en kronolänsman att med biträde af ryk militär bemäktiga sig hela bandet. Därpå för länsmannen omkring i socknarna och tvang med daggen i hand alla, som misstänktes för delaktighet i Skulds brott, att bekänna. Den rättgång, som nu vidtog, är märklig i flere afseenden. Antalet anklagade var så stort, att det behöfdes öfver 40 hästar för att transportera dem alla till tinget. Skuld lyckades rymma från fångförarn, men blef änko gripen. På tinget och i häktet uppträdde han mycket

Förskotts en knall skott som ett skott på himmen på gäst i byn

Har ett mycket gånkande koradreges ment.

Han dränkte
sig på väningen
till Ekenäs.

1854-1856

ärs krig.

häftet och egenegentligt spelade fot, dikta-
de glada visor, skämtade med väktarna
m. m. Hans dörn har jag ej reda på;
jag har hört deportation till Sibirien näm-
nas, men detta förnekas af de flesta. För
att få de anklagade att bekänna, begagnade
man sig af tortyr. Ryska soldater kunde
fast offren vid golvet och trakterade dem
så länge med knutrisor och spön tills
de bekände. Ett ögonvittne skildrade tillgån-
gen säsonn gräslig att skilda. (Föreläsning - junev. 1894)

1854-1856 års krig

fortlever ännu i folkets minne. Staten hade
lätit borttaga görnickarna och andra vägle-
dande märken från farlederna och sätta
ut missledande sådana. Ekasa hade kättn-
gar och bonmar lagts öfver flere sund, för
att hindra engelsmännens framfart. I Hag-
sund nära Lappvik lades ett sådant
stängsel öfver sundet. Öfver sundet vid
Hvitvand lades en bom, bestående af 4 trä-
bjätkar och järnstänger. År 1854 trängde
fienden dock fram ända till Ekenäs, väg-
ledda af lotten Röman från Svärminne.
Vid Rödgrund lägo tvänne handelsfartyg,
lastade med salt och vin och tillhöriga han-
delshuset Borgström. Då engelsmännen slat-
kades drogo skeppen upp på grund, men tren-
ne fientliga fregatter löstego dem från leran,
kastade saltlasten öfverbord och behöll det öfuga.
Det var troligen på återfärden, som slaget
vid Hvitvand egde rum. Landets militär hade
här ett batteri och en trupp finnar och ryssar
var betäckning. Då engelsmännen antände
höllo finnarna på att koka mat. Fiendens

- För att undgå straffet för sitt föräderi, flyttade
Röman till England, där han blif bosatt.

första skott spjälpte gyltan öfverända. Slaget
skulle icke hafva kommit till stånd, om
icke ryssarna hade "ärtat" fienden. Eng-
länna hade lagt dockor upp i mäs-
na och på dem odde finnarna och ryssarna
länge sitt knut, tills de märkte bedrägeriet.
Fienden öppnade en skarp och värdig
kanoneld mot batteriet, som inom kort
bragtes i fullkomligt odugligt tillstånd. Blä
nämner man om en kula, som träffa-
de en lada. Den gick igenom ladans bå-
da stöckeräggar, träffade ett berg, studsade
tillbaka mot en fjock tall och klöf den
na mitt itu. Ja, kanonaden var så
stark, att, om man får hö Pö kyrko-
värdare Tri, potäterna hoppade i sina jä-
ror i Pö kyrkby. Fönstren i den närbelä-
na byn Leksvall gingo sönder. Manpul-
kan lär hafva varit stor öfver sidan.
Tri berättar, att 3 prämar fulla med
ryska schimmel öfver slaget transporterades
till Ekenäs. Bland de stupade omnäm-
nes äfven en ryk general(?), som träffa-
des af en kula i magen. Han jordades
i Hvitböl. Men fienden slapp ej heller för
godt pris. Finnarna ästadkommo med
sina utmärkta gevär stora luckor i engels-
männens led. För att tyda ner de svåraste
klagan och jämmar rödes tummarna
oafbrutet på skeppen. Under striden råkade
ett af skeppen på grund. Genast föddes tor-
sar i land på tvänne ställen och därpå
varpades det flöt. Resultatet af striden
blef, att ryssarna måste retirera och läm-
na det förstörda batteriet i sticket. Ehuru

krigföringen i militäriskt hänseende
icke blef af någon större betydelse, blef den
dock särdeles betungande för allmogén i
de hemsockta trakterna, ity att skjutsålig-
gandena till den grad upptogs bondens
tid och krafter, att jordbruket och andra nä-
ringar blefvo lidande därpå. För att utlät-
ta motståndarne förtogs engelsmän-
nen lättade landstigningar på många
ställen. Då våra trupper efter långa, bet-
tande itmarscher kommo tillstädes, hade
fienden åter inskeppat sig. Under detta
ständiga "motande af Olle i grind" är
det naturligt, att allmogén fick icke
mycket ondt. Enligt en uppgift, som
jag erhöi i Dal-Fenala, hade engelsmän-
nen också trängt in i den långa Gen-
narby viken, sprängt en barm, som var lagd
öfver viken i närheten af Rökby, men
tvungits att återvända af det låga vat-
tenståndet. Kannonaden vid Treaborg 1835
hördes i Pojo. (Sandberg - Tula - Paris m. fl.) [Den hade
hörs ända till fjärra Island.]

Nödåret 1867 (år 1867) led befolkningen i Raseborgs
härad icke af någon särskild nöd. Frie-
den hade icke slagit fel här. Det enda
som vittnade om den allmänna lands-
olyckan, var den ständiga strömmen
af tiggare. Prostén Solberg i Pojo utöf-
vade denna tid en storartad välgörenhet. Ofta
mottog han ända till 30 tiggare hos
sig till natten och gaf dem föda.

Karisbo utgjorde dock ett undan-
tag från regeln. Här hade en stark miss-
växt gjort nöden allmän. Man lifvade

sig deli med barkbröd, deli med bröd
bakadt af mjöl, ärtis och renmossa.

Detta senare slag af bröd lär hafva
haft en mycket besk smak. Samma
slags bröd användes också i Lejo och
Tichtes socknar. Efter hungersnöden
infann sig en tyfus-epidemi; som
slukade många offer.

Som exempel 16 Ryck

"iskghet."

på det sätt, hvar på ryska soldater för-
snillar kronans medel, anför jag följande
skildring: På 1890 talet var ryck
militär sysselsatt med jörmätningar
i Bromsarfsrättnen. I stället för att mä-
la jörmärkena på klipporna med bly-
hvitt, gjorde de det med kalkvatten, med-
den påföljd att märkena inom kort
gjordes osynliga. Alla små uppköp gjordes
på kredit och betalades sedan efter räk-
ningar, på hvilka betydligt större belopp
än det verkliga miset figurerade. Hos en
handlande F. i Bromsarf köpte de spik
för 70 pi och ville sedan, att han skulle
grittera en räkning på 5 rubel. Till deras
stora förargelse vägrade skräppänämnde
handelsman att villfara deras begäran,
under förklaring, att finnen icke stäl.

Handelsman skickade Bromsarf. Att Alexander III:s Alexander III:s
och kejsarinnan Marias färd i sydvesta resor
Finlands fagra skärgård voro dem kära, i finska
därom tyder många uttåg. Lotten Vik- skärgården
ström i Ekenäs berättade, att kejsarinnans
sagt: "När man kommer till Finland, kan
man lägga lyfbådet bort." Då kejsarparet
en sommar besökte Ekenäs för kejsarinnan

i en simpel mjölkkärra uppför till gästgifveriet. Särifran fortsatte hon med skjut-häst i sällskap med en hofdam till Rasborg. Öfverannämnde Rikström berättade att H. Majestät körde med egen hand, "riktigt jakligt", som han uttryckte sig.

Sommarna 1891 och 1893 besökte D. M. M. Brornarf. I Norrbäckviken drogo de en natt not. På stranden af en annan vik roade de sig med att högstegenhändig bygga en liten stenbygga, vid hvilken sluparna kunde lägga till.

Till lokaltraditioner na kunde ännu hänföras berättelserna om de ställen, som tytt något öfvernaturligt väsen eller egt någon hemlig skatt, men därtill komma vi i det följande på tal om skrock och vidskepliga bruk.

Lejoasen 18 Tillägg: Öfverannämnde Sandberg påstod, att Lejoasen sträcker sig under Ölsjön ända fram till Sjöklans Grundare vatten och sandbotten utmärka dess sträckning.

Kop.

B. Skrock och vidskepliga bruk.

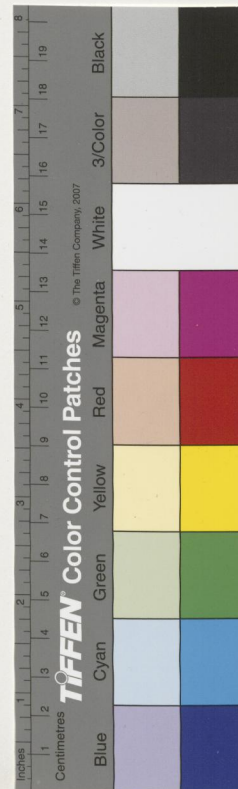
1. Om särskilda dagar.

Nyårsnatten Nyårs-
är det brukligt att stöpa nyårsstycken af tenn. dagen
Om det nyårsnatten ligger mycket snö
på marken eller om trädens grenar äro betäckta med rimfrost komma många ynglingar
att dö under året.

"13 dag Knut går 3 Knutdagen
jul ut." - "Tjugonde dag Knut här julen ut" har jag hört 2
Om söndagen Paulus - Paulusdagen
dagen (25 jan) skinner middagstiden så länge
som ridlarn sadlar sin häst, bli det ett
gott år.

"Kyndelsmäss = Kyndelsmässan
blida är årrens guida." 4

Fettisdagen bär Fettisdagen
man äta ett mål i hoar knut och sju
midt på golfvet. Den karl, som kommer först
till sängs denna afton, får det bästa knut. 6
Denna dag bjuda värdinnorna till att sopa
såväl rummen som mangården väl, ty 7

om det fettsåddagen finnes mycket spårar på stugu golvet, väser det riktigt ogräs i gårdens lunäker. Om kräken går på spårar, som blifvit huggna denna dag, blifva de "fäliga".

Skär-
torsdagen 9 brukar giftaslystna grimmor äta 9 salta skör-
mingar med fjärtan förut, ty då kommer den blifvande fästmannen och gee dricka. Om man plockar mycket spårar på skärtorsdagen, så hittas man mycket fågelägg det året. Om natten resa kottpackarna på ugnsvastar till marknaden och återvända påsknatten.

Långfredagen 12 Om långfredags-
natten skall man sätta sig vid midnattstid, utan att någon vet af det, på ett tak, som blifvit flyttadt 3 gånger, och sitta där alldeles tyst, så får man se det kommande årets händelser. Samma natt brukar man rada på fjörstaposten ett horn salt för hvarje person i gården. Den, hvars saltkorn har smultit under natten, dör snart.

Påskdagen 14 Vid sin uppgång
om påskmorgonen tar solen dansa. Enligt en uppgift, som jag erhöi i Degerby, behöfver man, för att kunna skörja detta fenomen, en sidenduk, medan blotta ögat anses tillräckligt därför i de andra socknarna. Den vind, som blåser påskdagen, håller ut till midsommar. Den påstas samla här påsknatten. Det berättas, att fäiren stundom befunnits vara klyppta, liksom med sax, ofärför nacken och svansen öfrenom rifna. Därför samlar man noga upp allt hår, som man kommer öfver.

Om det flyser 17 14 april.
Bartus (= Teburtius 14 april) natten, så flyser det 40 nätter efter.

Om det regnar 18 Ringsten
pingstdagen går masken i ångarna.
"När Urban (25 maj) 19 25 maj
kommer få vi värme."

Vindla dagen den 20 2 juni
2 juni är det lämpligast att så linet.

Skall järnnätternas 21 17-19 juni
(17-19 juni) förgå utan post inthädes
vackert väder.

Midsommarnatt 22 Mid-
ter möter man sin blifvande käresta, somman
om man går 3 hvar mot solens omkring
ett trekantigt åkerstycke. Detsamma m-
träffas, om man vid samma tid vän-
tar vid ett "trövogaskilj". Likaså om man
vandrar i äkerdiken, samt om man
separ spårar naken öfver henne trösklar.
I detta senare fall hemtar fästmannen
linne. Samma afton kryper man 3 korn-
broddar med röd (betyder kärlek), svart (sorg) och
gul (korg) båd och klipper dem lika långa. Det
stå, som vuxit mest under nattens lopp,
blir bestämmande för de kommande händelserna. Samma natt brukar man gå
till vestrafrön, taga en famnfull ved, kasta
veden till marken och räkna träns an-
tal. Om detta bildar ett jämnt tal, blir
man snart gift. Man plockar 9 olika
slags blommor vid en korsväg och lägger
dem under kudden. Drömmarna blifva
då sanna. Kl. 12 m. n. går man till
winet och frågar huru många låt räcker
tills något inträffar. Trinet grymtningar

bestämmer antalet. För att få reda om
fästmannen är nykterist eller icke, fylla
flickorna om aftonen tvänne spritglas,
det ena med brännvin och det andra
med vatten. Om brännvinet minskas
om natten är brudgummen icke nyk-
terist och tvärtom. Vid midnattstid små-
kas vattinet i brunnar och källor vin.

19 juli

Den 19 juli reg.

33 när det alltid. Dagen kallas därför Siss-
Sara.

Juseboardagen

reg.

Om det regnar

34 juseboardagen, så regnar det Treckos
efter. Om rötman går in med regn,
regnar det till rötman går ut. Man

Rötmanaden

reg.

35 Röstolomdagen måste sluta att bada om Röstolomdagen,
ty då går kallsten i vattnet. Det sägs 3 dagar
36 följande och 3 dagar efter Samuels dagen, men
icke på nämnda dag. Likaså får sådden
icke rökställes på Röstolomdagen. "Herr

Röstolomdagen

reg. reg.

Samuelsdagen

reg. reg.

Herrmens m.

dagur

37 Herrmens mänd oss vintern sända, samt
Pedersdag då är hans ända och sommarn

Pedersdag

reg.

38 giftes samt Urban och hösten samt
Symforian. När andess braskar, skall

Symforian

reg.

39 Tomas slaska. Om det adventstiden

Advent

reg.

40 finnes mycket snö, blir det spikligt

spikligt

41 är. — Sandberg i Xavi prästod att detta

Sandberg

reg.

42 tvärtom badas godt är. — Julaftonen

Julaften

reg.

43 kl 12 skall man se sig öfver aelen i spe-
gel, så kommer fästmannen och tittas

44 emot. Julnatten kunna kräken tala. Om

45 man går upp på fäststaket och lyssnar

46 till deras tal, får man veta kommande

47 händelser. Om julgrädden kasta puggarna

48 una kängor mot dörran. Om kängorna

49 komma med spetsen mot dörran, före-

Om det ligger sig mycket snö på grenarna vid advent eller jul, så kommer många
domän att se påfärd i stäm. i vädret.

stär flyttning. Det väder, som det är om jul-
dagen, består ända till påskan. Om juse-
boarna julnatten inträffas dödsfall. Det-
samma är fallet om det flytande stari-

net formar sig till hyvelpränsliknande

bitar. Om man tycker sig se en döds skull

då man äter, döer man med det snaraste

julaftonen brukar man sepa grisen och stöta

askan. Om fatarna, som uppkomma om

natten, äro efter högerfot, kommer en man

att dö, om de äro efter vänsterfot - en gruva.

Den, som om Stefandagen kommer först

hem från kyrkan, får under hela året alla

sina arbeten fullgjorda tidigare än andra.

2. Om ny och nedan.

Kop.

Spillningen

bör bodelas ut på åkern endast i ny, ty

i nedan åstadkommer den ingen verkan.

Stilla väter och i gnyrighet de, af hvilka man

åstadkommer grofkorrig skörd, böra säas i ny. Står

ifrån göva dock rotfrukterna och ärtarna undan-

tag. Om dessa säas i ny blomma de en lång

tid och ruona sedan, utan att hafva fått

frukter. I nedan ditt timmer kugg, så verkar

51 maben ingen glugg. I augusti ny och nedan

är det bäst att taga sitt vike. Bärrhad

färlas i nedan och lifthad i ny. Om julen har

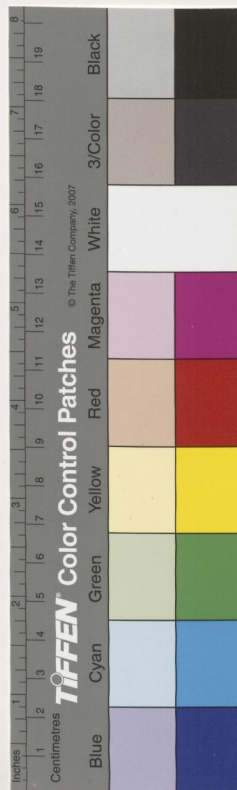
varit i ny är det bättre att fäcka i ny och

52 tvärtom. I sådan is, som lagt sig i ny, går det

bra att dra not. Fiskeredskapens tillverkning

bör begynna i "ilakt nyvader". Träben bör ko-

kas i ny. Askar, som man tar i nedan, är icke

så stark, som om den tagits i ny. "Hälder-
 na ska köas opp i ny, för annars grumlas
 di." Trinen slaktas i nedan, alla andra djur
 i ny. "En bonde vet det väl och af esfarm-
 heten aktas den tiden, att han ej sin ko i
 nedan slaktar." När korna hålla på att sina,
 skall man sluta att mjölka dem i ny. Helt
 upphör man därmed en söndagsmorgon,
 ty då kommer kon att kalva på dagen.
 I ny bytes man till åt fåren. Tillförsen bytes
 dock i nedan.ullen skall klippas, arbetas och
 göas till kläder endast i ny. Annars går malen
 i kläderna. — Enligt Sandberg eger ett motstånd
 förfaringsätt rum i Kasis — Fåren klippas i
 ny. Dock klippas lammen första gången i
 nedan, på det att de må få god ullbotten.
 Om man vill ett ^{starkt} tätt och präktigt hår, bör
 det klippas i nedan, ty annars tillväxer
 det endast i längd. Brödet bör bakas i ne-
 dan, ty annars kommer malen i brödet.
 All snyta utrotas i nedan. Likaså skär
 man väster, som man vill utrota, i
 nedan. Skall man vill, att vassen skall
 gå ut, skall man klippa den i rötträs-
 nedan, men om man vill skydda den
 för förstörelse, bör den beskattas i ny.
 Om ny eller nedan går in med regn,
 så blir det icke torrsväder förrän ett nytt
 granter ingår.

3) Om väderleken.

Kop.

Lektorna anses
 båda väderömsning, då de blifva imma.
 I nordanväder får man icke köa spiltning
 på åkern. Om åsterna säs med nordlig
 vind blifva de icke mjuka i gytan. Sam-
 pan därnäst blir stark och lång, om den
 säs i lätta väder. Med ostlig vind tar man
 ej så säd, ty då blir det dålig värt. "När
 maj blåser i sitt horn, så ger den åt bon-
 den mycket korn." Rågen bör blomna
 i 14 dagar, råta i 14 dagar och mogna på
 samma tid. När vattnet stiger långsamt
 bädas rogn. Om det ymker till grälen
 och stiger åter till 12, blir det fullt väder.
 Då vattnet stiger och faller hastigt är osta-
 digt väder att förvänta. Om det blommar
 starkt uppstår bläst. En riklig skörd af
 rönnbär bädas regnig höst. När riken
 vintertid slår ned emot jorden och är mörk,
 blir det blött. När den stiger lys rakt upp
 mot höjden, väntas bästa köld. Om ett
 uthängt stycke salt kött blir fuktigt,
 börjar det regna ett halft dygn efteråt.
 Om årets första snöfall inträffar om våt-
 ten, kommer mycket gammalt folk att dö-
 da årets fortgång. Om det inträffar om mor-
 gonen, föds många barn. Enligt smeden
 i Pojo kyrkby kunna därvarande kyrkköjor
 betraktas som tillförlitliga väderleksprofeter.
 Då kajorna företaga utfärder åt Kuru till,
 d. v. s. åt öster, kan man vänta regn. Om
 de utsträcka sina färder långt och djupa länge

bynden, om den riks utåt, inträffar något
 113 föarsgligt. - Förän man dricker ur fjör
 eller bällan skall man spotta 3gg. i vatt-
 114 net. Likaså förän man tar plats på mas-
 115 ken. - Förän man kastar metepöet spot-
 tar man 3gg. på masken och säger:
 116 fy fläsk men god fisk. - Om man stiger
 öfver ett metepö, förlorar man sin fisk-
 tur; man måste ovillkorligen stiga till-
 117 baka. - Ingen främmande person får
 titta i kärnan, då grinnarna kärna. - När
 118 högra ögat kliar får man höra något ro-
 119 ligt; venstra - något sorgligt. - Man får
 brarken spotta eller kasta rent vatten i
 120 elden* - Nöte med häst och karl betyder
 tur. Nöte med en käring samt med en
 flicka som har öakta barn bädas otur.
 121 - Att titta hästkar betyder lycka. - Om
 122 det kliar i händerna får man något godt
 eller också får man ge hand åt någon
 kär person: åt en mansperson om höga
 handen kliar, åt en kvinna om venstra
 123 handen kliar. - Om man går baklän-
 ges öfver en bro, skickar man föälskarna
 till helvetet (till det olyckliga stället). Man
 124 får icke kasta ut hår på backen, ty om
 fåglarna bygga på därmed, får man ut-
 125 slag i huvudet. - Då man får i tiden
 brände brännvin, humade man höggjadt
 då jästen hälldes i kärlet. Låunda hoppa-
 des man få godt och rikligt brännvin. -
 126 3 gås i ett hus betyda döda. Om det rin-
 127 ger i äron, inträffar dödsfall i släkten.
 128 Om ljuset rennas, där någon anförvant.
 129 En tåmer färga, som återstår då man sätt,

* Man påstår att elden leker (= är farligast,
 brinner starkast) i april och maj.

betyder sorg och död (likkista). 2 halmbsträn d = 130
 131 stöcker i kors förtäga dödsfall. - Om höga
 132 foten fastnar i dören, då man går ut, kom-
 mer en karl att snart bäras ut som lik.
 Om venstra foten fastnar, där en grinna.

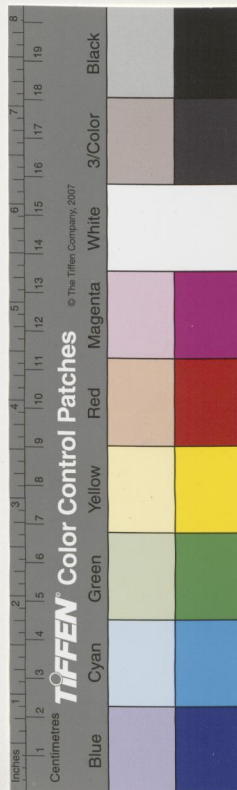
5. Om drömmar.

Kop.

Ett tecken på 132
 att man har en arm i sitt inre, äro dröm-
 mar om kalla dycker. Om man räknar 133
 fönsterutorna och golfplattorna förän man läg-
 134 ger sig, bliwa drömmarna sanna. - Om de
 förela drömmarna, som man har på ett stäl-
 le, berättar några, att de alltid äro sanna,
 medan andra däremot framhålla, att man
 måste räkna fönsterutorna förän man läg-
 135 ger sig. - Om man lägges sig oträttad i
 tisdagsgrått, så kommer man att drömma
 om kärasten, som hemtar en handduk.

Drömmar om pengar i allmänhet betyda 136
 illa. Drömmar om papperspengar betyda rikedom.
 Drömmar om silfverpengar betyda squaler, föarsglige

" kopparspengar " glädje
 " öfver " rikedomar
 " rävar " falska vännar
 " ägg " squaler, trist
 " nybygg " dödsfall
 " multhögar och vallar " s
 " öfver " sorg
 " grönt (gräs m.m.) - kärlek
 " döda " nederbörd
 " vatten (bad och simning) - sjukdom

Drömmar om rättor och mös — otur
 " " omnar som slicka-falska vämmor
 " om fartyg, båtar, segelfärd m.m. — död.
 " " eld som förtär — fiiri och böttelap. Lc-
 has man släcka den — ingenting.
 " " lösa, argenta hästar — otur
 " " knorvar och bänmvinn — farargelke.
 " " slagt — förlorningen bli upplagen
 eller äkten skapet upplöses af döden.
 " " hundar i vändiga hästar för vändiga personer.
 " " skott — skottskott. Här en korpas väg-
 störn i Pojo drömmar om en hufvudstad-
 resa, inträffar det regelbundet dödsfall
 inom familjen. Om man drömmar,
 att man står på ett högt berg och måste
 hoppa ned och värfas i luften, kommer
 man att snart begå en grof synd.

Kop.

6. Om huskurer.

Förhärning

En förherad.
 person botas på följande sätt. Man sät-
 ter svafvel på ett fat, antändes svafvet
 och bär fatet omkring den sjuka. Genom
 att lukta på ångorna befris patienten från
 sin sjukdom.

Kroppsrikt

Mot stark kropps-
 värk användes salt störmung, som fläi
 och bindes under fotulaerna.

Frossa

Frossan drifves
 på flykten på följande sätt. Den sjuke
 går 3 kvarter motvinds omkring en jordfast
 sten följd af en fisk, som säger aska. Den
 förstnämnde måste fråga: "Hvad säger du?"
 Den senare svarar: "Jag säger bort frossan".

Detta medel användes också på ett något
 förlikande sätt. Patienten sättes på stenen och
 tre gummar, som icke få vara i släktför-
 bindelse med honom, vandra omkring honom
 och så aska. Föröfugt äro båda mätten lika-
 skedvatten användes mot tandvärk. Tandvärk

Flicka, som för- 6. Flicka
 orsakas af andas missandearhet, botas med
 skrämsel. Man står på munnen och säger: "håll käften!"

Luften från smed- 7. Sjuka
 jipusten anses välgörande för ögonen. Genom
 att flägta på de sjuka ögonen med en van-
 na botas dessa.

Solbrännan af 8. Solbränna
 lägnas med något surt, t. v. surmjölk.

Knarren, d. v. s. 9. Knarren
 ett behagligt knarande i handleden, botas
 på sätt som följer. Den sjuke sättes sin
 hand på en kubbe och en annan hugger
 med en yxa öfverför handleden. Patienten
 frågas: "Hvad hugger du?" och får till svar:
 "Jag hugger bort knarren." Ett annat medel
 däremot smittas också. Man sätter halm-
 rjipor på handleden och antändes dem.
 Då den sjuke, på sin fråga: "Hvad gör du?"
 får till svar: "Jag bränner bort knarren",
 säger han: "Ja, bränn och bränn bort knar-
 ren".

Mot osä, kvar- 11. "Osä"
 med förstas utslag, som uppkomma på
 något oförklarligt sätt, användas många
 medel. Ett är att rulla sig i miltorn-
 mardaggen. Ett annat är kroppning.
 Det allmännast använda medlet däre-
 mot är dock offer. Detta sker på många
 sätt. Man tar upp en torpa, tycker den mot

1/ [den hickande] F. m.

osären och lägger den tillbaka på samma ställe med salt inunder. Så går man till väga i Fenala. I Kariis lägger man utom saltet i knappmätar med uddarna mot hvarandra. I Pjo sättes svafvel, salt och stål under torfan. På sistnämnda ut brukas man också taga 3 bitar från ett "trivägaskilt", trycka dem på utslagen och föra dem tillbaka till samma plats. Härvid offras 3 korn salt, 3 bitar svafvel och 3 bitar stål. - Följande medel är också gängse: Man tar vatten ^{och offer} från en bäck som rinner mot norr, värmer upp vattnet och tvättar osären därmed. Sedan detta är verkställt trycker man på med stenarna och därpå föras dessa tillbaka i bäcken. Vattnet, som man tvättat ut i, kastar man med bortvändt ansigte på någon sophöj, efter att hafva spröttat där 3 ggr. - Man tar en sten in i pändelkvarnen från jorden samt en i pän vattnet, lägger dem i kokande vatten och tvättas dem. Med detta vatten tvättas osären och därpå föras stenarna till sin föra plats. - Ännu ett medel: Man tar bollen loss från plogen och värmer den i åsjan. Därpå smälter man smör på den. Då smöret är flytande, gnidas det på utslagen. Härpå torkas smöret bort och osären komma under pustens behandling. Ofvanstående betraktas som ett verkamt universalmiddel. Jag har hört uppgifvas att osären framkomma om man spröttas i stolen. - ^{Offer i äppelkällor (börgröster med vatten o)} af blanka sidor brukades ätm. i min barndom ätm. med o. halsen. 26-11

Följande medel användes på personer, som icke kunna hålla tätt. Man lägger en gräst i en

upphottad ugn. Då den är glödhett slår man personen i påga alldeles oförmodadt mellan benen. Om denna skräms eller blir dubbt förargad, bli han botad.

Borst hos barn 21 Borst
afvägnas på följande sätt. Barnet får rida på en häst: en gosse på en valack och en flicka på ett sto. 3 ggr lyfts man ^{den} af och på och låter dem rida ett stycke emellan.

Tärtorna försvinn. 22 Tärter
na, om detta tecken ritas på värtarna ☆. Likaså om man tvättas dem i ugnsvatten 23 och en annan kastar bort vattnet, utan att man vet hvart. - Det samma sker, om man låter gnida dem med salt fläsk - väl med fläskvidan mot värtarna. Värlt lägges afides att ruttna. - Om värtorna räknas och man sätter lika många knutar på en ulltråd så nära hvarandra som möjligt, så äro värtorna försvanna då handen, som gömte i jorden, är rutten. Ännu ett medel: Man eldar ugnen, sopar 26 den och kastar däri en näfve salt med af sig hand. Om man hinnes ut förän det sprakar, bli man qvitt värtarna.

Om man sty 27 "Naranippon"
ker 3 ggr med kattvransen öfver ögat, försvinner "naranippon". Det samma är fallet, om man låter en hund lukta på 3 brödbitar och därpå tryckes dem mot naranippon.

Käl och gro 29
blad anses för goda pläster. Handkorsblad d. l.

7. Om djuren.

När man köper
ett kräk skall man bida det 3rd varf mot
sols omkring en jordfast sten, ty då kom-
mer det icke att ^{främja} angelas och längta till-
baka. Ett annat sätt är att taga en knip-
pe bäs från föra lagårn och föra den
till den nya. När man slagtar, får man
icke vänta fötterna mot nordn, ty då dö-
41 alla kräk. Om korra gå till "grannas" ta-
ger man 3rd påsar från grannens ved-
backe och sätter dem på det ställe, där ens
egna kreatur hålla till, på såd sätt får
man dem att hållas på hembacken och
42 grannens kor att hålla dem sällskap. "Om
kon skakas si to' on dynjar bli e ill-
43 veder." Första gristen, hvarmed man snär-
ter till korra, då de drifas, bete om råren,
lägger man upp öfver fähusdören, ty då
komma korra hem jäfva om grällarna.
44 Om man berömmes andras kor, inträffar
en olycka. För att förekomma detta brukar
egaren ytta: sk-t på din tunga. Om
45 katten äter gräs, korra stampa och bender,
46 inträffar nedobörd. Om katten trättar sig
i hufvudet, väntas hyggligt hämmande,
om den trättar sig bak, komma ovälkom-
47 na gäster. Om ^{man} möter en katt, måste
man grotta 3rd gr, annars inträffar något
obehagligt.

Om hundarna
48 tjuta mycket, inträffar eldsvåda eller dödsfall.
Går man öfver
49 ställen, där hästar tumlat ig, får man

ordet i konen. Om hästen gör sina bestyr 150
vid hembacken förän man beger sig på
färd, lofar den god tur. Om den frustas 151
under färden, får man brännvin.

"Klipp min ull 60
och tag min kultr, men lät min dyna
vara" lär färet hafva sagt, då det engång
i tiden kunde tala. En annan version
däraf lyder: "Klipp mig int om omdan
och tvätt mig int om pedan!"

När tuppen ga- 61
lar muddt på gården, väntas hämmande.
Om den galar middagstiden, blir det regn 62
på aftonen - väderomväring.

Om flugorna bi- 63
tas och "rjersa" kring folk, bli det regn.

Om muggorna 64
flyga lågt om råren, bli det lågt lin och
värtorn.

En svart spindel 65
betyder död, en grå - glädje.

Man får icke 66
räkna sina fiskar, om man vill bevare
sin fisklyska. Då det är åika i luften stå 67
abborarna lodriätt med hufvudet nedåt.

När räfsen 68
snoppas (- snyftar) väntas dödsfall eller eld-
våda. För att fanga höns, som tagit sin
tillflykt till träd, sätter räfsen svansen 69
i munnen och trillar sedan ihjäl. Efter
en stund blifva hönsen gra och tillä ned.

"Kurrn" berättar 70
olycka med sig, då den kommer till när-

* Granens och eldens yttranden har jag också lyc- 101
kats komma öfver. Granens lyder: "Lugg mej och bränn
mej, men svär int i mej." Elden yttrade: "Släck 172
mej med rent vatten!"

håten af gårdar.

När bergspren
låter höra ett orarligt hemskt ljud, vän-
tas eldsvåda. När den skriker "koku", in-
träffas olycka i "lagåln", "urby" — nå-
got döttfått. Detta sistnämnda oger och
rum, då uppen skriker på skorstenen.

När kucku kom-
mer mycket nära gåden, får någon af
puzorna bann. Kucku påstår förvandlas
till hök. Om kucku ropar mycket på
"ickallat" om våren, föds mycket oäkta
barn. Om man ^{här} kucku första gången
om våren på nykter mage, har året
förlorat hela sin trefnad för en. Om
kucku skriker nära huset, blir det ill-
väder. Om man slipper under "kucku-
trädet" (= det träd i hirlhet fågeln sätter) får
man, hvad hellet man önskar sig.
"Om kucku ropar på bar gräst, gå
många flickor om man mist." Dess-
utom anses det under sådana förhål-
landen blika ett dåligt år. "Korkucku
är toskucku, östkucku är tröstkucku,
sydkucku är sorgkucku och vestkucku
är bästkucku."

På 9 dygn ef-
ter det man sett isbjörnen (= sädesärlan)
för första gången om våren, flyttar isen.
När isbjörnen väpser sista gången, får
hon endast en unge. Denne äter upp hon-
ne och blir sedan hök. Om isbjörnen
flyger högt uppe om våren, blir det godt
år och tvärtom.

Om man räk-
nar tranorna, får man fössa.

Spillkråkan bädar rogn, då den skriker nå-
ra gåden. Ören däremot kuthas mycket,
då den väntar vackert väder.

Sjöran anmärker
"icke skapligt främmande" med sitt skatt.

Vinden kommer
om dagen från samma väderstreck, hvar-
spån kråkorna komma om natten.

Man blir bestu-
len om man första gången om året hör
kråkan, men icke ser henne.

Då svalan fly-
ger högt, bli det vackert väder, lågt —
fult väder.

Då man ser
tandfveln första gången om året, bör
man ge akt på dess ställning. Om den
ligger på rygg kommer man att dö un-
der året, om den flyger får man ett rö-
ligt lif och om den ligger stilla i rätt still-
ning kommer året att förflyta lugnt och
fridfullt.

Den, som dödas
en arm, mistar 9 synder (Pöj). Den som
blifvit biten af en arm, dö ofelbart om
armen får blika vid lif. Det påstår dock
flerstädes, att den bitna endast måste hin-
na till vatten för att armen och skölja
såret därmed, för att räddas. Armen pi-
nar stundom grodor, som den tagit fatt
i något kärl. Ståvid upphäver grodan skrik,
som likna små barns. Den, som lyckas
befria grodan, får hvadhellet han önskar.
Ett armshinn upphängt i en "lagål" hemtar
god tur. Det samma torde också smokarna
medföra. Det har funnits gårdar, i hvilka

erkänslan för de tjänster snoken gör gifvit sig uttryck i bruket att gifva den dagligt bröd. Ormar, som gått in uti menniskors inre, bruka efter en tid komma ut och torka sin slimmiga kropp i gräset. Den går åter in och kommer igen efter en stund ut. 3de gången stannar den. Detta förklaras så; att den rensar magen.

Kopparormen har förmågan att åter hopsätta alla sina delar, huru mycket den än må stympas. Den anses för mycket giftig och farlig, men till all lycka kan den se endast kl 12-tem. Men då är det icke räddligt att komma i det fruktansvärda djurets närhet. Den tager stjärten i gapet och sedan rullas den påsnabbt som ett hjul efter sina offer.

Gynormen består af tusentals små manna gynnslignande djur af krutkorns storlek. Allt efter som smådjuren förenas sig med hvarandra, kan den stälga massan antaga oändligt många former. Den har gynnomen blifvit sedd som en oformig klump, än som en trädformad koda m. m. Sörde vistas på torra ställen, under stenar, i gropar, m. m.

8. Om kreaturssjukdomar.

Kop.

Om korna
smista mjölken, stickas man en färsar och ett psalmboksblad i talspararna oöfver dem. Likaså använder man vid denna sjukdom, liksom vid många andra, "skutlod", d. v. s. hagel, som fastnat i någon vägg eller i något skjutet kräk. Skutloden ges in. Om ett kräk, som nyligen blifvit köpt, icke äter, utan "ängelas", så är detta ett tecken på försäffarn missunnas. För att få kräket friskt bör man gå till denne och skymfa honom duktigt. Man får icke gå att mjölka korna, om någon ser det. Några gammal vända tvärt om. Nymen i Finnbacka-Karis påstår, att kon minter mjölken eller mjölkar i talsmakande mjölk, om man ger därf åt vissa personer. Denna fördärliga verkan omtalad göres, om man får personen "att tycka illa vara". Man får icke tycka för mycket om sina kreatur, ty då kommer maron i ens skenad att rida dem. När man går efter får, som skola slagas, brukar man kasta ulltappar efter sig, för att lyckan icke må gå en in händerna. Slarvid läses några trollord. (Tunga). För att kon må blifva fruktig, kastar man ett par karlöxor öfver dess rygg. Då kon mjölkas första gången efter kalfringen, bör detta ske genom en halmkran. (Tunga)

För att bota röt-
sot hos korna, ger man in köttlake, paltbröd

och brexilda.

- Det allmännaast
förekommande medlet mot trollskott är
att skjuta i kors öfver ryggen. Det ena
skottet skjutes längsmed och det andra
tvärs öfver ryggen. Ett annat vanligt
medel är att antända krut på djurets
rygg. Dessutom finnas en mängd an-
dra medel. Man sätter ett par "kasa-
böxor" öfver dryckestunnan och låter kor-
na dricka. Man häller i kräket en bland-
ning af uppkokt vatten, krut och wafsel
eller också enbart krut. För att bota den-
na sjukdom lägger man ock krut på
korsryggen, antändes det och låter djuret
bukla på stoppan eller häller man i
detsamma en blandning af slagvatten,
kamfertränvin, starkt kaffe och ter-
pentin. En toypare i Lindsby-Tenala be-
tygar sig af följande gjälfuppsmuna me-
del. Han hugger ett hål på hvardera u-
dan af magen och lägger salt i såren.
För att utstänga
maron från ladugården, bukar man
rita warta kors på dess väggar. Om
maron rider en ko, lägger man en häck-
la eller skaia på dess rygg, så ska maron
ibjäl sig. Det går också an att sätta
nämnda saker i takpannarna ofvanför
kon, ty äfen då riker sjukdomsorsaken.
Jämte dessa medel användes flestades
för detta ändamål folkteck, swarmed
kon bestrykes.

Maron och troll.

- Skott anses förorsakas af grannars
missunnksamhet.

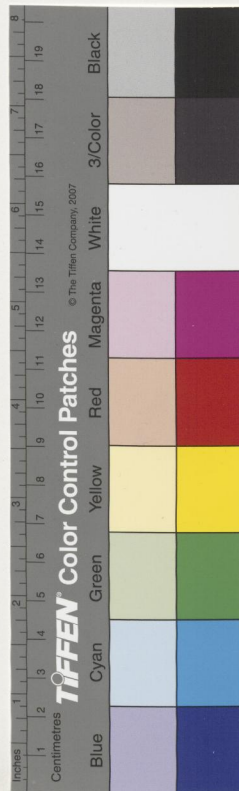
Fänta och stål skydda mot allt ondt. Slåttade
hållkor, och halpa, lukas — Stigmer har toypat dem.

Kop.

9. Om öfvernaturliga väsen.

Ofta ser man ²²⁶
under månfusa nätter vid midnatts-
tid en fäntlig arm med en krona
af guld och ädelstenar på hufvudet, om-
gifven af en otalig mängd mindre
armar liksom församlade till ting.
Den stora armen häller liksom tal
till de öfriga, ty alla hufvud äro
riktade mot honom och tilltals gif-
va de, tyckes det, tillkänna sitt bifall
genom att hväsa. Den, som bli upp-
täckt af en sådan armsamling, är
vanligen räddningslöst förlorad, om
han ej genom en snabb flykt ly-
kas säkerställa sig för armkonungens
raseri.

En gång, berättar sagan, hade en djärf korsak, som
ensam färdades vägen fram nattetid,
fått syn på ett sådant ting. Utan att
taga i betraktande, hvilka svåra följder
ett sådant djärft tilltag skulle medföra, lyf-
te han med en knapp kronan af arm-
konungens hufvud. Därpå kastade han
sig på sin häst och jagade i frysning
från stället, hack i häst förföljd af den
rasande konungen. Säkert hade han
fallit offer för denne, om han icke i
sin nöd hade kommit på tanken
att hejda armen genom att kasta sin
rock i dennes väg. Hans plan lyckades.
Medan armen utgöt sin ilka på rocken,

hann han undkomma. Svart kronan
och mannen sedan hamnade fjärrän-
des ej sagnen. (Hus Hinderzon Torbacka Degerby)

Merkligt är, att
hon på ett sådant väsen som omkom-
ningen är ganska allmän. Dett fin-
nes folk, som med absolut bestämd-
het påstår sig ha på ett honom.

Sagen
Fasberget i Pojo
påstås ha varit ett tillhåll för tornar
och jättar och har därför också erhållit
benämningen Tornberget. Stenhögen,
som kröner dess topp, påstås jättar ha
upprättat. Likaså torde troll ha på
huserat på ett berg invid sjön Littjånan
i samma socken. En kvinna från grann-
skapet gick en gång upp på detta berg.
Här förhöllades hon så, att hon icke hit-
tade hem, oaktadt dessa trakter voro henne
bekanta sedan barnsdomen. Hon gick
oafstört, men hon alltså tillbaka till
samma plats. Då anropade hon Gud om
hjälp. Förhållningen bröts och hon hit-
tade hemstegen. (Löderbergskan Pojo)

127
Föräddet visar sig
på många handa sätt. En under gestal-
ten af en gammal elak gubbe (recher),
än under formen af en käng, än
som en fager jungfru eller som ett barn.
Helt tyckes det trifas i ära eller skogs-
träsk, men äfven i hafvet. Det brukas
stundom antaga ett barns skepnad och
ligga liksom i sjönöd invid väsen. Den
som försöker fåha det, råkar i dess våld.

128
Hafsfun eller sjö-
drothningen är en högrått, fager mö med

länga böljande lockar, som hon suttan-
de på en klippa ideligen kammar och
tvättas. Allt emellanåt dyker hon ned
i vattnet. Hon har varit synlig åtmin-
stone i sjön Littjånan i Pojo. (Sagen)

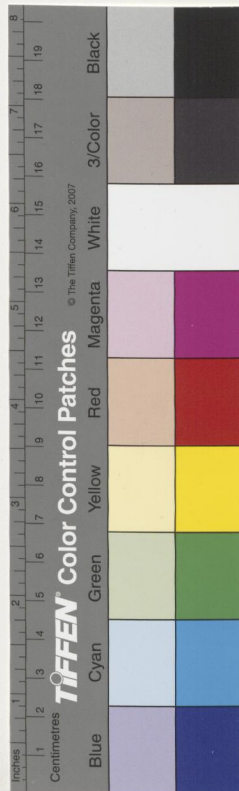
7 Torbacka väan
(Degerby) finnes ett mycket djupt ställe som
kallas gödana "Där herrskar föräddet. Om
man ser en blå och grådelin dimma utse-
da sig öfver stället, är det hög tid att taga
till flykten, ty det är ett tecken på, att vä-
det stiger upp. (Hinderzon Torbacka Degerby)

Förädd man
går att samma brukas man ställa en sak
af stål, t. ex. en knif, att stå på stranden ned-
bottat vändt mot sjön, ty då håller sig nec-
ken på afständ. (Willebrord Orolaks Brorson)

En natt, vid
den tiden då näfvet löper, gick en man i
Pojo till skogs, för att göra rifvor. För att
afsläpna myggen tände han upp en eld, la-
de sig bredvid och insomnade. Då han vak-
nade, såg han skogsjungfrun stå på motat-
ta sidan af elden. Det var en högräst, smärt
hulda, klädd i granna guldkemrande klä-
des och med en vacker hufvudbonad. Men
döm om vår mans förskräckelse, då den
sköna vände om sig. Bakom svart och ful,
såg hon ut som en grek eller som en gys-
ta. Hon saknade arlar, berättas det. (Löderbergskan Pojo)

7 Fiskars ställe
inträffade det på 1820 talet, att hästarna all-
tid hade häckarna fulla med foder. Trän-
garna trodde fullt och fast, att en hjälpsam
tante hade sin hand med i spelet. (Borgström Pojo)

Rotornerna bere = 230

da sina husbönder rikedom genom att stjåla säd från grannarnas åkrar och bära den till sin räs. Dessutom sköta de ofta koget och ordentligt stall och fähus, och erhålla därför regelbundet mat i sin kopp i rian. Enmanskan i Riga kyrkby besökte sig en natt på resa till Hel-singsfors. Till sin förskräckelse upptäckte hon i det klara människans en "tomte", som lutade sig mot en halvtom nära en räs. Det var en liten, $\frac{1}{2}$ m. lång, grå-skäggig gubbe med ett öga mitt i pannan, klädd i grå kläder, en röd rund, flat mössa på huvudet och med en vaggande gång. Han störde länge på henne. Enmanskan tror, att han var ryssbatt med att stjåla räs.

Husböndefolket brukar hemlighålla tomtens tillvaro.

Leuko gård i Enala berättas ha haft en tomt. Den ne vistades för det mesta i rian, men var äfven stundom i stallet. En natt då drängarna väfnades mycket på stallkullen, drog han dem bort genom att bulsa och kasta träbitar på dem. Följande natt tillåtes de dock att sova där med villkor att vara stilla.

En dag, då tomten återkom från sitt arbete, hade drängen emutrat i matkoppjen. Han lär ha haft yttat vid detta tillfälle. En "Jag har gått i mil och varit i skyl" och har skett i koppjen till mat. Han brände upp rian och flyttade till en granngård med den påföljd, att Leukos välet änd jämk till armod.

(Näsköns Ordlaks Bromarf)
Äfven Hälfdal

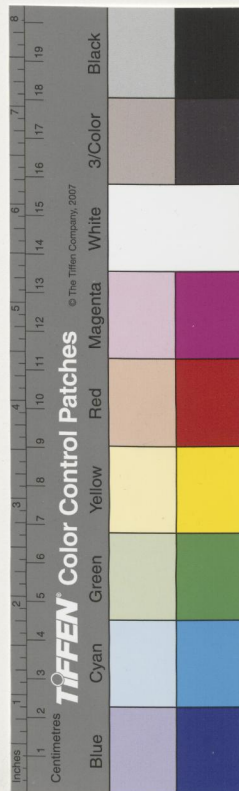
i Bromarf påstas ha haft en tomt att tacka för sitt förgångna västand. Tomten gjorde stor nytta för den mat, som bestods honom dagligen. Han eldade rian, skötte om stall och fähus och stal däremellan säd. Håstarna berättas ha varit ytterst väl skötta, feta och fröliga. Men då man begynte dräpa med honom och lägga smut i maten, öfvergaf han det otacksamma stallet och flyttade till Bromarfs rusthåll. Ett en person, som han mötte på vägen, yttrade han: "Jag kommer från Hälfdal och far till Bromarf, i morgon binner Hälfdals räs." På hände äfven. (Näsköns Ordlaks Bromarf)

Utom dessa ställen tode ritomtar ha haft sin bostad också i Bollstad-Ingå och på Grefö i Skoväs skär.

10. Om skatter.

Från ungarna 231
tider berättas det, att gamla skatter skulle finnas i jorden. På dessa ställen binner älskarskär stone visa nätter s. k. diaboldar. Ett säkert tecken på att stället döjer skatter, är också en lätt dimma, som ständigt hvidas öfver platen, samt buller och bak, som ljuder inifrån jorden. Genom att kasta en bit stål i elden bringas man de dolda skatterna i dagen. Detta lär icke lyckas alltid. För att få upp en dold skatt fordras nödvändigt, att man till punket och pricka vet, hvad som inträffade då den gjordes. Därtill efterdras

ylterligare ett villkor: Medan man är yr-
selhatt med att taga upp skatten, måste
man vara absolut tyst.

(Sag)

I Gamnäs hälsket
ligge enligt uppgift en skatt, bestående
af en kopparpanna, afsedd för brännvins-
bränning, full med pennningar. En tor-
pare, kallad Dragsgrisen, skulle en gång
hemäkta sig den begärliga skatten. Se-
dan hade han den upp vid iskanten
och såg de stora silfvergläntarna glim-
ma emot sig, då han i glädjen förbjöm-
de sig och utropade: "Hej, ändeligen är du
min!" I detsamma stönk skatten i djupet
och torparen blef stående med locket i
handen och harn i själen. (Hälsket. Broms)

Om Gennarby
träsket berättas en liknande historia med
den skillnaden, att tvänne karlar här
blefvo lurade. Dylika skatter hafva dess-
utom också funnits i Lillfjärnan i Pjö
och i ett träsk på Rarnsholm-Lnäckesund.

F. 72: Lundmans samling från Rose-
borgs härad.

C. Ordsprik

1. Upptecknade i Femala.

Före spå, efter gå.

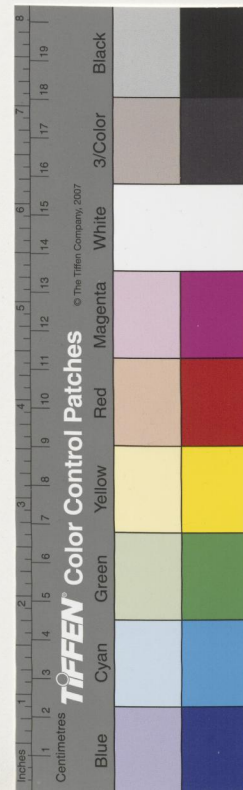
Duggar järnt, sa länsmann om mutarna
De brann int än, sa stullmaja, tände eld i bunnan
Trad, i rad, sa bond, körde en ko i vall
När man söker skall man söka i förallt, sa bond,
sökte efter oxarna på skäp-laket.

Ho vet hvar haran har sin gång, sa bond, satt upp
snasen på stugutaket.

Si nu kan man se, sa bond, skar ögonlocken af sig.
Slut me' hviesta, sa bond, skar lapparna bort.
Sallan smisar man, sa näsaloosen.

10 Ha, kommer de någon, sa Rästett, stal ho från ången.
Sämmer å bäter ha man funnit, sa Rästett om äpplen.
Nu börjas de, sa Rästett, skinnna kor.
Mer å minder, allt eftersom knasterna å till, sa Rästett
om äpplen.

Rotiga själar, sa bond om kullungarna.
Dra ti äta me' gaffel å knif, men farlit för ögonen.
Nog räker dom i vår tid, sa skjutspojken om backpöng.

Ingen räddar här, sa' bond, sprang undan häran
 me' bössa på ryggen.
 De' va' puss(-pute) för mösen, sa' bond, brände upp
 visthuset.

De' går undan för undan som Hallbergs hushåll.
 20 Högens medicamenter, finns här aptekare ti sälja? Jfr. N:o 34
 Alla lite' hvar, sa' Skinnarby far.

Dit ja' ännu ni, dit ska ja', sa' gumman,
 gick till hagen efter kon och mätte den på vägen.
 jämnt skägg, sa' bond, raka katten.

De' va' far, sa' Eken, säg i hikan och blekna.
 De' va' Eken, sa' far, tittade i andsa ändan.

Jo, jo, nog ä du hvit ä vakar som björn.
 Det minner mycket vatten när mjölnaren sofer
 för ordning, sa' katten om julmoran.

Snugg ungdom, sa' far om kattungarna.*
 30 Teela me' den, sa' hin om bysknappen.

Den far, som ha' äti' opp kött, kan ät' beinen
 me', sa' Hoberg.

Hj- it si tu, sa' Pesan.

De' komer väl nu, sa' Stäl om snöbollarna.

Di ä' fler som 12, sa' Malarn om myggen.

Kör gatan rakt fram, sa' Malarn, kör i Ekenäs fjärr.

Ho vet, sa' Malarn.

De' smakas ändå lite fågel, sa' gumman, ko-
 hade soppa på träskatårn, som kräkan suttit på.

Påter någo' som inte', sa' klockarn om häret.

inga ha' ja' havi dankit i dänafekken tess
 vikarn.

40 Gud sätter allt i staken bredvid hund', Haisa.

Less på stobben, ska ja' skjut ihjäl di, sa' Back-Källe.

Ha do fått en rei, sa' Högstörn om knoren.

Ta han, sa' Posthörn om vargsvansen.

Si sä ti fanders, sa' Jonsson

Hela pare', sa' daddan om tassorna.

* I Ekenäs trakten har samma ordtyrak följande
 ordtydelse: Hona gatar, sa' bond om kattungarna.

Tack för i fjöl, sa' skojarn, kom andsa dagen.

Puff, sa' Bojnsäsen, knöla den andra i sidan.

Gammalt hett, sa' drängen om oxrompen.

3 gånger gjopp, sa' bond, hade sila på grannis bockan.

50 Kallt i kamarn, sa' Råbydrängarna, sofo i portgängen.

Anakke, sa' skräddarn, proffa kläderna.

Gott, sa' Starken när kalvarna storknade.

Pissa först, sa' bond, när bastun brann.

Känn på' en, sa' Tulludden om oxen

Precis sant, sa' Skörmberg när han ljög elks:

Bildt röst de', sa' L. o. s. v. Jfr. N:o 38, 572, 573, 634

Bra ti ha, sa' bond, om bio.

Långt ti grälla än, sa' Hallberg när sola gick ner.

Kommen när ni vill, de' räcker hela dagen, sa

han, som feia dagen med en jungfru brännvin.

60 Kall ä kall, sa' Äpels-Matti, sledes me' hustrun he-

la dagen och fick vinst om gräken.

Får bara, men ta' en sup först, sa' klockarn åt presten.

De' torkar in som lasarettfukosten.

Alla öden komma på mej, sa' Kollin när barnet
 föll i degtman

Stiglen är väst, sa' räpen om röd hund.

Mycket och smält, sa' far när han såg i bibeln.

Ja' hvar och en har sitt mod, sa' flickan gick till
 kyrkan med vaggan på ryggen.

De' går undan för undan, sa' han, som satt på
 sk-thuset och ät smörgås.

Ungdomen rasar, sa' käringen, slog hufvudet i väggen. Jfr. N:o 676

Ja' tänker int' ruttna här, sa' gumman, föll på kyrkgården.

70 Adjo sk-t, sa' Fägelberg, begrafva käringen.

Tack för sist, sa' Anket.

Kom i moron, ska ni få se Hummelviken, sa' Nahn.

Ja' bli här ständis, sa' käringen när hon sko ti kyrktagas.

Ja' lär ska' föia mi här, sa' Knuten på bastulapen.

He står vi sitt som Hummelmåstorp, sa' Tönberg.

Bond som allti' ä' toki' ä gaten, sa' Tennishörn.

Finns o' fan ä bröder.

140 Laga 18 gör mej 19, sa käringen.

du va int tår än, sa Ersen om hummelriket.

De ä många vändningar i längdansen, sa Knallan.

Tår sår jag åhorn med råt, sa Prestkullarringaren.

Så ha ja tänkt å, sa fogden.

Ordning och skick, sa Hårken, piska hönsen. Jfr N: 523

De gör me' kiskt, sa Joberg, seyla' ikull.

De väntar för ögonen, sa flickan, kyssste sotaren

Smakas ändå lite kass, sa flickan, kyssste toppen.

Tiga å ett godt ord, sa nämndemannen, sku vittna.

150 Kärt besvär, sa Fridja Nybergskan, koka kaffe.

Nu börjas de, sa skornakaren om vädden.

Jag dem icke ratas, lät mig se hur du dem matas,
sa fan åt bond, som köide med en puga och hade
modren för en vädder.

Så int ja de, att du å ett stå utå väggerröppan, sa Räckstäm.

Lup opp han, sa Burman om knuspen.

Ja häer i förskott, sa Burman, läste alla riksböckerna på engång.

No ska' ja bysa dem, sa Burman om lösen, biände upp
skjortan.

Akt dem, sa Majken om skruvarna

Ti ska' reis nu, sa Ståfield när han gick.

No å en liten gris å vacker, sa Daddan.

160 Koi på pojke, de' å bates att männen doi som att
vi do, sa daddan.

De å ren sanning, gumman min sa i, sa Landberg

Hjärteligen här hälsas dig, sa Landberg, drog den
andra i häret.

Hjärteligen här hälsas jag dig, där du är villig och

vara, sa Landberg, kläste gumman.

Hör tu Måsta Panta, ja ska ha mysa, stöflar och pelt, sa Rack-Kalle.

Nog håller redet i herrns tid, sa drängen, gåla med alstaf-

var och halmband

Jälla kråken, sa thepejken, dröjde får efter gjäst och släp på vägen.

Hök kaffe Håbra, säger ja, sa Rastin

En gång på knä, sa Kungberg, fullt kufverkräko.

Så vi skar nu si, sa Rastin.

170 Koi ni vännies, om ni vill som jag, så börja vi hela

sk-ton, sa Pesan när pannkakan kom på bordet.

Plattan står kvar i Ulter-Hylla ännu, sa Rack-Kalle.

Høj ja, ja, sa Ridskullen

De va int sten i näfran, sa Daddan när Tögrens

Lotta fick en flicka.

För mycket och för litet skämmas allt, sa Knallan.

Gruftiga kurser, sa Ehsson.

Lät som Nacks ark, kostar blott Lunk, sa herrn om rathän.

När vi träffas så räknar vi, om int för så på bunt-

makarns vägg, sa vargen åt råfren.

Som ja' sa, he ble soppa å, sa Sylund.

Tycken gör allt för pengar, sa bond om markatten.

180 He doger allt li saga, bara den som kan tala den,

sa Råby käringen.

Lät rinna bara, nog har käringen blod, sa ädelstärn.

Gammal kärlek rostas aldrig, sa flickan.

Lät klämma, sa Måsa Kalle

Lifvet är kärt, sa matun om abbaun.

De mäktiga geira mäktiga ting, sa Daddstarna.

De går int mylly brö åt, to man äter kaka.

Nog doger den ti hvardags, sa käringen om störmungen.

Twars finns de' geisugga i år, sa käringen i kyrkfärdan.

Månda' eller tuda kommes ja' visst, onsdå eller torsda'

alsha sist, men kommes int ja' peda' eller löda, ja' kom-

mes ja' int i den vikan mer, sa skornakarn åt bonden.

190 Litter fan i ögonen på mej, ^{eller} hva' sår bond, sa kyrkan
om ropio.

Så ska' vi ta' de', sa skornakarn, tog lusen med tangen.

De' krassar magan, sa flickan, fick twillingar.

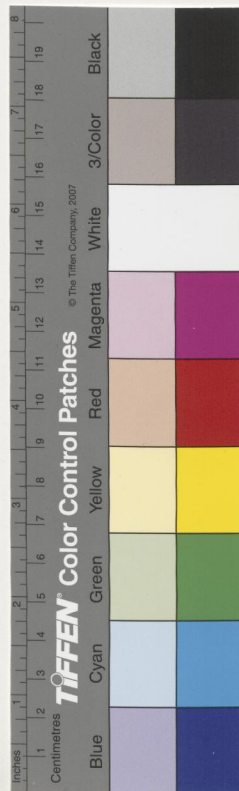
Börjas med litet, slutas med stort.

Høj jo, høj jo, sa Hagasen

Samme å den, sa Barman

Koi i vinn, sa Blomster

Hjys för en brude och en dankes för en handtverkare, sa Luchotm.

- Någo för någo, osten för inte
 Ramn int i galscherna, sa presten i storfästan
 200. Stöt int re mej, sa fru Tullgren när hon va' me barn.
 Nu begriper jag schären, sa fan äka i sjukhusrnan.
 Davai dengi, sa ryssen när fan skapa han
 Marscher krata, sa fan när han skapa ryssen.
 Hund på hund, sa pojken, satt hundekinnsmoisa på faden.
 Om ja had' alla lik ja ha svept, sa gumman
 Int ä de gret att gina åt, sa flickan
 Sväst ti löpa, sa gammel dödgjefran, när ingen dör
 Uti ditt land du blif och bo, där skall du dig, själv
 nåsa, sa han som stack lusen tillbaka i barnen.
 Huhu Malaga, sa bond, drack drack.
 210. Hore och riinder om brorarn, som döttes kramade.
 Snuggt ska de vara, sa bond, torke bordet med katten.
 Int ä ja sa noga karl, men int bli ja sa noga häls
 len häller, sa blockarn, int under bordet.
 Hvem va' de' som föll, sa skäddaren, föll under bordet.
 Kop int höj färsän du är öfver bäcken!
 Ja' kommer enart igen, sa käringen, följde med gränsvingen.
 De går ha, de går ha, sa papeggon när hiken to' den.
 Krusa med di vet ja, sa pojken, bet hufv' af godan.
 Tuffiga don, sa tuppen om handklefvarora.
 Hår i mun, men liten i ulln, sa fan, raka vinst.
 220. Ta si hur fan de går, sa käringen när hon sku dö.
 De ä' skönt ti ja renar skjorta, sa pojken, rände skjortan afvig.
 Rör ingen, sa Pöing, låg röd under bordet.
 Sköt du ditt, nog sköter jag mitt, sa Rack-Kalle åt presten.
 Ombytte färingar, sa gumman, koka soppa på löständerna.
 Ändtelliga är min hustru dö, sa Lappvikern.
 Hej ja, ja, sa bond när statorädet hellsa.
 Tack ska ni ha, alla om till ha hulpit, sa flickan, fick man.
 Hore Gud ta mej till hund och grannas ante till hundgum.
 No ha no kruti liti, men så kan full presten tal om ä ä.
 230. Ja' horn kut, sa fan, föll i däck.
 Si ä sa, sa Pyren.

- Lite va' e, mytty ble' e, gotte kom in ä äta, sa gum-
 man när maten koka öfver.
 Räter ti va brölö om räddor.
 Man ställer ju rakt så till att man kan stå ihjäl
 si, sa färsä karkn, där linan brast, där han sku häng' si.
 Allti män, sa myran, pissar i hafret.
 De ä godt vinstlag, som isker sig hem till näthorn.
 Ja, men ta int allt, sa han, som ingenting had'.
 Där har ni nu mor, sa flickan, fick ett barn.
 Int kan man komma ihåg allt med ett hufv, sa Höggen.
 240. Där har du ägget, sa bond, sket i sängen.
 Så tog han den, sa Kärebyrmoden om yxan.
 De går me en haat, som när käringarna tar boppor fast.
 Tott kak, sa Russmanskan när ryken smalt.
 Ta de var de mamma, sa pojken, sket i sängen.
 Hur fan sto de till att käringen ble dö och had rakt
 intet fel, sa Hagen om modran.
 Gud ök i hopen, sa Gropen.
 De va min del de, sa Rack-Kalle när kaffe pannan bäsa!
 Kydder, kydder, sa käringen om tallbarnen.
 De va int nädigt de, sa Rack-Kalle, när pojken föll i isjön.
 250. Prestens pung är utan botten.
 De förstär int mer som att kasta brö i hundkojan.
 Ja sakta, så får du ta 2 gånger, sa föriga flickan.
 Hös ärtröding åt varjen, no äter den.
 Behayas horn krusa brö, sa käringen, föll till vargen i guppen.
 Tack, tack, sa Töstedal, fick en sup.
 Ja till int att lik ska titta, sa gotten, slog käringen i hufu.
 Ja' fes i farstun, sa Vassen när han kom in.
 It brö ä långnäbba, sa flickan åt armen, som drack
 mjölk ur hennes kopp.
 De går me skruf, min kära fru, sa käringen när herr
 bröt brö och refren smalt.
 260. Följ om du vill, sa drängen, åt ärtröding med afvig sked.
 Hållt opp me skedorn ty jäflom fastnar på läpporn
 på mej, sa Lindrosens Isak.

Prisa vill jag den ädla fiheten, sa han, som ät bys
 Hva ska ja göra sen då, sa drängen, gjorde ingenting.
 De regnar smott de regnar hela dagen, sa drängen om mum.
 En liten knall blif e, sa fan, knappa bond i skolaggen.
 Ja känner dej väl, men ja köper dej int, sa fan åt Långhals.
 Bläs hva vind som helst, sa går en stam förut, sa han,
 som byggde en båt med 7 stammar.

Sku' den ha lefva längre, sku ja ha väntat ä'n ti åta,
 sa skojarn, hade väntat ä' hästen ti dricka.
 Folke har int borstet mes, sa skomakarn.

280 Gud nåde, Gud nåde, de gifte få ä' barn, sa Knallen.

De änder, sa Bromarfen om häkorna.

No så ja bra för, men no äde nu göra me att si
 myggen knopla på kyrkkarbenen.

De va en go vart värling, sa ryssen, drack såpa.

Du ska int bränn di på kaller palt, sa drängen.

Herri Gud, de minner int till, sa flickan, dela hvettiod.

Sluggs du ripa ripa, ska du aldrig länge lifa lifa, hug-
 ges du ripatä, ska du aldrig gå mera hem, sa käringen.

Fj fan, sa Kennestörn när deton död.

Reskelig mat de här, sa Gunnarn om värlingen.

Ättera Lemnoff eller ryse, sa Ramsell

280 De ä klart som korfpad.

Tra, ira, sa bond, köpte 7 hunder och en ko i vall.

282 De ä en armer fågel, som smutsar i eget bo.

2. Bromarf.

Lät gå den vägen, sa Standänden

De lunas nu, sa Lättölen när karen stöp

Ä ja fati som en lus, sa ä ja hems i mitt hus.

Tingen ordning, sa katten, blif utvänd om julstoft.

Fresten och hund förtjénar maten me mund,

blockarn och hanan ha samma varnar.

I den tiden, när de regnar ärtvårling, är min sked i helvete.

Ätling har en ända, men korpen har två.

290 De ä mycke mat i grannens matsäck

Uta skadan blis man vis.

Äder läks säret, sa ätt int äret yms.

Bygga hus med hvar mans råd, där kommer aldrig
 tak uppi.

Känn sig jämf ä en stor korst.

Uta fukten känner man trät.

Toko läder ska toko smörja ha.

Hva behöfver smeden bränna sina händer, när han har
 tänger.

Han, som en gång har varit i elden, gör icke dit mes.

Skida med häringar, puissa mot vind och processa med
 herrar, sa fås man allt på sig.

300 Ja ska ta ett tag till för säkerhets skull, sa gubben, drog
 käringen med katten på ryggen.

De smalt int än, sa Lulle-Maja.

Indtugen fcs min moster.

Lyft på hjelen, ge ränner, sa ska ni få säis.

Allt ä i ordning. pottan ä på bordet.

Dus musik, sa murarn, hejsa på käringen.

Ögat gret ä hjärta lo, no så ja hvar hem me brunnja-
 kon sto.

Lät röpen få ett kalas, sa käringen, satt snip i ärtvårlingen.

Kust ska de binna efter de ä tändt.

De ska gå me rock, sa Stenstörn, slog fingret i bardet.

310 Vi ska vända den kampen, sa Burman, skinna hästen.

De ä bussigt, sa Örg.

Jaha, jaha, sa Orflaksen, be kostar 3 mk pundet.

De ä långarnt he, sa Orflaks.

Lät den sjuka pinas, han ska ända ligga, sa Orflaksen.

Släpp ut mej dom djäflarna vill ta lifet af mig, sa Racke-Kalle.

Verkehen, sa Kågra Standberg

De ä godt sänt, sa Kågern.

Tackert sa, sa Bromar.

Tacker rolightet, sa bond, fick sej en äsmatt.

320 Man bli int misslyttat, som får uti dej, sa Tärnska.
 Plock opp, plock opp, sa majer Elleng om fågeln.
 De kommer, sa Tinnstörn om smöret
 De komma, sa Rökabon om kamraten.
 De ska vara, sa Öberg om knuten.
 Tackar alla ödmjukast, sa Högstörnman om knuten.
 Ja tänkte mej till kyrkan, sa Lindhelman.
 Jaha, jaha, sa Tallen.
 Tackar, tackar far, sa Dryg.
 Gud vare tack, som hvilat gaf, sa Bromarfen när
 regnskuren kom

330 Snart ä min sark upplyftes, sa flickan, när hon ingen
 had.
 Skunda med gröten, smärtan kommer, sa Lindqvist.
 Spill int på di, sa fan åt målam, som skulle mäta tan.
 Nog doger di pasta me, sa pojken om skorren.
 I mängen ä de löda ä löda, sa käringen åt gobben
 ja vet full ä ä, sa gobben.
 Omöjligt, herr kung, sa loten.
 Ne ä de nu så ända, sa Pörra.

✓ Minnra va fjäfrukt, de gick allt i böxorna.
 Böff, sa fan, sto kufva i väggin.

340 Rusa först, sa Österman, skü spela brudon arsethen.
 Gonnoron medikamenter, spökare ä ja själv. Jfr N. 20
 Törn, sa presten, slo putten i altaret.
 Ja ha nuga me i kannor hämmrin i ödar, sa murar Störnberg.
 Du får int mor kött, förän du har betalat det gamla.
 Ja har mitt mod för mej, sa Holander, högg näsan af kors.
 De va dubbelt på tok ä i pund synd, sa Thandänder, far på
 dottern.

De ä båd sorg och glädje, sa bond band männen rid grannigen.
 Bussit, bussit me pissisristan, sa Tallen.
 På ä de, sa ä de, sa Hestlin.

350 De finns sa mycket eld, och ända ä man int karl att
 få eld på cigaren, sa studenten när kyrkan brann.
 Hra ä de som glömmar i häle, sa Stänningen.

Den ska inga ratten ha, sa Kinnlöben, byggd 'bät.
 De va sjuk som dro, sa tinnmerman, stack den i flickan.
 Ne va de funtes de sa fan, träffa presten på horhust.
 Om ja sku ha alla ballar, som farit genom Barösand,
 i min flicka, sa flickan.

Det rann int än, sa Stulle Majä om ödet.
 Svär fesk ti fjälla, sa Hleda om putten.
 Ni kan nu far, sa bälbt bra lyga, sa pojken åt presten.
 Nä är i undra svita ä und komrn i noten?

360 En olycka kommer int allena, sa flickan, fick tilltingar.
 Ä de har borgen åt er, sa bond, slog pengarna i bordet.
 Ja tror, ni ä tyfvar allihopa, sa Lötanbergin åt torparen.
 Gonnat, sa Stoglund om moron.

Ljost, i Guds hus, sa käringen, föll i varggroffen.
 De had intet på sig, sa flickan, fick ett naket barn.
 Snatt, sa bond, slog ballen i grötfatet.
 Hästen staplar på ett od och jag på 4 fötter, sa Bromarfen.
 Så där gick ja, sa Bromarfen, släp ihull.
 Lös du va de du eller vade bodhan, som dödd i fjel, sa Kinnlöben.

370 So va de bra, att fan to han, sa Pällus.
 Heltvite var han drunknader, sa Pällus
 I gar va hon som ett smultron, sa Rota Vinberg.
 Int ä ja någon kranklus, ja ä bondson ä rusthållarväg,
 sa Rota Vinberg.

Vant, vant, sa gamml Döden.
 Ingen fara, sa Kivinskan när pojken prisa i härran.
 Ingen fara, rena hirschiten, sa Kivinskan.
 Jaha, jaha, sa Gasse.
 Ja sku int vill svär i de, men kom i moron dir
 turan jäfral, sa färiga gubben.

Ne va de fan de, sa Hjörjörn.

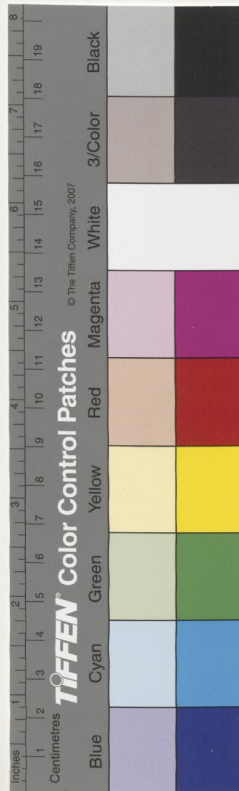
380 Int dog han åtminstone brölor, sa शेजार om hästen.

Tillika, sa Skallbon, heisa allena

Ne ä de lite vabstaket.

Tiv ä, sa Myter.

Lät klä da, men de kan klä ihull ä, sa Mosakalle

Du har rätt, du har rätt, men i de flesta har du orätt,
sa Reese.

Slut herrar, sa Rydberg
Inte ha ja äti någo na pomeranser, sa Lundström.
450 Man vet ingenting, sa Tiborgs guvernrör.
Ja full så korvöst på trappan, sa föruja flickan.
Ingen bräsko, sa Kollin.
De ä sa handblöt ti va utan brö, sa bond, satt sej ti bord.
Dom ska läras, sa Rack Källe, slog säcken med
hundvalparna i backen.
Den som ska komma på, vara bond på läsförhöret
Korvstuga stycken, sa bond på läsförhöret.
Matte med sitt långa skägg, lockar barnen utom vägg.
Matte med pungen kör barnen på ugnen
Matte i faston kör barnen i bastun.

460 Jocker jämn, sa Skarpen
Burns, sa Pira.

Ja vill int vära i da, men ta mi doppon, sa Dadden.
De ä int någo käringprat, min gumma sa e, sa Festerling.
Nu äker man, sa tuppen, bars till skogs af räfen
Må joit, sa rättorna i Björby
Nog doger de allt till Romsens rede.
Jesu hjälp, sa Hamalanskan, fick en hufvudbiter pojke.
It kake i brödlösan

Man tager, sa Kaisa Varg
470 Låt sunna bara, sa köksan.

Låt klämma bara med de rämmer skaklarna och
de båter drogen, sa Rack Källe.
Hjälp ihän flytta ä hjälp ihän Dal, men fan ger jag
bå krekboar och strom, sa Dadden, klef i strommen.
De blö int ä, sa Dadden om dansen.
Sartak som Lofrens jäflarna.
Gäit int min sör, du har en far, som int gäiter, sa Katten.
De går så i surringarna och hassningarna, att Katten
är i fara yäff.
Nu reser man, sa Festerberg, gick till foti.

Korn bara, fast du flyger, sa kapiten Ekholm.
Ljus i Guds hus och lampor i träkyrkor.
480 Det ena efter det andra, sa fan, skapa 'länsmanne
och gjorde underkenet tjockare än läret.
Ständig på ständig, sa tiggarn, var med rotakjörnet.
De ä sa bra, när man kommer tillhätta med eget,
sa tiggarn.

Gud bevara Pilen för Måkons hörs.
De ä kokt nu, sa Ernstörn om medlemman.
Di ä goa di asena, sa Ernstörn om kräftorna
Låt svärga, de ä gäddan, sa Ernstörn, när han meta.
Nog vet ja hvad ja gör, sa Nyranskan, kasta 'katten i
klarningspannan.
Dom ä bägge värre, sa Mlen om oxarna.
Togar du lyket nog vägar jag vägen, sa pojken, ät upp
tordypsten.

490 Båter öpp, sa katten i luftballongen
Den skjuten bor den rackarn ha, sa bond, när vargen
bar bort en ko.
Käket är felfullt, sa Lappudden om hästen.
Rätt sa Herrans engel, hvem har lärt dig sa, sa föna gumman.
Gott, sa truten, när fisken tog slut.
Tiden är längtet i världen, sa Kollmsten (d. Västertberg)
Man ska kosa, innan man flyger, sa Kollmsten
Man ska int söka, innan de droppar
ti på, sa fan, slipa stålstängen till stumpstikka.
Ingen fattig fan jag kör och ingen ångshö Gud jag tigger.
500 De ä sa fullt i fan som Keskis oxen.

Jag undrar, sa flurshen, om gäddan är fisk
Halls på matton, sa Rorsson, då de ingen matto farms.
Lä si hur fan de går, sa Tik Källe, ringde med kyrkklockan.
Om de ska va någon ande, sa Lörstörman
Dej kan ja glöfja mej ät, sa Ståggens Gusta
Allt, allt, sa gobben
Den Gud vill bevara, han är utan fara
Båter fattig me äran, som rik me skam.

- Skänk vill ha gingsälv.
 510 God karl hjälper sig själv.
 Hungern kryddar maten.
 Högmod går för fall.
 Snålheten förlar rikheten.
 Man ska sepa för en dörr först, förän man går till
 grannas.
 En karl ska stå me sina ord och se en me sina hem.
 När nöden är störst, är Gud närmast med hjälpen.
 Skidt på vägen, sa föra gematen, när bond stjälpt
 han i diket.
 Iva fara ha vi på lösa landet, sa Puse.
 Häle, häle, sa Starken.
 520 Myky vill mer ha.
 Den ska ha myke brö, som ska vänta på en annans
 dö.
 Ja int va han rädd för stycke, men för fjärsiddin
 på grannjackson, sa Östbothningen om kungen.
 Ordning och skick, sa bond, piska käringen. Jfr N: 445
 Hald i en to brö, ja ska tiss en, sa Ingabon.
 Du ä just samma ämen, som åt upp hästen och kom
 na grannson.
 Ha du sitt på fan, sket han int på ^{tomma}marra, sa
 drängen åt hästen.
 Si på fan, hudana ägg han väpser!
 Det kommer efter som toboga stöt.
 De tror ja nog, de står i Skriften, sa gumman,
 när man bjög åt henne.
 530 Här hörd ja i fjol ä, sa bond, hörd en på vägis.
 Du och den guiga bli aldrig mätt, sa bond åt vagen.
 Nog doger de till finskon.
 De visste ja, förän ja kom i lära, sa skräddaren.
 Hehe! 'jaja!' sa Greta.
 De va skildat me de, sa tollman om dotthana.
 Lär ja slapp en någer ord, sa Skänningen.
 I nästa är i ryäfrer män, sa Maria.
 He he! sa Sven.

- Hehe! 'jaja!' I barn och ingen far, männen ättonde,
 nionde jag, sa skofarkärningen.
 Hehe, jaja, hva de koster på, att länge lefa och gift
 ga.
 540 Usäkta min waghett, sa Pallas, släppte i böarna.
 En lat utvättar litet, men en trähägen ingenting.
 Det finnes flere brokiga hundar som prestens.
 Koss i Kristnestad, sa kärningen i Lovisa.
 Lynd i kräken, men hvor ä piskan, sa bond, piska
 hönren.
 Naturligtvis int, sa Lien.
 Fräga räggarna, sa Litteratörn.
 Inusa du, sa näsaloien.
 Vi ska, vi ska si, sa Lilla, då han inte såg
 Va i alla den binneras pöken för ena hönrenter, sa
 förega kärningen.
 550 Adjo med di gamlet träpäsan, de ä i alla gången på sidje.
 I rad, i rad, sa Starken, piska hönren.
 Nog väde riktigt 3 pigor och ingen ko.
 På en sida pulka och lite biter blef ö, sa Enallkon om
 fjuren.
 3 pigor och ingen mjölk, 3 kor och intet blir gjordt, sa Lilla.
 Där kommer en bät igen, sa Redokärningen, satt i kyrkan.
 Alla så di så på mej, sa Ekrot, när han släppt
 en fjärt i kyrkan och var sinnager att släppa en till.
 557 Slut kräk, sa Lundström, när winen påta om han.
 406
 151
- #### 4. Karis.
- Skönt, sa Gustava om kyrkan, när hon ingen fick.
 Hva äd ja för ja äcka, to int ni för to ja öla,
 sa Bromarfen, när grannen slapp i gång.
 560 De ä dygden på kutter, som ligger ä jätter (äter).
 Om ja va så ung, som i lörodags, sa Lundström.
 Hej! Lotta, sa Kuren.
 He äx amödré som gör e.

När man ä ute för beö, föisurnmar man kakor.
Di andra gick ha, men en jätel kom ut, sa skojarn,
när han skedd kisten.

Lät gå den vägen, sa skojarn om lusen.

Efter sej själv känner man andra.

Den vägen ska vi alla gå, sa kärngen, föll under huset.

Hårdt mot hårdt, sa kärngen, slog rompen i bergst.

Skicka barn till bys, får själv gå bakstet.

570 Något skall man göra till tillförsäkt, sa kärngen,
ref. sänder 10000 sedeln.

Gud föder alla, men knappt, knappt.

Lanningen ska man säga, sa Biskopst, när han lög. Jfr. 1. 3.

Nog sköt ja rätt, men fågelu salt svart, sa förga. 1384, 1385.

Nog ä mästaru go, men felat ä mull, som int. 572, 634

kund hyta på smällen, sa skojarn.

Uta jäfla ägg, bli jäfla ungar

De kan int annalunda bli, sa Rutean, las Laderöar
2 ggr. orätt.

Äga täl int så mycke, sa bonten, fick en grankott i
ögat.

Man ligger int i jörn, när man ä i Lögga, sa ilsk. 1386.

De ä uta de starka hamardane, sa Svarta smeden,
när han sko lät en bön.

580 Ti har int så go råd som på dagar: i moron

kommer en annan ifrån östern igen.

Huru mycke 'täl glase', sa flickan, stack brödsgettut
genom fönstret.

Nog känner ja Hjältelstaren, dom ä int så rara,
sa Tall-Fredrik.

Han har vandrat all världens väg som Fin an-
skans bässen.

Från verkar allt, den verkar pannkaka i Bost-
stöms Kalle's birongelåda.

Han för som om fan sku to 'an.

Man ska int strida mö' gammalt folk, utan man
skall säga: kan vara, kan vara.

Nog ä de ett Abraham i den här pika lilla världen.

So håller ja 'e för likt no, sa Rönneberg.

Hus menska, vet ja, sa Rönneberg

590 Jäfflit nog, sa Tröböd

Om kucku ropar på 'lar gviat, går många flickor om man mist.

Sant ä bra ti ha, sa Frönsbörn, lög. Jfr. N: 55, 386, 428, 572, 634

Roliga bän didar Kila känen, dom gräter ä vill ha
man, sa Kila Jaakko.

Hur mår Te herrskap, sa Låpp Matts.

Dugliga flickor alla, grannens ä vara me, sa Låpp Matts.

Pastorn kommer, när han vill, kolaset räcker hela viken, sa
Låpp Matts.

När det suars i tallorn, budar det int godt ät oss allorn.

Ti hälften, sa Rikstörn.

Skuta vill ja i lutfisken, sa Pallas.

600 Me mans vän ä ofta hvar mans nar.

Int ä tiden ä aktas på man, om int man aktas på
tiden.

Dom ä rik goi döden lik.

Barn goi barns gärning.

Bekänd sak ä halft vittne.

En blind höra hittas ä ett korn.

Räter väl dö som illa lefa.

Räter sent som alder.

Tiga skadar int.

De ä bättre, att bane ska gräta som modan.

610 De ä int gräddes än på go da.

Man ska int ropa höj, föran man kommit öfver
bäcken.

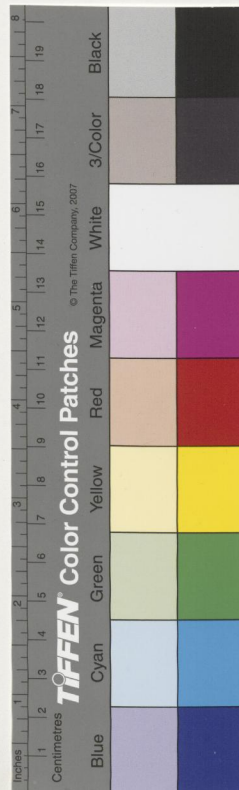
Ju flere kockar dess sänmer soppa.

De förstår han så mycke som bont grekiskan.

De finns så mycke isman för, men de kommer så
lite ut, sa presten, stekte bibeln i snö och ät upp den.

Smörja hjulet, så går det lätt, mulla domarn, så
får du rätt!

De va en ann sak de, sa domarn om rättisan.

Ja ja, du säger väl så du, men dom säger int så
i kommanden.

Tok mas, sa Kärnsborn.

Man gör allt för pengas.

620 Den, som ska ha kärnan, måst bet förder rätten först.

En tok kan mesa präga, som 10 klocka kan sova.

Det värt för med sorg förgås.

Gukt sin sammånga ^{in jagden} ~~fel~~ ^{är är tryne} ~~bulst~~ ^{och är} ~~och är~~
^{in jagden} ~~fel~~ ^{är är tryne} ~~bulst~~ ^{och är} ~~och är~~
Talskötten har sin egen häns.

Sämnar värt på fatmanns åkrar.

En jordegare måst va rik.

Slacken på åkern, stickan i muren.

Som skott, sa Mangsen.

De som rörs så nöts he, sa Brödingen, nekade att ge
männen ti betäckning.

630 Lite harm ä ä harm, sa kärnen, präskä' grisen.

De ä långt ti ä tidan, sa gossen, sköt på män.

På ändan börjar man raden, sa Fossbygggen, för sta
ä fria.

Dond gör barn jäst nu.

De ä mesa säkert, sa Steller, när han hög ^{ffr. 11. 55, 56, 57, 58, 59}

De va rätt, sa Kekar, laga, lys at tolfman.

Int ä de fast, bara int man ä rädd.

Ord barn ä god barn, rist barn ä list barn ä stak barn
ä fans barn.

Ord bester lag.

Allt läsa ä inte först, allt plöja ä inte så, allt segla
utan vind ä 3 hundra tung.

640 Jo ä nej skiljer allt.

I hoko finger ja skär mi, så blöder he.

50 va li vinst, sa Kherman om vargarna, säg en hund.

Dzot beröm luktas alla.

Verket prisar mästar.

Den som går obuden till, så går otackager ifrån.

Tu ska iuka bara, så går ä, sa Mangsen.

Men att pröjkar, sa Grovosen.

Nögar ä, bara int man gräter.

Kor ja, sa Präkan.

650 Egge ska int vis ^{hög} (hög) väppa.

Lagor viker för mörke, men alder sanningen för
lögner.

Mättligt ä allt bäst.

De gick så nätt undan för undan, sa skyparn, sör
opp redlasten.

Ja tier ä bli aften rei, sa Snören, såll hö till sola
kom opp om maron.

Enstän lite, sa Snören, sköda 7 kappas horn.

En stock uta väggis, helles hva sa tu.

De va skytt, sa Raskin, äka bäsken.

I de lunaste vaten väver mesta maskarna.

Konsten ä int bortkastandes.

660 Krohot trä ä tokot folk ä de int ondt efter.

Folke ä tokot på så mångahanda vis.

Blis de någo ä eller går ja härifrån, sa pigan at presten.

Tackar för maten, sa pigan at soldaten.

Gud välsigna maten, sa pigan om soldaten.

Dräng ä dräng ä lit int på dräng, sa Leuken.

Tinnska, sa ryssen, sen han va döds.

Hör ni, hör ni hur ä låter, sa klockarn, kom från kyr-
kan och yörng.

Sunt, sa räpen om rönnbären

Liten tuppa stjälper ä lare.

670 De goa kommer alder försent.

No kan man få man, men no ska man ligg
efter ä, sa flickan.

Ni då, sa Blåkulln.

Allt ska man kräka, förr man börjar gå.

De lider me' var skider.

Skynnda på, att vi slippa deha' kräng, sa flickan,
när hon vigde.

Ursäkta min skickelighet, sa Pallas.

Skyll på svädricka bara!

He ä et småfoglar väg ter ännana (L. korpana) flygar
(flyg. i Snopphöna)

Så ä de allti, ä marknadstiden me, sa skojarn.

Dedär räcker ti evighet, ä sen passan de ti underkylt,
sa karn.

680 Bricklappja fort nu, sa flickan, bar in väfvelen.

Feko har ja myky himma på vinn, sa förga karn
om nyheterna

De ä svårt ti rita, när man int kan spå, ä dä
vet man int holder, sa spåman.

Ingen skilnad för mej, om ja tösar eller om ja tar helm.

Man ska int flyg höger som ringarna bär.

Hon for opp som solen ä kom ner som en skimmfält.

Den illa, gör han illa far.

Som man bäddar, så ligger man.

Fort ä väl följ sållan at.

Ut som hunn ä bussen i mun.

690 Int tar ja hop me den heller, sa Lönngrist om
"Fader vår."

691 Bästa hvete har ä agnas.

187
194

5. Inga. alla cop - W. Lohman.

Bra ti ha, sa Farnberg om näsan.

De va fäst de, sa bond, köde i mörkret.

Ätta ogona barn, sa Russmanskan, for i askan.

Ti for i, sa Hori, ti ble i, sa Tji.

Ungdomen rasar, sa käringen, höjpa öfver ett helmiska jpp.

I röden pröfar man vännen bäst.

Morgonstund har guld i mun.

Högt opp me tankarna, sa Svärden, for ti Backas ä pia.

700 Amen på tåten, sa bond, slagta bässen.

Köp, köp, sa kycklingen.

De räker, de räker, sa Pötkan, när Manda fick bän.

Det tog väl nu, sa presten, pussa pven.

De tokas, sa gumman, när token föll ner från kycklanken.

Nu jäfflas de me, sa hon, när hon bjöde sej ner
efter den ä reven smalt.

De ä den efter person ä smus efter näsan.

Hva tusan fattas välten, sa Köffen.

De va lycka, att de lura, sa Lopen, kom bakom en sten.

Älminstone blef man ä me fan, sa Lillfusen, när st-
narna trilla in käran.

710 Ta emot fan, ska du få en länsman.

De ä många i Tronskbyn, som heter jag, sa Bergen.

Låt nu maten sätta sig annars kan man tro, att
den har kommit i en toparmaga.

Där sitter han, sa Länje Tsak om bässen.

De ä bortkrockladdt, sa Olle Klas om skjutaren.

De gick vargar åt, sa Blosscharn, sköt en.

Låt de värre bene slunga, sa Bistörns Kalle.

De ä utsögd, som en gammal abracka.

Färe, sa kråkan, köde tarrhö.

Den böi fanns int i mina barnar ärmu, sa bond-
om "Fader vår."

720 Bifusetn vet hva de ä för en stor björn, sa förga
karn om st.

Om de sku va bäter som utan, sa flickan om lillfjofin.

Alla ska ha, men skojarpigan får ti sist.

Ti ska tro, att de va böda i, Tronman om knallvåden.

Ta lifre ä an ä ta an ti huse, sa Krämnar om katten.

Krass sänder han, nog doger han ti pyka, sa Lvarträsen
när kalphen dö.

Sloudi(oren) för ti Herranorn nu, sa Tällbacken.

Lia Anna för ti helvete nu, sa Tällbacken, när hustrun dödd.

Dropas helvete ä droppas int mi, sa käringen.

In nder jag när vargen går, sa Mosa-Lussen, när var-
gen åt opp hästen.

730 Så tu någo var mor, sa Trantäck.

Rosen eder upp, sa Träben.

Tuppen ha int gale än, sa Pessen.

Gud väkne mej, sa Jäsen.

Fän i mi, sa Teren.

Lapper va sa glada, som om han hittat en fallknif.

Den här psalmen ä de som ja skakar för, sa Öben.

De va någo att lyra se, sa Järens, fick en rätta.

Ja just så tänkt ja ä, sa Jäsen, när drängen stal.

De ä annat slag, de sa bond, tulla i kiharfodabt.

740 Allt ska se me mätt, sa skräddan, slog gumman med
afstichkan.

Hei ka, sa Mangsen, satt i snödrifvan

De ä sa redi sak, sa Lögarn, när drängen stal bröd.

Ja sii du, sa Maja Kaja åt presten.

Jämnas ä slände, om ja nu hade min gumman

me mej, sa Tärjes, när brännvinstunnan slog sinder.

Drar du den, sa drar du den ä, sa Bender, lassa ved.

Drar du int den, sa drar du int den heller, sa han, ref ner allthamman.

Ja ska vis dy stjäl, sa herrn åt pojken.

Tackar ödmjukt, ja kan de förut sa pojken.

De gör godt åt närona, sa Lagervikern, när regnskuren kom.

750 De va oförskryddt godt, sa Jörpe, kom till himmelriket.

Förskräckes scho grinna, sa Raderman, bara käringen.

Se Hammarberg, se Hammarberg, se jäfoeln ä, på

tröskeln, sa käringen, när den brinnande gästunnan landade.

Hör du döföra, du hör int hva flintskallen säger, sa pojken.

Den som säger sanningen, får iallan nattqvarten.

För dej som har, sa skojarn åt gossen, skicka honom
till kyrkan.

Kid dej ä vrängt dej, sa att han int får i dej ä skämmas

ut både dej ä mej ä hela våra släkt, sa käringen åt flickan.

De lifse ska änkas, sa Persen, stod och daska.

Hura, hura, skrek Männen i Djärstörn, när grannen
slapp i gäng.

Sä ä de, sa bond, gjorde ämbas.

760 Sä ä de me de rycka porcelinerna, sa gumman, slog
pottan i backen.

Natta bitar, sa mor om kaffeoppas bitarna

Ha de ryser i mej, sa Pelle Jörvik, sag bruden.

De va gubben, som med mättet, sa Nyberg, när gum-
man sköt med drickat.

En svulten lus, den piter särt.

Hvar ä en har sin sed, sa gumman, knip ä sket.

De had ja för de att ja gått värt om fetthen, sa gum-
man när reven small.

Ja tar fruns fjästen på mej, sa tjänsteflickan.

Luktas de någo, sa luktas de af mej, sa flickan om fisklukt.

Någo fel ska man ha, om int annat sa att man ä vacker.

770 Ett möbel i huset ä de ä, sa Lundströms Tale om halffops-
flaskan.

Lättare bli lasset, sa Lundström, när kamraten hoppa af.

Int köi vi spillning i dag, sa bond, när kamraten steg af.

Behymmersamt ä de, sa Karlsson.

Du får äka med mej, jag går, sa föriga kartin.

Bussit, bussit, sa Lögarn, lugga pigan.

No ä ja ful, men sa målar di mej ä, sa fän.

Hvern kan förmjena tiggaren ti ha höga tankar?

Den enas död ä den andras bröd.

Genom mårådör bli man fattig, genom käringdör rik.

780 De ä myky bäter ti fundesa halpa som arbeta hela
denn tokt.

Bäter små fiskar, som torna diskar.

Små flickor ä ä små små smulor ä ä brö.

Många bäckar små gör en stor ä.

Ulla en liten gnista bli en stor eld.

De ä int borta de som faller från näsan in i mun.

De ä int hund, de va toket, sa Lill Bresen.

Hej jo, hej jo, sa Postörn.

No va de dager i hönsfäcken. (?)

Hast bort kinnon (jag kan int) ä tag ti konsten.

790 De ä klart de, sa han, som stack näsan i konnen.

Gud bevar mej, katten ä knoppsäcken, sa Fallbacken,
när bastun brann.

Fashtigt vacker bön dedar, sa landbond om Fader vår.

Tacker ä du, ä vacker ä ja, sa Distörn.

Älsäc' mitt, sa Gutsulla.

Ja, ja, sa Tötterman, när han var död.

Min man ä' så rak framföt, så enen, sa gumman.

Ja' känner min man ja', fast han sku vara bland
hundra, sa förliga gumman.

Det hör int hit, sa dornarn om räthvisan.

Den vägen ska de gå, sa Räckeln om sotarn.

800 Sällan ser man kor i galscher.

Ja' ä' räddes ja', sa Tammelin.

4 Hjär du, sa du sa, sa Drasus mor.

Si du, si du, sa Backman.

Pussens, pussens, ^{hans} int pass ja' på i.

Jaham, jaham, sa Illberg.

806 Den som kommer först ti gravnen, får först mala.

808 Fickorna råra, råra, runka på råva, råva, när de
691 kommer inom döda, lösa.
116

D. Gator.

1. Hva ä' de, som ä' visare än bond? (Berman)

2. " " " " int ä' ute ä' inte inne ä' int under
Guds himmel heller? (Förstret)

3. Hva ä' de, som ryms i en kattfat, men int i en kobas?
(Flummelstören).

4. " " " " går längre än vägen räcker (Flummelstören).

5. " " " " graver långt jag menar, stick ut och stick in
mellan bena, stick ut och stick in, tills magen blir full?
(Skeden)

6. 2 pekar upp mot skyn och 2 visar hem åt byn och
4 hänger och 4 dänger och den 5^e slankar bakföt?
(Mjölken Lamen, örnen, benen osv.)

7. 3 hufvun och 2 själar, 8 fittor och 4 hälar? (2 män rida på en häst).

8. Ludit om roten och rødt om nosen, omtygdet af menni.
skan? (Smulthornet).

9. Som segla, föran fadren blif född? (Röken och elden).

10. Hva ä' de, som räier upp i fäskättan och ljuder i

salsändan? eller Hva ä' de, som lambas i huset och
fålas i stallet och läter i bordsändan? (Fälsstängan)

Hva ä' de, som litar en i syn, när man kommer
in och grinar emot en, när man går ut? (Ragggringarn)

De segla en tunna öfver blands haf med 2 slags öl uti?
(Sögget) Jfr. 1888

En kark gick ut på jakt. De djuren han hittade dödade
han och de öfriga hemtal han hem? (Loppade sig).

Hva ä' de, som går och går, men aldrig kommer till bords-
ändan? (Dören)

Det huggs i Helsingfors och spänorna flyga öfver landet?
(Pengarna).

Det kom en man från hämmande land, litet kund?
han bjaga och allintet stå, men slapp han att
sticka, han kunde väl då? (Synalen)

Min lilla go vän, rensa mej ren, stoppa igen, kyss
mej bak och uträtta min sak? (Pipan)

Midt uppi buken börjar man leken, mellan
bägge benen håller man streken och det lilla hä-
let är den bästa leken? (Spinnmoken)

Hela natten jag hamla på hälet jag tog och två st-
nar de skramla på pinnen jag drog? (Boarnen).

20 En katta full med ~~rota~~ hotta höns och en röder
tygg muddt i (Munnen och tungan)

Ludi, ludi katta, hoppas öfver katta, ludit som ett
får, men har inga här? (Lökärfron).

Hva ä' de, som går i lada och int laser? (Leden)

" " " " och går och int får bara sälar? (Hädan)

" " " " utför backan och int slapper oppför? (Kattut)

" " " " hugger på väggen och aldrig får hål? (Klockan)

Den döda drar den levande uta bakkan. (Kamman)

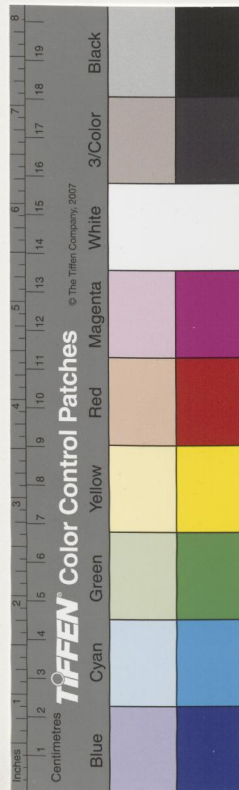
Om dagen ä' de som en stiga, om natten som en arm.
(Kängsröret)

Buk emot buk och lit den långa ändan in gånge.
(Svättar dricker tunnan).

30. Hva ä de, som har flere hæl, än bond här på skallen? (Hakkan).
31. 2 pinnar under 2 paltor och 2 paltor under en stam på
säck och en stamsäck under en gvarn och en gvarn
under en entuska och i entuskan ä alla herrns vin.
(Bönen, magen o. s. v.)
32. Hva ä de, som man ofta ger hand åt om dagen? (Dörn-
handtaget)
33. Klösas och bitas om dagen, omfamna hvarandra om
natten? (Kardorna)
34. Det kom en fågel gångandes, satte sig på en gård utaf
stör, kom en jungfru gångandes, tog honom hand-
löst, stekt honom eldlöst och åt honom muntlös.
(Snör faller på skaren, when smältes den)
35. Jag gick ut och var arg och kom in och var glad och
hörde 7 tångor sjunga i ett kuffad? (Fågeln hade sitt bo
i en hästkalle, tångor gröttrade.)
36. En kom Iben och hade elken och satte sig på Iben och
in kom Iben, bet Iben och Iben steg upp, tog Iben och
stog ihjäl Iben. (En man, en teckenig stiel och en hund).
37. Slappas, skroppas och bär menskens i magen (Sjelfkåten):
38. Hva ä de, som springer oppför backa, utför backa och
har en röder lapp i munnen? (Flunden)
39. Det far öfver berg och dalar, när det kommer till bys
har det mycket att tala. (Brefret)
40. Lätt om vintern och magert om sommarn (Lampviken)
41. Fullt af kött och blod om dagen, gapar som ett höll
om natten. (Skon).
42. En ugn full med röda gäss, en svart tupp kommer
och kör ut dem. (Ugnsvasten och koken)
43. Hva ä de, som utanpå är halt som en is och inuti
ludt som en gris? (Luset)
44. Tilderi tilderi ligger i våra torpan larfan däruppa,
när tilderi tilderi iinder går, ingen man i vårt
land tilderi tilderi lappa kan. (Stigget och hinnan)
45. Hvad behöfver bond om hjulen? (Järnband)
46. " " till ny år? (Fört granta)

47. Hva ä de, som går på 4 fötter om moron, på 2 om
midlan och på 3 om gvalten? (Monnikan i barndomen o. s. v.)
48. Hva ä de, som räcker så länge världen står och int bli mer
än 4 rikas gammal? (Hänen)
49. " " " " bond sin ofta, kungen någonsång, men Gud
aldrig? (Sin jämlike)
50. Född är jag på ett naturligt vis och döpt och lagd i blöja,
alla mig kände, men ingen mig såg, men alla de ef-
ter mig säga? (L-slukten)
51. Hva ä de, som raslar och skraflar nedanför mors nästa?
(Snöskärnan)
52. " " " " har hunn till läppar, skinn till skägg och tusen
lappas på sin kapprock? (Tuppen)
53. " " " " är ~~man~~ antill hälg och utan till fjöde full och
springer utan tunga? (Fiedlen)
54. Hvad önskar man för ta: äten under gätn, siken i riken
eller en tunna med små djäflar? (Det sista: en tunna äter)
55. Hva ä de, som ä den bästa fågeln, men den väista stöken?
(Riet)
56. Ludet går i klyfvet skarft i mjuket och karlen ligger på.
(Karlen, hästen och alldret)
57. Ögonen in uti örona och rebenen utanpå skinnat (Pallern)
58. En liten tärna i huset jag är, ett vakande öga för eder
jag bär, när andra gå till sängs då har jag inget i,
för alla små saker, som uti mig bo. (Tägguret)
59. Kors ä kringelommita på och revon i bägge ändarna.
(Korna stängas)
60. Dorn hugger i Stockholm och spänorna flyga hit.
(Brefven)
61. Stobban står och stömmen går och skogser 4? (Hon mjöl-
kas)
62. Ett stort hus fullt med mat, litet till väggas, men
intet till tak. (Skern)
63. Långstakuges far och kringhvarfluger mor och bredfla-
ki syter och tramskärin bror. (Stummelören, rephen, bladen
och kopparna)

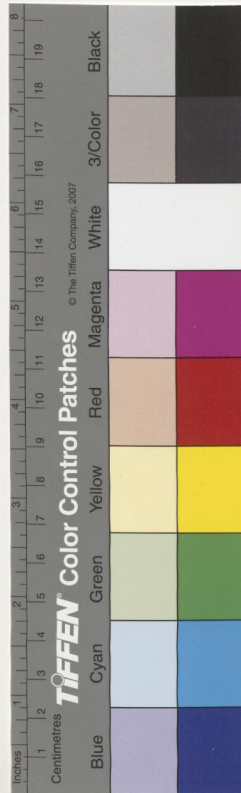
- 64 Ledin va min far och ledin va min mor, ledin va jag så liten jag va, och kom en herremann och hille opp mej, skar lifet af mej, skar själen af mej och ändå kunde jag tala och vara, fara genom båd land och rike. (Gäspenran).
- 65 Hva ä de, som går me ett långt gärdsluss baketter sej? (Gjoran).
- 66 Ett hus fullt af vännor ä ingen känner de sina (Hegen, som man tar på gäspet).
- 67 Där stod en sten på åkeren, utan fötter och utan ben, där var bröd och inte baka, där var dricka men inte bryggt, där var brud, men inte bröllop, där var barn och inte födt och där var lik men inte dödt. (Kypkan).
- 68 Många jungfrur dansa på en järnbrö (Hälsna loppa i grytan).
- 69 In gick den gröna, ut kom den röd, ricka nacka var den död. (Umsqvarten).
- 70 Gammat gryta, nytt lock. (Gjör och istäcket).
- 71 Ett öga, ingen hand och kan ändå arbeta. (Syrälen).
- 72 Bond gick till skogs, slog kilen i backen och kom hem med hälet. (Han sk-t).
- 73 Roten öpp och skatan ner, ser solen men aldrig sornmar. (Tetikhin).
- 74 Harken går till skogen och ögat är värdt mot byn. (Lian på axeln).
- 75 Där stod en hund på Branketrunn och skällde utåt hafvet, hans namn var sagdt, hvad hette han? (Sagdt).
- 76 Stort till hufvud och allsmitt till kropp och tar de mig i berren och surrar mig opp. (Vagguret).
- 77 Hvitt för kallt hål och svart för varmt hål (Förstret och gjäddet).
- 78 Hvad är det, som är längre än hummelsboven, lagre än gräset? (Vägen).
- 79 Före som ett ryttan, mitt i som en starnsäck och efter som en kastkäpp. (Katten).
- 80 Hva ä de, som far öfver vägen och int slipper under? (Laran).

- 81 10 tättlingar draga fespungen upp mot fjärtans berg. (Drar bexorna på).
- 82 Hva ä de, som väser nedåt, men aldrig uppåt? (Korvansen).
- 83 Hvitt och svart flyger öfver jö och land. (Drefret).
- 84 Af kött och blod är jag uppvunnen, intet lif är i mig funnen, höga herkar skall mig bära och hvarsa knifas skall mig skära, många hafver jag högt uppsatt och många hafver jag nederlaggt. (Gäspenran).
- 85 Storfeta dansare i tillstuan. (Kärntärn).
- 86 4 hästar stå på stall, den 5te springer skring? (Stämpstickerne).
- 87 4 fat fulla med köttmat och 8 skedar i svart fat. (Hälskorna).
- 88 Hvitt jord och svart säd, plockas upp med mun. (Rokskrift).
- 89 Det kommer en tunna från främmande land, litet till laggar, intet till band, med 2 dags öl uti. (Ägget) (Jf. 12).
- 90 En gudfuktig man gick till en ogudaktig och begärde utaf honom ett ting, som är mera värdt än himmel och jord. (Josef begärde af Pilatus Jesus kropp).
- 91 Lefvande lik och lefvande graf, liket stod upp och predika' Guds lag. (Jonas i hvalfiskens buk).
- 92 Hva ä de, som springer omkring en stobba och sk-tor hvitt? (Grannen).
- 93 " " " " vaktar herrn mitt i stussen, när han går ut? (Froskelen).
- 94 " " " " gapar öfver vattnet, men int dricker? (Koskällan).
- 95 " " " " hoppar som en mamsell oppåt backa, utåt backa? (Gjoran).
- 96 3 ting äro mig förunderliga och 4de vet jag väl. (Ormens väg på hälleberget, skjarns väg på jön, ornens väg i luften och den unga karlens väg till sin jufo).
- 97 Slick rätt i örade och preck se me reven. (Knådar degen).
- 98 Lagg köttamp i köttkål och smittomatt i reven. (Modren ger di åt barnet).
- 99 Det följs åt trenne på en väg, men mätas aldrig, en är trä. (Medarna).
- 100 Hvad behöfver bond till byrd? (Fört björkträ).
- 101 Hvad är det, som går i hand, ur hand och vristas i alla

- land? (Pengarna)
- 102 Lapp på och intet styring igenom. (Kålen).
- 103 Hva ä de, som bond tycker att är bra, värdenan tycker, att är än bättre, drängen nyttjar mellan benen och pigorna nyttja också i bland? (En god häst)
- 104 Ören kulltar i trä, tarmarna hänga nere. (Matklacken)
- 105 Hva ä de, som ökar, då man tar ifrån och minskar, då man lägges till? (Hålet i gårdsgården)
- 106 Hva ä de, som går ikring och sk-ter oppåt? (Borren)
- 107 Kottet i fatet och yppat på spilt. (Redblaren och vattnet)
- 108 Bakstakozes far, storbukozes mor och 3 hufvudlösa pojkar. (Spötpanna)
- 109 Hva ä de, som är smörjadt, smidadt, smordt, krockat värt och krockat gjort? (Ridsadeln)
- 110 " " " för ett djur, som man först skinnar och sedan klipper? (Foten: tar af sken och skumpan)
- 111 " " " som man riktar vid hållen och går i näsan? (F-skotten)
- 112 " " " går ikring och stannar i knut? (Basten)
- 113 24 drängar tjena en husbonde och alla gå de på hufvudet. (Sömmarna i hästskon)
- 114 En gumma helsade en karl sålunda: Goddag min son, du är min sonason, din fader är din broder och jag är hans moder. (Gumman var gift med karlen)
- 115 Finns i vatten, finns på land, finns int i yx, men på satta sjöstrand, finns int i fisk, men finns uti lax, finns int i järn och stål, men i smedens hammarskaft. (Rokstapen a)
- 116 Timpot och rampot, hufvudlöst och gompot, 4 fötter och int kan gå. (Foten)
- 117 En liten himul smögas tätt. (Sikten)
- 118 Det kom ett lass ifrån hälsanfärden, som var fullt med tiputera, jag inskar att de tiputera vore i min krumilura, så va de myke bäter som de va (Korn och hölasset)
- 119 Tullan tillan ligger på hyllan, faller hon ned, så faller hon så illa, ingen man i detta land tillan tillan

- hjälpa kan. (Sjögget)
- 120 Det kom en lång man från främmande land och var naken. (Synalen)
- 121 Min mor tappas bort mej, det kom en gosse och bita 'opp mej, han tog lifret af mej, han tog själen ur mej och ändå kunde jag båd tala och svara och genom båd vatten och land fara. (Brefvet)
- 122 Liten är jag och hålls för ringa, hufvud har jag, men fötter inga och vistas mest hos grannfolk. (Kneggnälen)
- 123 Då det far om våren, är det litet som en loppa och då det kommer tillbaka om hösten, är det stort som ett nystan och har en badgäst i reven. (Refren)
- 124 100 kjolar på och ändå visar reven. (Flöjan)
- 125 När jag gick och lå mig, kom svart wen och lå mig, jag neka och jag neka och ändå stäck han puggen i mig. (Loppan)
- 126 En liten tärna i huset jag är, ett vakande öga för alla jag bär, bitti om morrar och gräslarna sent, de kommer de gossar och darr i mina ben. (Vagguret)
- 127 Går och går och aldrig kommer till dören. (Klockan)
- 128 Litet och nätt och väl betäckt och int kan hwarken tala eller svara, men när det kommer dit, där det bör vara, så kan det båd tala och svara. (Brefvet)
- 129 Ludi ludi lorf, työcker som en korp, hoppar opp i häret mellan båda lären och gör så godt i båda kropparna. (Lammnet där)
- 130 Hva ä de, som går oppför backa utför backa och ändå står stilla? (Gårdsgården)
- 131 Brunt mellan benen, gult mitt i och sen kommer far och sticker sitt i. (Gröfpatet)
- 132 Flog ifrån skogen ringlöst, satt sig på trä föttest, steks utan panna, förtärs utan eld. (Inon)
- 133 Utan händer, utan fötter, springer oppför branta vägar. (Dejen i träget)
- 134 Liten rullig gumma, matar alla gårdens meneskor. (Mjölbacken)
- 135 Tunt Tunt mellan kallt och varmt. (Fönstret)

- 136 En gumma sitter i vån med svarta ägg i famnen.
(Högnen).
- 137 Gubben står i knuten, 100 härl i kufren. (Hållan).
- 138 Knefla och knafla under mors näfla, vil sa bli
det en klipp. (Smörkärnan).
- 139 Hvem spela da Gud skapa världen? (Tisheten)
- 140 Det står för mig, som bodd vara i dig, men om jag
sku' på dig vara, så sku' jag int af dig fara, förän du
sku' väter vara. (Kanten, hästen och hrischen)
- 141 4 ryggar och 20 fötter, söker i jorden efter rötter. (Hästen)
- 142 Inte inne och inte ute, tvättar kufren ute. (Taksen)
- 143 Sva ä de, som går i jorden som en koppa, kommer
opp som en badqvast? (Rofvan)
- 144 Opp för koppabacka, utför koppabacka genom trä
och genom menska med. (Brännvinet)
- 145 Rundt som ett ägg, långt som en kyrkvägg? (Friden
i nyttanet)
- 146 Mor tvättar sin puter kuter, far kommer och sätter
sin slingerslanger i. (Mor tvättar grytan, far sätter kött i)
- 147 Svad är ett? Ett öga på en ymäl. Sva? 2 ögon i min
skalla, 3? 3 fötter under en panna. 4? 4 byar under
en vagn. 5? 5 fingrar på min hand. 6? 6 sömmar
i en hästsko. 7? 7 dagar i en vecka.
- 148 Sva ä de som lyfter upp lären och skiljer åt hären
och låter pirviten dansa? (Man väfver pirviten = skottkycken)
- 149 Du får int sticka in din Rakopulen i min Podret.
tan, för den ä int ludin än, sa kårngen ät gottan.
(Hästen och ängen).

Kop. Wm.

Ö Jullekar

hp

På en äng står en gammal lada, där dansa
15, 20 par, ingen älskar jag mer än den jag
har. Trallerhåsa.

hp

Opp ä hoppa, stå ej ända di,
när du bli gammal vill ingen ha di,
sitta i en vrå det kan du väl få,
men mitt unga hjärta får du ej ändå.

hp

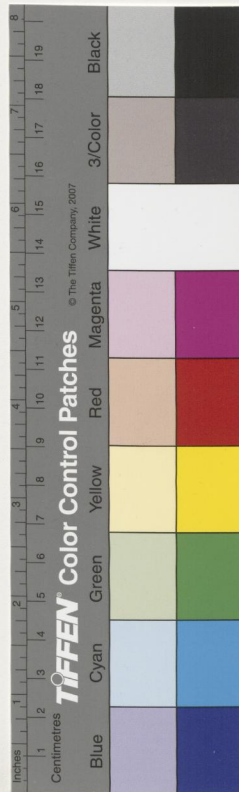
Ti ska dansa medan vi ä unga,
ty tiden kommer snart och säger nej,
snart föga våra unga dagar,
aldrig komma de sen mer igen.

hp

1) In slapp jag och var så gläder
i min faders ätagård.
Där står rosor allt i rader,
mer än man uppräknat ma,
där står stora och där står små
och där står röda, hvita, bruna, blå

2) Här jag mig där om spaserar,
står där en upprunnen ros,
den jag uti handen tager
och spaserar så min kos.
Ut af alla, som därinne var,
den skönaste jag upptagit har.

3) Se här är handen, se här är famnen,
schär är allt hvar jag begär,
mängen trakter efter rikedomar,
men sådant passar jag ej alls uppå,

många taga sitt rull för gull
och gräter sina båda näfvar fullt.

- 4) Ej annorlunda gjorde konung David,
då han regerade i Israel,
han var en huld och en trogen fader,
han tog en flicka för hvarje qvätt,
som sofra skulle på hans arm
och hålla honom båd kall och varm.

Jag går ^{hög} ut och jag går in
och jag går ut li' att vandra,
och borta är min bästa vän,
hvar skall jag honom finna?
Sen mötte jag honom vid en kärleksgränd
och var välkommen alla kärasten min,
men jag kan dig ej trolofva,
ty du har en annan kär och till sist adjö, förväl!

- 1) Det var en vacker misommars afton
jag mig i lunden gick :;
Där mötte jag en gosse så fager och så skön :;
Han gaf åt mig sitt hjärta, han gaf åt mig sin hand :;
Vi knytt, vi knytt förloftliga band :;

- 2) De banden, som vi knytt, dem ingen lossa kan :;
Blott döden, blott döten, som lossar alla band :;
Adjö otrogen gosse, adjö otrogen vän :;
Nu får du gå att söka en annan vän igen :;

- 3) Hvar skall jag honom söka, hvar skall jag finna den :;
I världen, i lifvet där finner du väl den :;

- 1) Jag sku' gå ut å' fua, men vet om jag får ja, ja.
Jag gick ästa, jag fick å' ja, såväl som alla de andra

- 2) Gifver du mig nej, nej, ser jag snedt uppa' dej, dej.
Gifver du mig ja, ja, är jag så hjärstigen gla, gla.

- 3) Hvarje gång jag om dig går, heter jag goda da.
Rack hit högra handen, vi ska knytt ihop banden,
Jag äst du och du äst min
allt i fver ratten och land.

- 4) Du skickas ut tillå Hej, Hej, kom till mej, jag bad dig
komma till mej, mej.
Uti ditt skåp, uti ditt skrin, där ä ett klingande rei, rei.

- || Drink in ditt hjärtas silfverskål :||
Bägaren i hand, ropa hennes namn!
|| Svad heter hon || Hej Majja sping farallare!
Hej Matte sping farallare!
Matte passar bra för Majja till att ha,
|| Fack skall du ha att du dansar så bra ||

- 1) Silfverne uppa' himmelen klart lysor,
flicka vattnet i kalla källan fryser.
Röda rosen prydes busken gröna,
tacka munnen prydes flickan sköna.

- 2) Kom låt oss ta i hopa och nappa
och presten kommer med sin långa, warta kappa.
Han skall oss bägge ihopwiga,
du skall heta mor och jag skall heta far
och du min lilla tacka puga.

- Nu hafver jag gått å' frist i så långer tid
och nu ä de julen, som bröllop skall bli
|| Nu hafver jag blifvit gifta, nu har jag fått man :||
|| Den vackraste gossen, som finns i vart land ||
Var det icke du, som jag skulle ha?
Var det icke du, som dansade så bra?
Ögon så blå och roser på kind, dina båda fötter stå
på dans.

^{hög}
 Hej Anders Matto med häskorna på,
 hej fatinks liten gosse!
 Svänger han skring, med tärnan i sin ring.
 Pengar har han i sin påse.
 Här dansas jag med lilla vännen min,
 den jag har i mina tankar.
 Rohgt ha vi haft ä rohgt ska vi få
 och här är fästefolk, som dansar.

^{hög}
 Jägerinnan vid ett hurtigt med, i skogen mände hon utida.
 Hon jägar efter de snälla djur, ehvar hon dem mände finna.
 Jagten låg i hennes häg och djuret, som hon eftersåg,
 det var en hjärtans vacker gosse.
 Sen tar hon honom i sin högra hand,
 som svenska dammar plåga göra.
 Sen för hon honom till sitt eget land,
 stor sällhet skolen i få höra.
 Kärleken är så klöterrund, den slår så många namn igen
 grund,

så många hjärtans vacker gosse.
 O engel här, lät oss nu afsked taga!
 Förän vi dö lät oss i famnen draga.
 Hastigt kom du i mitt inne,
 aldrig går du ur mitt minne,
 förän den blekste död.

^{hög}
 Plöta hasar och gödda vin,
 ta'n i armen och stäng han in,
 || tufan ligger smedt under foten,
 stå rätt uppi skon, sätt emot in.
 Dansas du med gubben din,
 så gör jag med gumman min ||

^{hög}
 Jag gick mig ut i en östagsid, där jag var vaner att vandra,
 där fick jag se hvar nässlan stod, allt bland de rosor så rara.
 Jag läger nässlan uti min hand och kastar henne öfver
 gärdet,

Så illa, illa brände jag min hand,
 allt för den älskade, så kära.
 2) Tag i handen min lilla vän, min lilla hjärteliga kära,
 tag i handen min lilla vän, min hjärtans rosensblomma.
 I nästa sommar kommer jag igen,
 då ska vi brölloppet hålla.

^{hög}
 Hur du vandrar dig och hur du svänger dig,
 så laga, att du får en högrens vän!
 Snart förgå dina ungdomsdagar
 och aldrig komma de och aldrig komma de sen mer igen.
 Snart förgå dina unga dagar
 och aldrig komma de sen mer igen.

^{hög}
 Lilla vännen kom i min egendom,
 jag skall säkert om dig tycka.
 I från andra händer jag dig säkert sänder
 all min sällhet och min lycka.

^{hög}
 Du är den enda utbrutna ros som är buren af naturen
 || Dig så vill jag gärna vara hos,
 förän jag reser bort min hos. ||
 || Du är min lilla vän, viist kommer jag igen ||

^{hög}
 Int vild ja ha di, fast ja' måste ta di,
 för att du sku slippa stå ä gäta.
 Den vännen här, är mig mera kär,
 så lyder lifvets gäta.
 Du och jag min vän, svänga om igen,
 så sa' ä ni vänners åter.

^{hög}
 || Inte tror du jag går här ä friar, fast jag fjäsat har för dig. ||
 Mina vägar gå till andra byar, se här är vännen jag håller kär.
 Jag tycker om dig som en vensdotter och därför håller jag dig alltid kär.
 Jag tycker om dig, för du är vacker, men inte för dina gröna klär.

- ^{hög}
- 1) Gossar och flickor kommen med fjöd midsommarn ti ett fira!
Majstäng ska sesas gladt emot sky, blommor ska vi plocka.
Blommen på ången plocka vi må, röda ä hvita, bruna ä blå;
Röda ä hvita, bruna ä blå, blommor ska vi plocka.
 - 2) När den är färdig, högräst och grann, då ska vi alla sjunga:
vackrare majstäng finnas ej kan, dansa ska de unga.
Kommen nu alla stora och små, gladt utmed ringen hepp lätligt gå,
"Hopps lät det gå" kan ni så må ni sjunga.

^{hög} Man bildar en ring. En som står utanför ringen sjunger följande.

Bre, bre, bält om bak, stora pengar som ett fat,
hinner jag, så finner jag, får jag, så står jag,
en stor duns i ryggen.

Vid de sista orden står han eller hon någon i ryggen och skyndas in i ringen. Den slagna får nu upprepa samma manövrer.

- ^{hög}
- 1) Och skeppet seglar öfver böljan blå, där hissa vi våra ankar.
Där är så roligt att segla där, där vackra gossarna vanka.
 - 2) Jag såg en gosse som så hurtigvar, han passas bäst för mitt unne.
och att den kärlek jag till honom bär och dygden vore därinne.
 - 3) Och räck nu hit den vikturta hand, på det jag säker mände vara
och ho på mig och på ingen ann, så länge kärleken varar.
 - 4) Dina begärliga ögon blå, de gjorde mina kinder våta,
men ack, ack, ack hur går det då, när lille vänneren börjar gråta.
 - 5) Och ungersvennen hejer på sin hatt, han bjöder jungfrun
adjo godnatt.
adjo godnatt min lilla skatt, du dansar lätt som en blås.

^{hög} Anders Perssons stuga stod i husen låga,
alla husen brunnit uppsan. Hej hepsan i galopp-san,
inte gifter jag mig än så bratt san.

^{hög}

Ä ungersven väser båd smaler och lång,
ä därfa' är han så rask i sin gång
Ungersven tager sitt röda guldband,
det binder han om sköna jungfruns hand.
Ä kära min ungersven, knyt ej så hårdt,
jag har ej tänkt att rymma bort.
Ungersven löser sitt röda guldband
och hastigt den jungfrun ur dansen försvann.
Och borta var hon i ärena 2
och inte så vill hon i brudehuset gå.
Borta var hon i ärena 3
och inte vill hon sitt brudehus se.
De skickade efter henne med 15 gevär
och vill ni någo af mej, så har ni mej här.
Nu har jag blifvit gifte och nu har jag fått man.
Nu är jag så god som någon ann.

- ^{hög}
- 1) Skeppet seglar till Kjöpenhamm,
där kasta vi våra ankar
och där man har sin hjärtanskär,
där har man alla sina tankar.
"Hej hä", håll uti och lät oss muntra vara!
En liten tid vi lepa här, hvad lovar det att vi para.
 - 2) Gud nåde den som svartjucker är,
det är en inväntas plåga
och den skall botas med lagertår
och slås i halsen med blåda.
"Hej hä", håll uti o. s. v.
 - 1) ^{hög} Jag fattig enka går och vandrar,
många döttrar och ingen må jag som andra.
Till edes munsvär jag mände gå
och villen i min dotter ha, så stigen uppjage mig ja,
ni som anka.
 - 2) Min dotter är så mycket rik, hon har 7 gälar i Vesterrik,
hon som andra

Min dotter är så grann, hon kör en mössa med
röda band, hon som andra.

^{hop}
1) Sitter på stol, sitter på stol, Buldermanns drängen.
På stolen sitter väl Buldermann själv, ty honom
är lofad en jungfru.

2) Knappa hans rock || B:s drängen.
Rocken knappas väl B: själv, ty honom o.s.v.

3) Dra upp hans stöflor || B:s drängen.
Stöflorna drager B: själv, ty o.s.v.

4) || Stå upp på stol || B:s drängen.
På stolen står väl B: själv, ty o.s.v.

5) || Skåda snart || skåda iver ringen, skåda snart,
skåda snart, ejes får du ingen.

^{hop} Denna lek leks inom
hus. Man bildar par. Alla pojkar gå ut och flickor-
na bli inne. En flicka ynglar: jag mol i fjöl,
jag mol i år, ingen tull tog jag då, sikkesrip-
pa krusa här, sikke var min möda. Jag skall ge
dig hustru i år, sådan som jag själv kan få, riket
och som vället (Uppger namnet på en flicka).
Parot ute svarar: Skorn, skorn kan moder min
för gåfan som ni gaf mig, så vill jag eder so-
ra som mig tyckes gåfan vara. Hon är som ett
rutit ägg, ligger under hvar mans ragg.

Flickan fortsätter tills alla flickor äro bortgifna.
Sedan junga gossarna, för att slippa in: Tack
tack här moder min, för gåfan o.s.v. Hon är
som en lifa, dansar på en lifa, hon är som en lif-
ros, henne vill jag vara hos.

Då alla pojkarna sluppit in, dansar hvar och en
med sitt par.

^{hop}
1) I gossarna gå ut att på, få se om de få ja ja.
De gå ästa de stå sig bra, likom alla de andra.

2) De skicka ut sin lakej, säg, vill du komma till mej, mej?
Uti mitt skåp, uti mitt skrin, där hänger ditt konfjög, dej.
3) Gifves du mig mej, mej, så ser jag snedt uppå dej, dej,
att hvar gång jag om dig går, ser jag snedt uppå dej, dej.
4) Gifves du mig ja ja, så blifver jag så hjärteligen gla, gla,
att hvar gång jag om dig går, heter jag goda, da.

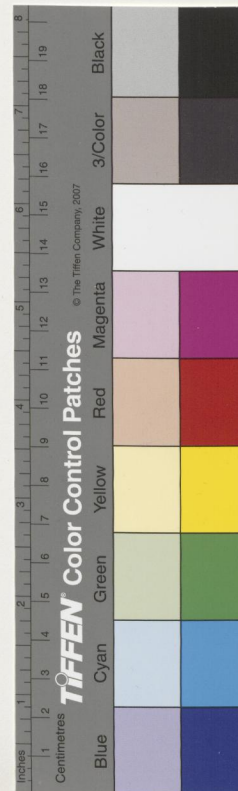
^{hop}
Fro ej Ehloris, att jag är så fast i dina band,
att jag der ej lossa kan helt när jag vill.
Och nu så går jag från dig bort
och min hand en annan ger,
efter du mig så föräktad ser.
Här finner jag hvad jag begär,
fast du min vän ostädig är.
Kom, kom Ehloris du min vän
Byta vänners sinnelag, så gör jag.

^{hop}
1) Vi ska ställa till en roliges dans,
vi ska binda både krona och kronis till dansen!
Hej hopp en roliges dans, hej hopp på krona och kronis
till dansen.

2) Vacker är du, då du dansar och ler,
vacker är du, då du kärestan ser, du lilla.
Hej hopp då du dansar och ler. Hej hopp då du kärestan ser
du lilla.

^{hop}
Kom vännen kom! Kom väring dig om!
Med mig i ringen hej farakka.
Glädjen i dag det är vår lag, måtte sorgen aldrig komma!
|| Ledsamt det är, att vi så här skiljas skall ifrån hvarandra: ||

^{hop}
Tag en annan, tag en annan, som jag, som jag!
Hej lium! Hej larum! Hej lustigt som jag!
Dansa vänrigare! Dansa vänrigare med vännen du har!
Hej lium! Hej larum! Hej lustigt som jag!

^{kor}
 Kom, kom, fager ungdomen, kom för oss båda i dansen!
 Den ena gifver jag min korg, den andra tar jag i min
^{hög}
 Le här är glädje och ingen sorg. Le här ska brölloppet hållas.

^{kor}
 Kom lilla då mej ska du få, men hvar fan har du
 ringen?

|| Räck hit din hand, jag tar dig i famn,
 Men tal om 'et för ingen ||

^{kor}
 Det kom två gossar från skogen. Ljung frallala la la
 Ljung frallala la la! De vado en vän så trogen,
 Ljung frallalalalalla!

* korgen åt eder jag skänker yung o.s.v.
 Jag har en ann, som jag tänker, yung o.s.v.
 Vackra flickor hålla vi så kära. Helt när vi få den vi vill
 ha

Se då blir det lust att leka.

^{kor}
	Det kom 2 flickor ihän en ö pallerallera	
	De hade brännvin, men inga brö. "	
	Å dansar du så förenöjd och gla, "	
 Å när jag fråde, så fick jag ja, ja, ja, ja.

^{kor}
 Skära, skära hapa, hvem skall hapan binda?

Den skall bli min käraste vän,
 Hvar skall jag honom finna?

Jag gick mig ut en afton sen
 uti det klara månesken.

När hvar tar sin, så tar jag min
 å så blir troll' utan.

Det var rätt och det var rätt och det var rätt och lagom,
 att troll' fick i ringen gå och ingen ville ha det.
 Skära, skära o.s.v.

^{kor}
 Jag går ut och jag går in och jag går ut att söka,

men borta är min bästa vän, hvar ^{skall} jag honom möta?
 Så mött jag honom i en kärleksgränd.
 Du var välkommen alla kärasten min,
 men jag kan dig ej trolofa, förty du har en annan kär.
 Och till ett slut: adjo, farväl!

^{kor}
 Klippskinn's handskar jag dig lofat,
 påsarantar jag dig ger.
 Det är rikt en ringa gåfra,
 men du ser i hjärtat ner.
 Som du vet min kära Lisa, att jag är en fattig karl,
 det är ju en gammal visa, att jag inga pengar har.

|| Sj, sj, sj, mitt hjärta är borta, hur skall jag få mitt hjärta
 igen? ||

Skynnda! Skynnda! Jag fast tyfven, som mitt hjärta stulit har!
 Alla tyfven redan känner, han är lit sin gamla far.
 Unglingen med fisika kinder, bruna lockar, ögon bli.
 || Det var han som stal mitt hjärta, hur skall jag det
 återfå? ||

^{kor}
 1) Medan man lefver i världen än, så väljer man sig en
 trogen vän.

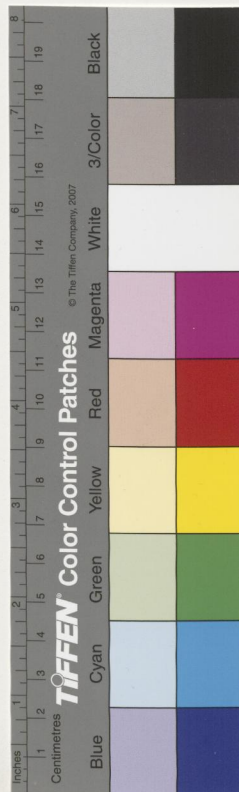
Men aldrig så går det ur mitt sinne,
 Hur jag hafver älskat dej och du mej.
 Jag dej, dej, dej och du mej, mej, mej.

2) Men nu så skola vi skiljas åt,
 med mycken bedröfvelse, sorg och gäst.
 Men aldrig o.s.v.

3) Men efter du hafver besvikit mej,
 så passar jag aldrig uppi' dej.
 Men aldrig o.s.v.

4) Men nu så skola vi taga natt. God natt, natt, natt.
 O god natt natt natt! Men aldrig o.s.v.

^{kor}
 Det är skam för dig att stå i ringen, vilja dansa och få
 ingen.

Tag en af dessa flickor små, som så gärna i dansen vilja gå!
 Hej hopp, min sköna, kom lät oss dansa i det gröna!
 Nu ha vi dansat öfver berg och backar,
 slätit ut våra skor och klackar.
 Hej hopp, min lilla sockerstopp!
 Vi ska dansa tills sola stiger upp.
 Hej hopp, min sköna, kom, lät oss dansa i det gröna!

Hopp Stina! Här har du mej. Kom lät oss dansa polka!
 Jag älskar endast dej. Lät oss iche stå i skelka!
 Tralalla talalla. Ack så roligt, får jag blifva din?
 Tralalallalla. Ja, jag vet att du är min.

Hopp lilla flicka vill du ha mej?
 Här är guldingen som jag gaf dej.
 Vestbo är du och vestbo är jag.
 Träskor har du och träskor har jag.
 || Jänka, jänka, jänka mej skall du få. ||

Höga berg och djupa dalar, se här är vänner, som
 mig behagar.
 Kom, kom, min lilla sista vän!
 Vi ska dansa solen upp och ner igen.
 Du och jag min lilla docka, vi ska dansa och hoppa!
 Du och jag min ros och lifa, ingen kan oss åtskilja.

Det brinner en eld, den brinner så klar, den brinner i
 tusende kransar.
 Kunde jag den äran få, att med min käraste dansa?
 || Sväng dig om, tag mig i famn och dansa med mig mera! ||

Säg, säg, säg får du mej. Säg du mej, visst står du dej.
 Vill du gärna ha mej, kan du gärna få mej.
 Hvarför skall du ta mej, då du int vill ha mej?
 Se så är jag fri från dej.

Kom ska du få en sväng utaf mej,
 jag utaf dej och du utaf mej.
 Kom ska vi dansa golfot omkring, sen börja vi äro.

|| Nu ha vi jul igen || I efter jul så kommer påska.
 || Nu ha vi påska || Sen efter påska kommer jula.

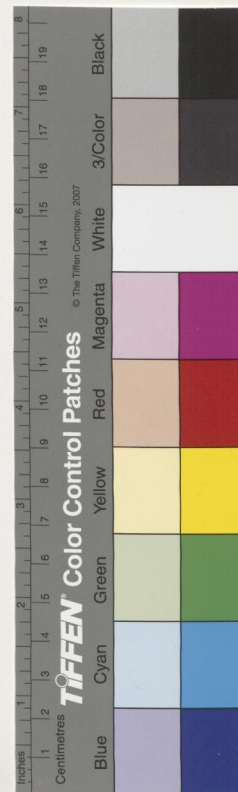
Flickan (Gossen) hon (han) är ledsen, ty hon (han) har
 mistat vänner sin, men hon (han) är lika glad, hon
 (han) tar en ann' igen. Kom, kom vänner min. Vi
 ska dansa jorden kring. Tralalalalalla o.s.v.

Väpna vaktman! Här tillhamman lät skedarna gå, gå!
 Så väpna vi vaktman. Så slå vi tillhamman. Väpna o.s.v.

Gossarna: Här kommer linonsätte, här kommer red-
 liger herra i här kommer Söderminersatta.
 Flickorna: Svad vill linonsätte, hvad vill o.s.v.
 Gossarna: Fri vill S, fri vill o.s.v.
 Flickorna: Svad bjuder S. o.s.v.
 Gossarna: Lotare bjuder S. o.s.v.

Flickorna: Jo (nej) får S och jo (nej) får o.s.v.
 Gossarna: Så gladelig (sorgelig), så gladelig (sorgelig), så dan-
 sar S. och Nisse och Pelle och alla deras 19 gesäller
 (Upprepas tills alla paren dansat)

|| Här dansar sotarn med sin fru || Lät se, lät se
 om någon dansar bättre än de, de. Vi önska bu-
 den en god lycka. Brudgummen afvensä. Att de
 måtte tillhammans lefva som ett par turturdufvar
 små. Vi önska buden strumpas och skor. Brudgum-
 men afvensä. Att de iche måtte frysa ihjäl, när kalla
 vintern kommer på. Vi önska buden ärtor och fläsk.
 Brudgummen afvensä. Att de iche måtte svälta ihjäl,
 när hungern kommer på. Vi ha den äran att gratulera
 unga herrskapet förbindelse. Vi få den äran ödmju-
 kast tacka för nädiga herrskapets gratulation.

H
Lampis Bromarf.

H Berglund
Lövattusand - Bromarf.

V
Gran Vesterby-Pöje

H
Holmberg Vinnerby-Käris

För omkring 50 år
sedan hade, hade icke allernäst hvar man,
utan och hvarst byalag sitt särskilda bönmärke.
Sandberg i Kila Käris meddelade mig, att hvar-
je byalag hade sitt bönmärke inristadt i Fena-
la kyrkdörr. Af dessa bönmärken erinrade han
sig 3, hvilka följa här nedan.

∂
Ljuntoböle

⋈
Vinnerböle.

S
Smedöde.

E. Visor.

1. Kärleksvisor m. m. del.
Jungdomens blomstring jag satte min tro,
Min tro till en flicka så skön,
Men uti hennes hjärta blott falskheten bor,
Af Gud skall hon väl få sin lön.

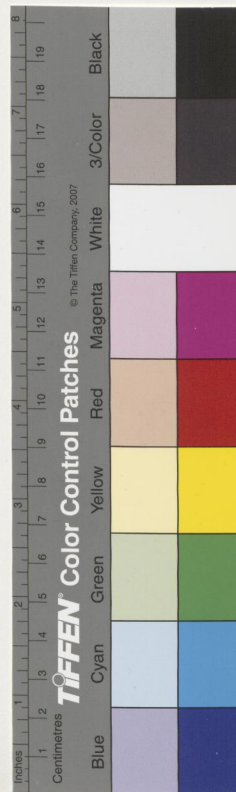
Jag trodd' du mig älskat, men det var ej sant,
Du talte blott falskhut med mig.
Min böda så tung får jag bära alltjämt,
Men gärna jag bär den för dig.

Vid tjugue års ålder förskjuten jag blef
Af vännen jag älskat så ömt.
Jag tänkte då genast att skriva ett bref,
Men tårarna hindra alltjämt.

Den binnande kärlek, som tändes i mig,
Den finns i mitt hjärta än kvar
Och fastän jag nu är förskjuten af dig,
En vän uti himlen jag har.

Jä så sök dig en vän, som rikdomar har
Och lef så med honom förnöjd,
Ti skulle i himmelen stå som ett par
För Herren med glädje och fröjd.

Sen beder jag Herren, att han måtte snart
Mig taga från jordens grus.
Den kärlek, som tändes på jorden alltjämt,
Den släckes som binnande Gus.

Om kyss jag dig sänder, om du den mottar,
Den är så trygg och så varm.
Om du till mig kommer, får du stanna kvar,
Jag vill sluta dig till min barn.

Jag hafver ej penningar, silver och guld
Och därför förskjuter du mig,
Men om jag betänker, så var det min skuld,
Att jag satte min trohet till dig.

Men viljen I veta hvem visan gjort,
Så var det en sjöman så huld.
Han är aldrig ledsen; fast sorgen är stor,
Den byts nog i glädje engång.

I Fenala socken jag finnes ännu,
Om någon vill spörja mig an.
Men gissen I själfa till byn, om vi kan,
För jag vill ej nämna dess namn.
Moddelad af Ilona Lindström - Fenala kyrkby.

En sorglig visa.

Ach hör ni unga flickor, som äro ogifta gär
Som världen känner litet och mindre än förtär,
Skänk aldrig edert hjärta åt någon falskes vär,
Skänk hellre det för evigt åt Gud i himmelen.

När som jag mig besinnar, hur allt förändrar sig,
Så börja mina tårar att rinna uppi mig.
Bäst glädjen stod i blomstring i våra unga bröst,
Så flyttas all vår glädje i sorgens kulna bröst.

Jag längtade som andra att välja mig en vän,
Den tänkte jag väl älska väst Gud i himmelen.

Men för att jag var trogen blef falskheten min lön,
Den skall engång betonas så sant Gud hör min bön.

Den vännen, som jag älskade, den hafver jag nu mist
Och får nu sitta ensam som fågelen på gäst.
Jag tycker att mitt hjärta vill brista i mitt bröst,
Ej nu har från mig flyktat all glädje hopp, och tröst.

Låt människorna döma och göra gäst med mig,
Om dom så litet roar, så låt dom roa sig.
Jag är en fattig flicka och lever ensam här,
Ja ensam och förskjuten af den jag håller kär.

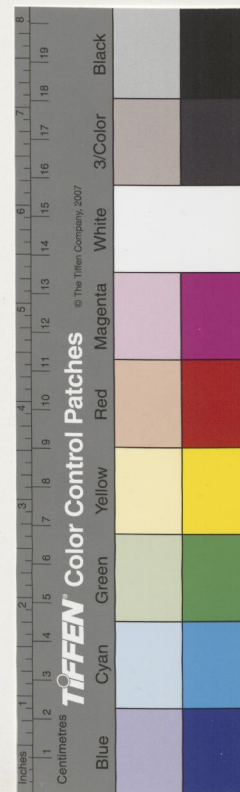
Jag hafver nu ej mera här någon glädjedag,
Och icke heller något hvastill jag behag.
När ungdomen sig samlar och följs till rojen åt,
Så sitter jag i ensamhet och lugnar mig med grät.

Skall jag nu gå och skämmas för alla, som mig ser,
För alla, som mig känner, de säkert åt mig ler.
De fåglarna ha nästan, hvare de samlar sig,
Men stackars jag har ingen, som väntar uppi mig.

Olycklig var den stunden, jag satte tro till dig,
För sen har all min glädje i sorg förvandlat sig,
Doch dig jag icke glömmen så länge hjärtat står,
Och ej så länge jag här på jorden leva får.

Sänk allt hord jag fått lida för att jag älskat dig
Och nu finns ingen människa, som kan ge tröst åt mig.
Så är att söka blommor på torra blomsterträd
Och där som ej finns kärlek där följer falskhet med.

Den kärlek har jag burit från första stund till dig,
Men du har varit falsk och otrogen emot mig.
Men Herren skall nog straffa den, som otrogen är,
Och den som sådan falskhet uti sitt hjärta bär.

Nu kan jag och lätt veta, hur du belugit mig,
Fastän jag aldrig talat ett elakt ord om dig,
Men du har nog kamrater, som visst kan hjälpa dig,
Att sammandiktat logner och skicka dem till mig.

Närhända dagen kommer, då du får ångra dig
För allt hvad du gjort illa och värt emot mig.
Jag vill dig aldrig skada för mina ögon mer,
För det i hjärtat bider kvar jag dig ser.

Då såg dig så en maka, som bättre är än jag,
Då må dig lyckan följa intill din sista dag,
Men ett jag dig nu beder, om du vill lyda mig,
Gör aldrig mer så illa, som du har gjort mot mig.

Om morgonen, när solen går upp på himmelen,
Då börjar jag att tänka på dig min fästa vän,
Om kvällen, när som andra begifva sig till ro,
Då önskar jag mig döden och grafven till mitt bo.

Nu slutar jag att skrifa, adjo, min vän så här!
Jag vill ej längre leva af sorg och besvär,
När jag ej har i tiden fick lof att bli din brud,
Såväl vi träffas åter i himmelen hos Gud.

Skrif till mig som älskat dig af hjärtat
Säg för mig om lyckan gäller dig.
Du, som vet att bilden i mitt hjärta
Tittnar om, att jag har älskat dig.

Min sanna vän, minns du den första gången,
Då du bedrog mig med ditt sochefulla tal?
Du lofvade, att med mig bunden vara,
För mig tid, när döden ankomst för.

Men kanske någon ren ditt hjärta bundit,
Kanske någon övertalat dig,
Kanske någon för din ögon brunnit
Mer ömt och älskansvärdare än jag.

Men gör det då, om hjärtat ditt så tycker
Att du ville utvalja dig en rikare än jag!
Tro aldrig någon hjärtat från dig rycker,
Kon blir min vän; jag engång ämnat har.

Men kom ihåg, att jag dig hjärtat gifvit,
Kom ihåg, att jag har älskat dig!
Kom ihåg, att kärket aldrig blifvit.
Då högt uppfstånd, om jag ej skadat dig!

Adjo, adjo, min ömmaste på jorden.
Adjo haf tack för alla nöjen vi ha haft!
Slutar där vår vänskap här på jorden?
Vi träffas väl i evighetens gräns.

Adjo, behåll nu till ett afskedsminne
Den ömma vänskap jag dig sörenit har
Säg väl, lef med ett öfvermåttat sinne,
Och himlens Gud beskydde dina dar! Diktad af en tompar-
son i Spindst. Meddelad af Fagerholms Undermarkn. Tj. n. b.

Den tiden jag var unger, utvald' jag en vän,
Men hvad var därtill orsaken,
Att jag ej fick den?

Min fader och min moder orsaken därtill var
Sånt lilla vännen allena,
Som fälskheten var.

Du tänkte väl i världen att söka rikedom
Men gifve det Gud, att du finge rikedom,
För rikedom på domedag ej gäller.

Du, med ditt fälekka hjärta och dina ögon blå,
 Har lagt uppfå mitt hjärta en böda så svår.
 En böda, som lycker mig till grafven. Diktad af en bondson
 i Fastarby - Tenala.

Just jag satt, på dig jag tänkte, *
 Var så hjärtligt nöjd och glad.
 Se hur vänligt solen blänker
 Så på blommor som få blad.
 Vi i dag din namndag fira med de täcka blommor små,
 Dig en några rader skrifva var min enda tanke då.

Med blommor ihån gröna lunden
 I dag min vän jag hälsar dig.
 En laganrans af ^{längder} lagan bunden
 Låt mig få lunda omkring dig.

När jag var ung, då ville jag vara grann,
 Med kising och flising och finaste armar,
 Strumporna färgade med röd kongjunell
 Och skorna med krusiga kanter.
 Randiga hjörteln med skoning kring fallen
 Och finaste myssa med band i kring kullen
 Och solhilkan starkt 'man alltid mänd ha.

Men nu är jag gammal och orkar ej mer,
 Förtä alldens och bräcklighet har tagit öfverhanden.
 Nu är det väl ingen, som passar på mig
 Ehvart jag mig viker eller vänder.
 Nu passar det bättre i spisen att sitta
 Och stundom i förstret på väderleken titta
 Tre korn i pipan de roa mig mest. :||

* Denna, liksom efterföljande dikt, är författad af
 skomakare Barck i Tenala.

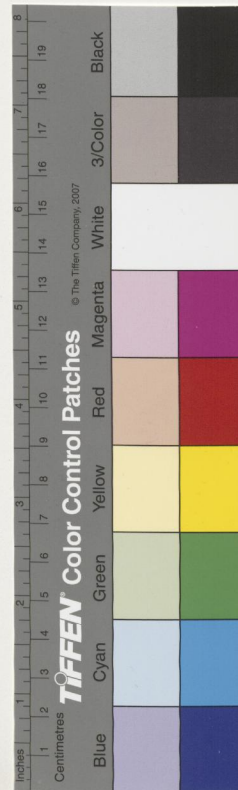
Men just för min raskhet och för mitt förstånd,
 Så har jag fått bondhustru bliwa
 Mognar och gvaltar så spänn jag på sländan,
 Just såsom silke så fint så var andan
 Högkarlar kom och såg däruppå. :||

Jag önskar af hjärtat, att du vore min
 Och att Herren din hjälp vände vara
 Och om du vill bliwa min hjärtelig kär
 Och aldrig mer tänka uppfå flera,
 Så skall du här finna en vän, som är kuld,
 Som dig skall värdera till svartaste muld,
 Då Herren oss alla bortgömmar.

Din mun den liknar jag vid mandelen söt,
 Dina kinder vid lindelöfven lera,
 Dina armar dem liknar jag vid soandanses bädd
 Ach om jag på dem finge hvila
 Det vore en hägnad uti mitt unga lif.
 Ach om jag kunde säga, att du vore min.
 Jag älskar ingen högre här på jorden.

Ach kuldaste vän och rosendeblad,
 Uti nöd du min tröst vände vara.
 Dina ögon dem liknar jag vid stjärnorna små,
 Som sitta uppfå himmelen den klara.
 Ett famntag utaf dig långt kärare det är,
 Än all den ro och kärlek, som hela jorden bär.
 Det kan jag för ingen beskrifva.

Hvar afton jag lägger mig uti min sang,
 Så önskar jag dig en god hvila.
 Jag önskar du läge på armen hos mig.
 Så hjärteligen kär vid min sida.

Jag aldrig blommer den kuldaste vän,
Som häper bortlockat mitt hjärta och sinn,
Så länge jag i världen här lefver.

Jag är lik en lifa i oskuld upprunnen,
Ibland detta ogräs jag annu står kvar.
Jag, jag är lik ett lam från frammande land,
Som här ibland utfoar för taga mig fram.

Folket de hade mig så mycket på sin tunga.
Det voro långt bättre envar söjd för sig.
Jag säger er för er jag själf har fått min del,
Min lott är vorden ringa, den får jag kännas vid.

Och denna visan är nu så enfaldigt skrifven
Utaf en yngling så fattig som jag är.
Mitt lif det får gå som vattnet i en å
Med rinnande tårar på mina kindergräs. Diktad af en skaffän-
ge på Svaberg. Meddelad af Heltbergskan i Pojo.

* Uti vårens spräda gryning
Gick Anandus om en dag,
Uti ganska glädlynt lynne,
Hörde på fru väktergal,
Efter kvikens lustig sång
Djuren höllo dans och språng.

När han hörde, hvad här skedd,
Tog han och sin pipa fram
Och sin hand till spel bredde,
Ställd sig mot den ekestam,
Sär fru väktergal satt kvar,
Hämnade henne, hon gaf svar.

* Heltbergskan i Pojo kyrkby har meddelat mig denna, äfen-
som de tre följande diktarna.

Venus kom från fjärran lunder
Med en talrik jungfruflock,
Lydde på naturens under
Hanna' litet vred sin stock.
Ja, hon bad dem lyssna till
Hvad af detta vara vill.

Sjuka, som för andra sköner,
Lydde först med allvar på,
Tog af marken, som var grönen
Snart ett blomster då och då;
Snöt och en konstig krans
Af de fägraste, som fanns.

Nej, "sag' hon, fru Venus väna
Och i syftet af mitt kön!
Här jag skall hans pipa låna,
Giva denna krans till tön,
Han, som spelar vid en ek,
Sär som djuren hålla lek."

Venus sade: "Sticka lilla,
Är din frihet ren försäld?
Akta, att dig ej går illa,
Om du råkar i hans vald!
Akta, att du ej orlar
Fihän fågelns helst bedrar

"Nej" sad' hon, fru mor fru treja,
Aldrig nänsin någon dag
Skall han få mitt sinne löja,
Aldrig skall det taga lag.
Sär skall himlen sonatta bort
Och hela hafvet blija tomt."

Gör då, hvad dig göra lyst
 Säg dig själf ditt fria val!
 Är ett ord, vär sköna syster,
 Höfvar kvar af Venus tal
 Gör 'et, gör du blott din flit,
 Att du honom själf får hit.

Härmed hon ifrån dem kastar,
 I en nätt och tätter gång,
 Hvarsen i hans händer kastar
 Som upprä sin pipas sjöng.
 "Seh Amandus, sade hon, ^{här o.}
 "Sär mig denna pipeton!"

Gärna skall du dem få lära,
 Men det höfres tid därtill,
 Att hvad mera mig begära
 Jag dig gärna lära vill.
 Blott du i min skola går,
 Du den gärna lära får."

Hon med honom kan med henne
 Följes ut i kärlighet.
 Nu om dessa söta tvänne
 Jag ej mera säga vet.
 Venus sade: "Sticker sona,
 Såd' jag ej, att så skull' gå?"

Ledsen och trött och skapad blott att lida,
 Längtar jag ved i grafvens lugna farnu.
 Hjertat, som ej står ut att längre strida,
 Flyr undan stormen till en säker hamn.
 Flyr undan stormen och tidernas skiften;
 Säkert huru lyfeligt att slumra i griften,
 Skapad och söjld af blott en enda vän.

Jag var och med bland världens många dårar,
 Lekte med den, tillless hon åt mig log.
 All denna fröjd smälter upp i tårar,
 Världen var falsk, och lyktan mig bedrog.
 Men ditt fastsittande hjärta skall finna,
 Att dessa grämelseris tårar, som rinna
 Hållande på döden, fädomer dig.

Ja, som jag vill dö, mitt unga lif skall släckas,
 Ty denna hand var aldrig värd ett svek,
 Sen skall ej mer åt falska vänner räddas,
 Tänner för hvilka vänskapen är en lek.
 Engång du ångrar, att du mig bedragit
 Och till min död du skulden har varit:
 Detta skall engång djupet ångra dig.

Om någon gång "grafvens djupra sköte
 Tillåtes mig att upp i daggen gå.
 Så min Örest var din vän till möte
 Där vid, du vet, de tvänne lindar stå!
 Så skall du höra vid midnattslunden
 Klagande suckar i ensliga lunden
 Och igenkänna där din Amors röst.

Hör, hör ako oss svarar!
 Hör, hör svarar du mig,
 Säg, säg förs jag förklara
 Hvad som oror mig?
 Säg, säg, säg, säg hvad som oror dig.

Du, du eger mitt hjärta,
 Du, du eger min tro,
 Du, du gör mig stor smärta,
 Dig är jag svårt kär.
 Ja, ja, ja dig är jag svårt kär.

Ack, ack detta hjärta,
 Ack ataf kärleken tändt.
 Gömmt, gömmt det liden stor smärta,
 Du har dess lagn förstört.
 Ja, ja, ja, ja du har dess lagn förstört.

Snart, snart slutas min smärta,
 Snart, snart tiden är all,
 Snart, snart trycker mig Bertha
 Moderligt till sin barm.
 Snart, snart, snart, snart hvilas jag stum och kall.

Ensam är i hela vid världen,
 Blott hos Gud och med min vandrings staf,
 Kalkas jag med sorgens skuld den färdens
 Bort till den tygt och undagömda graf.

Ingen glädjetår står mig nu åter,
 Ingen bönung vinkar mig till sig,
 Där jag bätjar ingen make gräter,
 Där jag kommer ingen helkar mig.

Ja, jag har en enda vän i världen.
 Hon min bögna, huld, följ du mig!
 O jag glädes åt mig själf från färdens,
 Kommer du som vid mitt hjärta du.

Äfven jag har älskat, jag har buunit.
 Nu min säng blott om forskoning ber.
 Jag har mistat allt hvad jag har funnit
 Och min själ blott om forskoning ber.

Page

Kop.

Jag vet väl kvar som står ett slott,
 Som är så väl utmärkt
 Af silfver och det röda guld
 Af marmarsten uppmuradt.

Uti det slott, där står en lind
 Med löfven djuplig och gröna,
 Uti den lind' bor en näktgal,
 Som väl kan röra sin tunga.

Sit kom en riddare ridandes,
 Han hörde den näktgal spjunga,
 därförr han foundrade sig,
 Sty det var om midnattstunden.

Och hör du liten näktgal,
 En visa jag beder dig gva, så
 Sina fjädrar vill jag kasta med guld beslä,
 Din kals med pärler bekläda.

Jag passar ej på fjädrar af guld
 Som jag för dig skulle bära.
 I världen är jag en liten fågel
 Och ingen man mig känner.

Är du i världen en liten fågel
 Och ingen man dig känner?
 Tvingar dig ej hunger, kold eller snö,
 Som faller vid vägen breda?

Ej tvingar mig hunger, kold eller snö
 Som faller vid vägen breda.
 Men mig tvingar mera hemlig sorg,
 Den gör mig stor ängst och grida.

Jag hade mig en käraste bård,
En riddare väldig och mäktig,
Men styfmoer slog det hastigt ihall,
Hon det ej hafva så ville.

Hij gjorde hon till en näktergal,
Bad mig i världen utflyga.
Men bror gjorde hon till en ulf så grön,
Bad honom i skogen löpa.

Han för då strax till skogen ut,
Hon sad' han ej skulle få bot,
Därin han dricker hennes hjärteblod,
Som sju år därefter skedde.

En dag hon gick så lustelig
I Rosendelund att spatsera.
Men bror det såg så vredelig,
Gaf noga akt uppi henne.

Han grep han henne i dess venstra fot
Med ulfvakten den leda,
Sog ut hennes hjärta och drack dess blod
Och var på stånd helbredda.

Men ännu är jag en ^{sa'} liten fågel
Och flyger i de villa skogar.
Så jammerligt må jag lifva min tid,
Men helst uti vintertiden.

Och hör du liten näktergal
Hvad jag dig vill förbjuda,
I vinter sitter du i hus hos mig,
I sommar igen utflyga.

Haf tack skön riddare, för bidden din
Det må nu ej så vara,
Ly det förtyd styfmodren min,
Då länge jag bli fjäddar.

Näktergalen stod och tänkt sig om:
Jag aktar ej riddarns vilja.
Den grep han henne i foten om,
Därigenom så hafva ville.

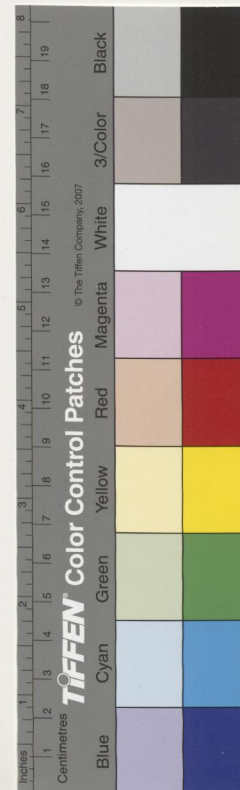
Han gick med henne till sin burs,
Tillstängde dörrar och luckor.
Där gjord hon sej till så mång underliga djur,
Som man kan höra och se.

Hon gjorde sig till björn och björn,
Omsider till andra små ormar,
Där gjord hon sej till en lindorm så grön
Sass som hon vill riddaren svärda.

Han skar henne med en liten knif
Att blodet därut mände komma,
För honom strax på golvet upprann
En jungfru så klar som en blomma.

Nu har jag förlst dig af din nöd
Och af din himliga qvida.
Men säg mig nu din afkomst god
På fader och moder sida.

Egypti lands konung min fader är,
Min moder hans drottning med ära,
Min broder måste en ulf vara
Och gå i de grömma skogar.

Ä Egypti lands konung din fader här
 Din moder hans drottning med ära?
 Väst är du systerdottern min
 Som för en riktergal måste vara.

Det blef då glädje i den gäl
 Ja öfver hela landet,
 En riddaren fängade en riktergal
 Som i lunden had' bott så länge.

Varifrån?

Styrtthet må jag klaga den sorgen jag bär,
 Jag märker att mitt hjärta är bundet.
 Jag är likt det blomster, som ensammet står,
 Bland törne och titel upprunnit.
 Jag tänkte ej i världen, att med mig så skull gå,
 Men nu har jag fått veta, att lyckan spelar så
 Och glädjen den halver försvunnit.

Ett får ibland ulfoar det får jag liknas vid,
 Det icke kan sig själfver försvara.
 Men vandrar till öknens så mängen viller stig
 Och finner sig beständigt ute fara.
 De himmelens Herre jag klagat min väd,
 Han är ju min tröst i lif och i död,
 Svart jag mig här i världen skall vända.

Jag är nu birlkommen från far och från mor,
 På en frammande ort att blifva,
 Mitt eget hjärta vittnar, att min lycka ej var stor,
 Så vill jag billigt sorgen åter skrifva.
 Det väller ingen ann', det var min egen skuld,
 Som icke lydde rådet af den, som var mig kuld
 Och bad, att jag hemma skulle blifva.

Allhelgondagen, som infaller i år,
 Så ämnar jag att resa härifrån
 Och ingen hafver jag, som gråter mig då,
 Ej heller faller jag en enda tår.

Är min enda tröst, du har hvilat vid mitt bröst,
 Du har fängslat mitt hjärta så hårdt,
 Men Herren Gud, som uppe i höga himmelen bor,
 Han vet, det förefaller mig så svart.

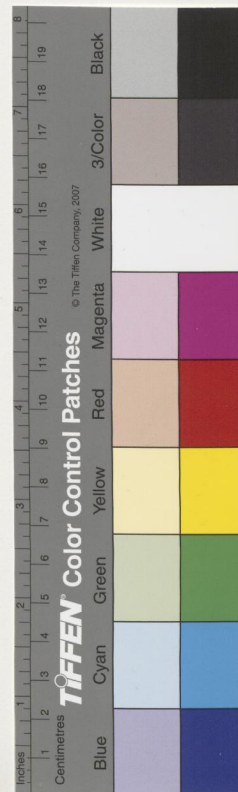
Långtat halver jag efter dej min lilla vän,
 Som fågeln på lysande dag,
 Hvar och en gång jag dina ögon ser,
 Så blef jag af hjärtat så glad.

Varifrån?

En visa vill jag sjunga, den lyder så så här:
 Kom och hör hur den är.
 Den handlar om flickans högfärdsbegär
 Och den granntat de här.
 Jag rasande kan blefva och därför vill jag skrifva
 Och sedan åt dem gifva
 Några rader om det präst,
 Som jag rakht inte tål.

Sen när de blefva gjedna uppi någon bal,
 Se då komma de i gval,
 Hur de ska' kunna klä sig efter bästa val
 Och då hålla de sitt tal
 För sin karvalf,
 Som noga obalorur, hur satan dem traverar,
 Hvarför det vore sham,
 Om ej sliten föides fram.

De klär sig i smörlif och spettar och kris
 Och det bästa, som kan fås.

Ring halson hänga de ett periband med läs,
 Som är grannt det förtas.
 Men komma de i dansen
 Att svänga uppi svansen, då får man nog se glansen:
 Det skymtar kjortlar fram,
 Att det är både synd och skam.

De sätter skor så tränga uppi sin stackars tå,
 Att de knappast gå förmå.
 De smörja smör och grädder på sitt långa hår,
 Att det ej i vädret står.
 Men när de blifva fela, då börjar allt det feta
 Att rinna må vi vela,
 Det orar af dem så,
 Att en kråka kunde få.

När kan nog väl känna de mamsellerna små,
 Huru granna som de gå
 Och usla hasor både svarta och grå,
 Som de böna uppi.
 Ja vasser att träcken
 De ha nog sina tecken,
 När vet nog hvad där
 Är under sina klär.

Jag sjungit denna visa och sanning talat har,
 Det förstår jag enkon,
 Men figorna låga kvarandra i försvar
 Och på bönen ej spar.
 Det är ej värdt att figor, i beder eller niger,
 Jag likväl intet tiger.
 Jag denna vacker sång
 Skall sjunga än en gång.

Meddelad af trossmannen
 Fagerholm Ekerö Rigo.

Kaffvisa.

Spän trubiens kuster varma, hemtades för hundra år
 Kaffebönan den förbanna, den har gjort en vana, var.
 Helst för oss, som här i Norden
 En aldrig väntad bönan säg,
 Vi födde oss af postejorden
 Och af vänt goda korn och råg.

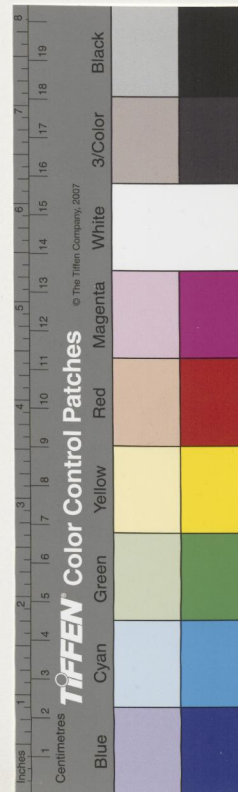
Spän landet ärligt föres mång tunnors guld
 För bönans skuld,
 Locket äfven väl förtorres
 Och gräddan flöder köppen full.

När du, som gärna kaffe dricker
 Och har i kaffet all din fröjd,
 Så drick nu gärna tills du spricker,
 Ja drick engång och blif röjd!
 Ja, koka och drick det alla dagar,
 Huru gånger om du smaken har,
 Det jag blott beklagar:
 Dinna pengar du ej spar.

(Meddelad af Rigo)

När huru skall en yngling kunna vandra
 Och sin väg ostraffligt genomgå,
 Att ingen må på honom kunna blanda
 Som världens mennickor de väl han spå?
 Far jag trösten till brännvinsglaset,
 Så säga de att de ä' rättast
 Och gör jag det där någon flicka finns
 Så säga de att det om bud minns.

Och om det någonsång sig så skull' hända,
 Att för en flicka jag skull' tycke få,

Så komma käringarna, som de vore sända,
 Och sår om henne båd si och så.
 Den ena säger, att hon är värlig,
 Den andra säger: hon är allt för karlig,
 Den tredje säger: hon är inte rik,
 Den fjärde säger: hon är snipen lik.

Men nu så onöde jag mitt sinne vända
 Och inte byg mig om hvad de vill säj'
 Om hon är fattig eller är hon rik,
 Blott att det icke uti vaggan skriker,
 Och för att välja en som visst är ren
 Jag tror bland tusende knappt finnes en. (Diktades ungefär år
 1850 af flickor och gossar från Persböle-Löj. En af dem, af
 vannämnda Stollbergskan, lönade mig den)

Det var en bonde uti granngården vä,
 Kläck hur det gick,
 Han tog sig hustru i förklidne år,
 Men en jäfvel han fick.
 Hon soor och hon soorma, i huset hon larma
 Med bonden den arma,
 Så att bannor och kat,
 Hon gaf bonden till mat,
 En satan strabat.

Och bonden soor och så
 Att alla små jäflar, som i helvetet va
 Sku' kom' och ta den kär igen bort.
 De ordena bond fälde
 Skax satan sig framstäthle
 Och orden fortälde,
 Han ville göra med bonden kontrakt,
 Om de ord bond hade sagt.

Ja väl så skulldu få det trollet jag har,
 Men att hon aldrig onera

Mitt hus skall kommandera,
 Det onände bond ^{begär}
 Och satan han tog skatten han fick
 Och sedan ner åt helvete gick
 Men glömde till att binda den argesta grinna.

Tju dagar mer Brita i helvetet var,
 Hon soor och hon soorma
 I helvetet hon larma med djäftlarna arma,
 Så att jäflar och spök
 Under bänkarna kieh
 Och så ynkeligen tjot.

Satan satt sig ner och skref ut mer Brita att pass
 Och gaf det åt sina två redeliga vän,
 Att de skulle skaffa mer Brita till sin hemort igen,
 Men att hon aldrig onera sk
 Sku' komma helvetet så onära,
 Det mände fan begära,
 Ty onakans satans spök har aldrig varit för
 Onom helvetets dörr

Och bonden han stod på farstustrappan sin
 När mer Brita kom hem, så begynt han att grata
 Och så ynkeligen låta,
 Att hans kinder vore vata.
 Det var väl också svart
 För en bonde till att ha
 Det som själfva hin int' hund' fördrar.

Si solen, hur den lyser så klar och djälig
 För alla vackra flickor, men syntes mörk för mig.
 Si dimman i min' ögon, si sorgen uti mig,
 Nu först kan jag berinna, att jag var lidelig.

Min fars och mors förmåningar jag sällan aktat har,
Bland ett liderligt sällskap ett nöje i alla mina dar,
Men höll det i mitt sinne, att penningar skulle ta
Och stå vid lihegementet och kallas kungens karl.

Mina ungdomsfel och brister jag ej förtiga vill,
Lyckhet halvor jag felat, men olyckhet lägger till,
Men lägste gärselgärd vill alla öfvergå,
Allt ond, som har bedrifves de för mig skylla må.

Jag kan ej längre dölja, att jag en fastnör har,
För henne så ville jag viga mitt bröst i alla dar,
För henne så ville jag lefva, för henne så ville jag dö,
För henne så ville jag viga mitt hjärteblod så röd.

Kop. Om alla berg de vore utaf rödaste guld
Och allt vatten vore vändt till rött vin!
Långt hellre ville jag önska,
Att du vore allra kärastan min.

Har vi nu fått en sådan en lust
Och en sådan begäran till mig?
Så rider vi strax till min kära faders gård
Och beder med äran för mig.

Jag var antingen till eder fader i går,
Eder far kan svara mig nej,
Men min sköna jungfru la råd af dig själf
Och följ utur landet med mig.

Väl kan jag taga råd af mig själf
Och följa ur landet med dej.
Men när som vi komma i de främmande land,
Så sonarigen viker du mig.

Och hur skulle jag dig kunna vika?
Du är ju ej någon fattigmans barn,
Du är ju den rikaste jungfrun,
Som står uppi konungens gård.

Och jungfrun hon tog råd af sig själf
Och följde den riddaren ur land,

Om morgon när fåglarna qvitra vitt
Vad uppi skogens qvist,
Och jungfrun hon vakna med ett sorgfullt mod,
Sin jungfrudon hade hon mist.

Men förde han henne långt till främmande land
Bland de finar, jungfrur och mör,
Där tar han sig strax en annan
Och lemnar henne ensamman kvar.

Jungfrun hon föll på sin' bara knän,
Hon bad så innerligt till Gud,
Att den riddaren skull komma uti mannapöskat,
Ej heller uti storan sjönöd.

Väl kan du lefva till den dagen så god,
Att du slipper ur allan din nöd,
Men aldrig så lefver du i den dagen,
Så du ser mig i någon nöd.

När hon hade varit borta i spei år
Och sitta vännar rundtomburg,
Så kommer den riddaren så usel igen
Han var både halter och blind.

Min skönaste jungfru släpp mig in
Och gif åt mig ett stycke bröd.
Jag minnes väl den tiden igen,
När du var min kära fästemo.

Ständar upp, ständar upp mina söner två
Och gifven åt eder fader bröd.
Jag minnes väl den tiden igen,
När han ej visste af någon död.

Ständar upp, ständar upp mina söner två
Och gifven åt eder fader vin!
Jag minnes väl den tiden igen,
När han var allra kärestan min.

Hennes gamla fader stod där allra
Och hörde på deras tal.
Sen tog han sin huggande svärd,
Brog riddarens hufvud af.

Sen tog han det blodiga hufvud
Och satt på sin dotters knä
Och har du hållit honom så hjärtligen kär,
Så begråter du väl hans död.

Hvad skulle jag honom begråta,
Han är ju ej annat än muld,
Men ett ber jag er min kära far
Gräfen honom i en rosandelund.

Prömsen sade till flugan sin:
Flejum säg vill du blifva karingen min?
Tels mitt mitt flejum
Om dina ditt ditt danjum
Tels-jum all rest.

Hur tycker du att de farbar sig
Flejum du är fattig och jag är rik?
Tels mitt mitt flejum o.s.v.

Det här nu ha att förbannadt sinn
Flejum säg vill du ha på käftan din?
Tels mitt mitt flejum o.s.v.

Tårt bröllof det skall blifva stort
Flejum det skall ske på en häststort.
Tels mitt o.s.v.

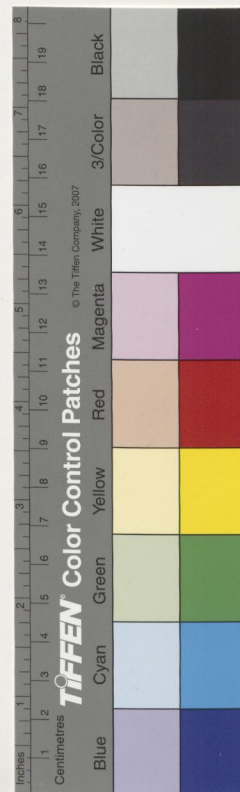
Flugan slog i snyft och gråt
Flejum skall du och jag nu shigas åt?
Tels mitt o.s.v.

När du sitter på grönan äng
Flejum då sitter jag på kungens säng.
Tels mitt o.s.v.

När du sitter i grönan trä
Flejum då sitter jag på kungens knä.
Tels mitt o.s.v. (Kornakas Barck Fonala)

Jag gick mig ut i lunden att höra fåglarsång
Och vråtergaten spelade allt med sin lufva sång,
Men turberduskan hördes uti en annan dal
Och hennes ljud utfördes, att hon ensamma var.

Jag stannade och hörde på denna sorgelång,
Tills mina kärlekstärar på mina kinder rann
Och sedan eftertänkte hvad kärlek innebär,
Helst vör som den upprätlig smellan två vänner är.

Klän in och hjälp mig sjunga,
 Som vet hvad kärlek är.
 Min mun och så min tunga
 Som denna visan är,
 De gossar att berömma, som sin vän trogen är,
 Min gosse jag ej glömmor, så länge jag går här.

Hon väste i topet i sutande skog.
 Hvad blomman drömde, det visste hon nog,
 Hon visste hvad fågel i lunderna gvad
 Och jämt var hon glittrande glad.

Men de ringo, en fastman hon fick,
 Han luste så stolt i sitt krigiska skick,
 Hon dröjde ej gärna, hon dröjde ej alls
 Att leende lämna hans kals.

De skulle ha gift sig, men freden tog slut.
 Mot tsaren af Ryssland bröt konungen ut,
 Med Gustaf den tredje drog gossen ästad
 Och då blef hon glittrande glad.

En dag när på sikten man kärvarna band,
 Så kom där ett bud ifrån främmande land,
 Bäst visan om tingal bland tärnorna föd,
 Han sade att gossen var död.

Hon stod där så röd bland de svajande ax,
 Hur dog han, hon frågade, darrande strax,
 Han väjde sig manligt i kulornas bad
 Och då blef hon glittrande glad.

På halmen bland skylar på grönskande äng,
 I fläcken, hon sade, min bludiga säng.

Hur lust att få slumra från sorgen i frid
 I gyllene sködnarnas tid!

Hon lade sig veder och somnade godt
 På halmen, hon bars in i stugan så brädt.
 Jungfrun på bären hon kvilar så blek,
 Nyss var hon blomstrande röd.

Slukarna sjunga på grönskande graf,
 Hurdan den hälla vi hjärtligt idag,
 Du band på din kärle, din visa du gvad
 Och jämt var du glittrande glad.

Ack lita ej på de snabba tummar,
 Ack lita ej på det unga och yr!
 Den ton, som smeker, den blick, som glimmar,
 Det hopp, som tjusar, den dag, som gryr.

Tids nog du söna får med smärta,
 Hur glädjen är flyktar, du ropar kom,
 Luvot är hans svar men är rent ditt hjärta,
 Han ser tillbaka och vänder om.

När solen tändler sina strålar
 Med ömhet tänker jag på dig,
 När aftonglansen himlen målar,
 Så är min tanke blott hos dig.

Du var den första, som jag älskat,
 Du var den första jag tillbad,
 För den skull är mitt hjärta fängsladt,
 Din bild uti mitt bröst jag bär.

Ti skulle lefa sälla dagar,
 Ti skulle lefa som ett par,
 Ja endast att du ger mig legar,
 Ja endast att du har mig kär.

Och skulle omamma mig som vaka,
 Att bli ett äkta par med dig,
 När trohet kan hon ej förneka,
 Om hon förnekar dig min hand.

Nu reser jag till fjärran strand,
 Adjo farväl min lilla vän.
 Men rädd mig ej den falska hand,
 Dig räcker jag den trogna äm.

När lifvet mig ej mer behagar
 Och det för mig en fluga är,
 Då vill jag sluta mina dagar.
 O, Gud det är hvad jag begär.

Det hände sig en afton, jag var på sängen lade,
 Jag drömde då jag lilla vänner hos mig hade,
 När jag vaknade, då var hon långt från mig,
 Blott hjärteblodet rörde, som var varmt hos mig.

Jag hafver älskat dig så många sömnlösa nätter,
 Som kunden den bär lif, och kasselen bär nätter,
 Som gräs, som bräd, som trä i dalen väta må,
 Allt för en sådan kärlek, som jag älska må.

En dag så tänkte jag att flickor öfvergifva,
 Men det står aldrig i min makt så länge jag får lefa,
 Men sen jag döden är skall skrifvas på min graf!
 Därunder hvilas den, som flickor älskat har.

Sjömansvisa.

Ju är här gått till ända, som jag skadat mitt land
 Och den vackraste flickan, som jag uppnämna kan,
 Här står kärliga fjällar under himmelen den blå
 Och det grönskar i vårt fädernesland.

Ti seglade en afton för fogelig vind
 Och sen mötte oss ett skepp för en skarp bide vind,
 Men för uti galjaren stod en flicka, som var skön

Jag skadade en flicka med fortjusande behag,
 Minna bogen det så vände för hvarandra en dag
 Jag vill om det korta skall mitt lif
 Jag vill se jag vill ega henne blott.

Sen kastade jag mig uti böljorna de blå,
 För att jag ombord på det skeppet komma få,
 Så lyckas det mig att uti fallbordsdräppan få
 Och ombord på det skeppet jag kom.

Kaptenen frågar an, hvartifrån kommer du,
 Som kommer ifrån böljorna och här uppdrages du,
 Ja, jag föll ifrån brannrån, när seglen sjordes fast
 Och jag föll uti böljorna med hast.

Gläd nu af dig kläderna och torka dig,
 Jag tror alltför vinst, att jag känner dig igen
 För minns du ej den afton, du satt uti min famn,
 Men nu tror jag att du älskar en anor.

Så seglade vi sen uti månaderna tre,
 Lörar vi ändligen vårt fosterland fick se,
 Jag gick till flickans fader och bad så smilt om lof:
 Här jag ega en dotter till gemål.

Sen svarade han mig med så gylla ord:
 Är du en vedlig sjöman visst är du henne värd
 Och er min lyckan följa i alla ädra dar
 Och ett botlopp det får jag med följid.

Sen togo de fram förgyllene stäl,
 De lofvade hvarandra både kärlek och tro.
 Ja vill du bli min gumma, sen blifver jag din man
 Och sen skall vi älska hvarann.

Och villen I nu veta hvem visan diktat har
 Så är det en sjöman som flöjer botjan bli,
 Han bor uti Norden i Nordens öde fjäll
 Och där lefver han så gläder och så bäll.

Jungfruna i Rosenlund.

Där gingo två jungfrur i rosendalund,
 De flockade de blader och de blommor.
 Den ena hon var af hjärtat så glad,
 Den andra var så sorgen och bedröfvad.

Den rika till den fattiga sade alltså:
 Hur är du nu så sorgen och bedröfvad?
 Sörjer du far eller sörjer du mor
 Eller hafver du förlorat din ära?

Och inte sörjer jag hvarken far eller mor
 Och Gud har och bevarat min ära.
 Långt mera sörjer jag den fagra ungersven,
 Ty vi ha kallat hvarannan så kära.

Hvad skall du sörja den fagra ungersven,
 Läst vi ha kallat hvarannan så kära.

Och vet du han mig tar, som rikedomar har
 Och låter dig, som fattig är bortfara.

Och ungersven han stod ett stycke därifrån
 Och lyddes hvard de jungfrurna talte.
 O store Herre Gud, som uti höjden bor
 Vis mig hvilkendera jag skall taga!

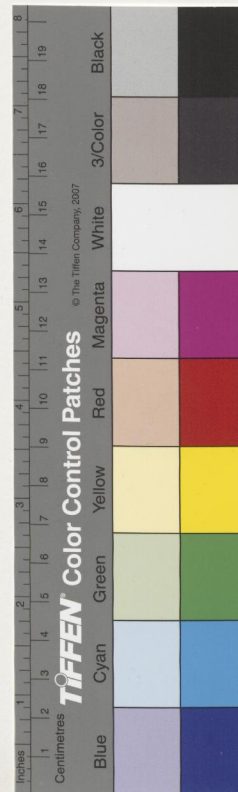
Och ungersven han steg nu ett steg längre fram
 Och räckte åt den fattiga handen:
 Här hafver du min hand, min ära och min tro,
 Här har du och mitt redeliga hjärta.

Och ungersven, och ungersven, hvad gjorde du nu
 Som räckte åt ^{du} den fattiga handen?
 Kunde inte mig, som rikedomar har,
 Och låta den som fattig är bortgånga?

Och hvarför skulle jag dig ta, som rikedomar har
 Och låta den som fattig är bortfara?
 Och låta henne sörja i alla sina dar
 Och bära den sorgen intill grafven!

Så rikedomar är ju ett här utaf Gud
 Och fattigdomen är en betoning
 Så riker, som du är, så fattig kan du bli
 Och fattiga långt rikare blifver.

Min flicka var uti sin ungdomsår,
 Hon var ännu knappt fyllda sutton år
 Men jag var ej så mycket äldre jag,
 Vår kärlek väntade samma dag för dag.

Min flicka var den vackraste i byn,
 Sj hennes hy var såsom hvita snön,
 En liten nos hon hade på hoan kind,
 Den var så röd, så röt som järkelvind.

Det var en dag vid januari dag,
 Då solen sken från himmelen så klar,
 Jag klädde mig, jag gick till flickans hem,
 Jag skulle afsked taga af min vän.

Min flicka grät den hela långa da'n,
 Att trösta henne var jag alltför svag,
 Andra da'n hon följde mig till staden,
 Jag skulle ge mig ut från ocean.

I tre års tid från sjön jag ute blef,
 Men mångt bref till vännen min jag skref,
 Ett bref från flickan fick jag i kvarn hamn,
 Hon skref: "Kom snart, kom hvil i min famn!"

Då tänkte jag att engång resa hem
 Och gifta mig med min utvalda vän,
 Men ändring blef det denna gång, och så
 Jag fick ett bref med svart försegel på.

Jag bröt det bref, jag läste det så här,
 Men min Gud skall veta hurudan jag blef,
 I brefvet stod min lilla ~~hulda~~ vän,
 Hon finns ej mer, hon är i grafven död.

Med sorg och strid jag seglat jorden kring,
 Men aldrig jag förglömmer vännen min,
 Jag drömmer om min lilla ~~hulda~~ vän,
 Hon hvilar nu hos Gud i himmelen.

Jag aldrig älskat någon mer än dig,
 Sj denna flicka har behagat mig,
 Ja, hon har älskat mig i henne är,
 Allt tills den dag hon lades upp på bår.

En sjömans visa

Vid Söderens bygga där låg en bark så rar,
 Den var ihän Lovisa från den vackra stad.
 Och barkens namn var Arko, det var ju hans namn,
 Från Sienland till England och Spanien han gick fram.

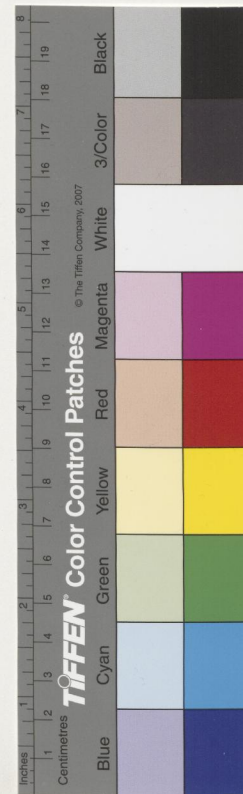
Vi gjorde oss så klara i Helsingfors hamn,
 Vi gjorde oss så på Senaborgs flod,
 Vi gjorde oss så färdi tog botten ombord
 Vi skände våra segel gick timmerman till rots.

Och flickor alla så afsked af oss tog,
 Det önska oss lycka uppi det vilda haf,
 Sen far vi så härligt öfver Östersjön den blå,
 Den femte om vatten vi faller (slutligt)

Kattegat och Skagerak och Nordsjön de blå,
 Det gick allt lika härligt vi fröjdades därät,
 Men den elfte oktober, då blef en olycksstund,
 Vi törmade från buriken med skutan uppi grund.

Läckslasten smitades, kryppmasten kastas af
 Och alla man där sågo för sig en öppen graf,
 Om icke några engelsmän där kommit,
 Som hjälpte oss att föra skön Arko i land.

Och första dags morgon vi knappt om lifvet såg,
 Sen skönt och den skonarbark i lofvart med oss låg,

Ti vädfluggan hissade men ingen af dem såg.
O Gud vi var förfärade i oraket där vi låg.

Sy andra dagmorgon, när solen uppgick
Ör skonert och en skonarbark i lovalt om oss låg,
Ör skonert och en skonarbark i lovalt om oss gick
Och vädflugg vi hissade och hjälps vi där fick.

Skäl för sjöman och skäl för kvar vän
Och skäl för kvar sjöman, som har en trogen vän
Och skäl för kvar sjöman, som har sin graf så när
Och skäl för barken brö, om äro vi alla här.

Liljan i dalen.

I dalen där vätte uppr en lila, ja en lila så rosanderöd
Jag stannade och såg uppr den liljan,
Så att tårarna på mina kinders rann.

Hon grät och hon suckade och söjle och hon sporde
Lilla vännen om bröt. Hvarför har du sårat mitt hjärta,
Hvarför har du ängslat mitt bröt?

Hvarför har du mig öfvergifvit för det jag fattig är?
Så må du gå och söka dig en annan,
Ja en annan, som rikare är.

De rika behöfver du ej bönningar (?) ty de få efter penningar och gå
Men de få inte annat efter döden
En en svepeduk och trenne skoflar vull.

De rika de bygga sina bönningar, men i himmelriket ha de ingen del,
Men Lazarus har var ju så fattig,
Ja så fattig som ingen kan tro.

127
Han fick ingen kostelig begrafning, men så att anglarna i himmelen
de sjöng

Här för vill jag eder påminna
Att hans sköte uti himmelen är.

Minns du angång i blomsterdalen
Och skuggan af den gamla alen,
Där vi förtroligt sutto hand i hand
Och sammanknöt våra kärleksband?

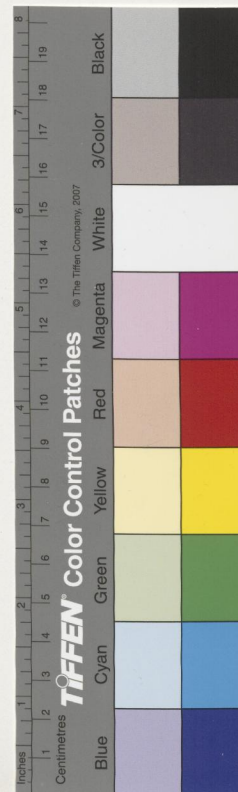
Som duftan, som så kärligt singlar
Med sina silfvergräs vingar
Ör hjärtlig hälsning fram till dig,
Så leka och få de med dig

Som vräktergalen uti lunden,
Med så förtuset sinn i aftonstunden
Och stilla vandrar i den lund, som
Där jag med dig satt så många stund.

Som kröto vi krans af blommor små
Och sade: det denna krans påminna dig,
Att du har älskat hjärtligt mig.

Tack för hvarje sällhet vi ha delat
Förlåt, förlåt hvad jag har felat.
I lifvet har jag älskat dig,
I döden svärfar du för mig.

Där bodde en flicka på en ensamhet,
Där bodde och en gosse ej så långt därifrån,
De älskade hvarandra med ömhet och begär,
Men sen kom där en rikare, som höll den flickan här.

Haf tack min goda gosse för din fåfänga steg,
 Som du för mig har trampat, hvad hafver du för det
 Söbblat dig, att du tänkt på mig
 Nej, jag är alltså ringa och för god åt dig.

Ja om du vore rikare än Salomon var och
 Och Enle. Hade ro hvarken natt eller dag,
 Hvad gagnar det dig på världens sista tid
 Så vi alla skall framställas att svara kvar för sig?

Lysken är många utspridda liksom strålar kring världen
 Till att ljusa för att sin föda få,
 Min fader och min moder, min syster och bror,
 Gud gifve att vi räknas uppi en säker jord.

Om jorden vore klädd med silfver och med guld
 Och vännen vore gömda i den svartaste muld.
 Hvem skall jag få till vän, ja Gud i himmelen,
 Han är den enda trosten, han hjälper mig vinst är.

Men vilken I nu veta hvem visan diktat har
 Så är det en fattig gosse, som ingen hydda har,
 Så fattig som jag är, min Gud han mig beskär
 Han kläder och han föder mig med ringa besvär.

En visan vill jag sjunga om en yngling på vår jord,
 Om vägen lyssnar höra däruppi,
 Hur flickornas kärlek på denna vår jord,
 Hur ostadig den alltid vara må.

En yngling var det, som utvalde sig en vän,
 Han tänkte att få hålla den här sen,
 Den kom den falska tungan uti vägen för den,
 Det förbund var man aldrig gå in.

Jag reste till min vän för att tala med den,
 Hon lofte mig sin ära och sin tro.
 Tre dagar därefter så skref hon mig ett bref,
 Att hon ensam ville lefa uti ro.

Jag laste detta brefvet med en kärlek så varm,
 Att tårarna på mina kinder rann,
 Så kunde jag strax märka och förstå, att det var sant,
 Att hon alla redan tagit sig en ann'

Men ingenting i världen så hafver jag fått
 Och ingenting så hafver jag ämt.
 Jag lefver här i världen som ett oskyldigt barn.
 Ejonar andra det blifver min lott.

Min fader och min moder de dötte på en tid
 Och ingenting så lemna de åt mig.
 Min Gud han mig kläder och föder,
 Den så lefver jag i världen lycklig.

Men gossarnas kärlek gick lifvina skön,
 Det pryder lilla ängen så grön.
 Men flickornas kärlek den lemman man till sist,
 Den så hänger man i skogen på en qvist.

En jägare gick ut att jaga,
 En jägare gick ut att jaga,
 Ut i en skog så grön - ja, ja
 Ut i en skog så grön.

!!: Hvad motte han uppi vägen!!
 En fä, som var skön - ja, ja
 En fä, som var skön.

||: Hvarthän, hvarthän sköna frö!||
 Hvarthän, hvarthän du stolta mö - ja, ja
 Hvarthän, hvarthän du stolta mö?

||: Jag skall gå hem till min fader!||
 Som bor i skogen grön - ja, ja
 Som bor i skogen grön.

||: Hvad skall du gör ~~hos~~ ~~den~~ hem till din fader!||
 Som bor i skogen grön - ja, ja
 Som bor i skogen grön.

||: När skall jag blomma plocka!||
 Och binda krans af dem - ja, ja
 Och binda krans af dem.

||: Hvem skall då den kransen få bära!||
 Som du där binda skall - ja, ja
 Som du där binda skall?

||: Sen skall min käresta få gå!||
 Som jag där binda skall - ja, ja.
 Som jag där binda skall.

||: Har drager han utaf sitt finger!||
 En ring af guld så röd - ja, ja
 En ring af guld så röd

||: Tag den, tag den sköna frö!||
 Tag den då stolta mö - ja, ja
 Tag den då stolta mö!

||: Behåll din ring och din gåfva!||
 För den mottar jag ej - ja, ja
 För den mottar jag ej.

||: För en annan har fängslat mitt hjärta!||
 Och honom så söker jag ej - ja, ja
 Och honom så söker jag ej.

||: Har en annan uppfattat ditt hjärta!||
 Så seek du honom ej - ja, ja
 Så seek du honom ej.

Herr Peder och Kerstin

Kop.

Herr Peder och liten Kerstin sitta vid ett bord,
 Den älskog vilje vi begynna där
 Sata de vring skämtfulla ord.
 Allra kärasten min jag kan er aldrig glömma.

Mitt bröllop det skall stå så högt opp i land.
 Den älskog vilje vi begynna där
 Att ingen skön jungfru det komma skall.
 Allra kärasten min jag kan er aldrig glömma.

Och blifver jag bruden visst kommer jag fram.
 Den älskog vilje vi begynna där
 Om int med ejö så med land.
 Allra kärasten min jag kan er aldrig glömma.

Herr Peder kan låter till bröllop reda.
 Den älskog vilje vi begynna där.
 Och liten Kerstin låter sig bröllopskläder skära.
 Allra kärasten min jag kan er aldrig glömma.

Och herr Peder kan låter sitt bröllop ske fort.
 Den älskog vilje vi begynna där.
 Och liten Kerstin låter sin gängare sko.
 Allra kärasten min jag kan er aldrig glömma.

Och liten Kerstin rider utöfver en ström.
 Den älskog vilje vi begynna där.
 Hennes gångare löpar på röda guldsöm.
 Allra kärstan min, jag kan er aldrig glömma.

Och liten Kerstin rider in på herr Peders gård
 Den älskog vilje vi begynna där.
 Och ute för henne herr Peder kan stå.
 Allra kärstan min, jag kan er aldrig glömma.

Och liten Kerstin in i bröllopsalen steg.
 Den älskog vilje vi begynna där.
 Och herr Peder henne med ögonen såg.
 Allra kärstan min, jag kan er aldrig glömma.

Välkommen, välkommen liten Kerstin till mig!
 Den älskog vilje vi begynna där.
 Men här harver jag blandat enjöd och vin.
 Allra kärstan min, jag kan er aldrig glömma.

Ej behagar mig enjöd ej behagar mig vin.
 Den älskog vilje vi begynna.
 Blott jag får sitta hos unga bruden min.
 Allra kärstan min, jag kan er aldrig glömma.

Vat skall du få sitta hos unga bruden din.
 Den älskog vilje vi begynna
 Men gif henne intet ondt uti sin.
 Allra kärstan min, jag kan er aldrig glömma.

Och liten Kerstin hade onna guld på fingrarna sina.
 Den älskog vilje vi begynna.
 Och herr Peder hade på brudtolar två.
 Allra kärstan min, jag kan er aldrig glömma.

Och ~~liten~~ Kerstin hade onna guld på sin kjortelfärl.
 Den älskog vilje vi begynna.
 Och herr Peder egde i hela sitt vild.
 Allra kärstan min, jag kan er aldrig glömma.

Och liten Kerstin följde herr Peder till säng.
 Den älskog vilje vi begynna.
 Och önskade honom lycka med sin vän.
 Allra kärstan min, jag kan er aldrig glömma.

Om morgonen kom budet till herr Peder in.
 Den älskog vilje vi begynna.
 Att liten Kerstin hänger död i backgården sin.
 Allra kärstan min, jag kan er aldrig glömma.

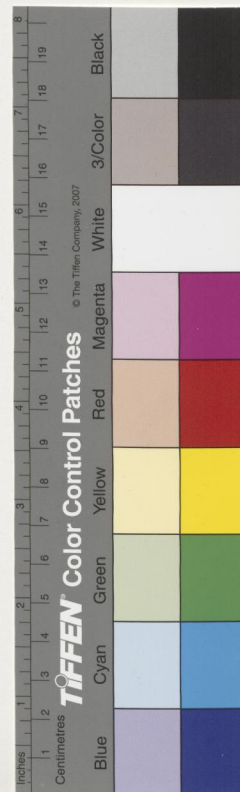
Och liten Kerstin knyter hop sitt fager gula hår.
 Den älskog vilje vi begynna.
 Och hänger sig öfver i herr Peders äppelgård.
 Allra kärstan min, jag kan er aldrig glömma.

Den unga Rosina var duglig och skön
 Med arbete vann hon sin föde.
 Gref Albert till henne med tårar och bön
 Förgäfvos förspillede sin vörn

Kop.

Vid dag och vid lampan hon sydde och spann,
 Satt tråget vid sömmen och garnet.
 Och grefven herr hollstetig begärelse brann
 Att fångela det värnlösa barnet.

Utsel var tryggheten och vintern var kall
 Och arbetet började tygla
 Gif ja till min bön, sade grefven, så skall
 Att armad i frakt sig fölygla.

Din hand är för skön till så mjödosamt gann,
 Din kropps till så karliga kläder
 Din fot är för spänd, kom och åk i min vagn.
 Han sad' då för vind och för väder.

Din far var en prestman, en grefve var min,
 Men alla gör kärleken lika.
 En kyss söt flicka, sitt ej mera och spinn,
 Din brudgum dig aldrig skall svika.

En ros på den dygdiges kinder rann öfver,
 Hon såg på den guldsmyddas herren.
 Hon vände vid munnen, men flickan gaf hopp
 Och skön blef förföraren dess värre.

Han skrek, o min engel, se nu är du fäst
 Och tyckte en ring på dess finger.
 Songen du hemtas med handbok och prest
 När det uti bänklochan ringer.

Och flickan kom blef både sorgen och säll,
 En bafvande glädje hon kände
 Och jag får gref Albert, men innan det var givill
 En brudskud så dyrbar hon sände.

När vatten och stillheten började rå
 Hon stängde sitt lås och sin regel
 Och märkes sin blommande brudskud uppå,
 Hon ser sej ej matt i sin spegel.

Hon fäster i locken de glitter och band,
 Hon fäster de särskilda stycken,
 Hon pryder sin snöhvita blygsamma barm
 Med perlor och ädlaste smycken.

Hon nämner sin brudgum i de ännuaste namn,
 Hon väntar, des ankomst förbäddar,
 Hon ved från Guds himmel uppsatt en hamn
 Vid klädtrågen vid hennes sida.

Med handen till varning och soepningens drägt
 Hon sorgligt betraktade bruden,
 Olyckliga dotter förälderska fäst
 Ser du icke ormar i skruden?

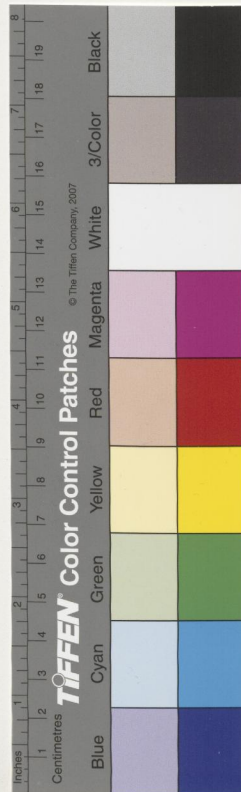
En präst är din brudgum hans utklädda dräng
 Den presten berättar din ära.
 Af lasterna bäddas din brudliga säng
 Och sorret skall brudfacklan bära.

Stilla stod bruden och timmen förigick
 Förän hon på sin skräck kunde vinna,
 Stöt af sig de smycken, den gäckande skrad
 Och likasom från lagorna flydde.

Gref Albert han kommer på klokslaget bestämmt,
 Allt med den själfförda presten,
 På lattsinnigt stampande var deras skämt
 Med denna förälderska festen.

En frammande lampa, en halvslocknad brand,
 En handskrift där låg uppå bordet
 Itä där din föräldase din afvigst är röjd
 Här har du dina vetliga skänker.

Herr pastorns dotter i Taubenhaus
 Hod ännu i flor som en blomma,
 Tacker var flickan och vänner hon var,

En mängd af finare alla dar
Till henne i prestgården vi komma.

Där boia om bäcken vid kullen
Ett slott där oere vid byn uti dalen,
Där präalar så präktligt af rikdom och smak,
Som glänsande silfverportalen.

Där lifle en herre i sus och i das
Hon Falkensten säger min saga.
Beständigt såg jungfrun åt slottet på sned,
Beständigt slog hjärtat när unga herrn red
I glänsande rustning att jaga.

På silkeslent frapper till henne han skref,
Områdadt med gyllene kantar,
Hon sände omfäddadt af perlor i guld
Sin bild uti hjärtflam så rymter och kuld
Stängjämte en ring af demanter.

Rosette lät dem resa, rida och gå
Haf mod att ge korgen åt alla!
Långt bättre är lotten den dig än bestånd,
Den tror jag den ståtliga riddaren är värd,
Som bender och gods han befalla.

Jag önskar gärna med dig ett par ord
I hemlig förtrolighet språka,
Kom lät mig få höra mitt öde af dig
Kom lät mig i afln dig räka!

I afln vid midnatt hör vaktelens sång,
I hvilatären redanom hagen
Och näktorgalskanen han lockar sin brud

I kärlekens ömma förtrollande ljud,
Kom, lät mig ej blifva bedragen!

Han kom i sin vidaste nattkappas svept,
Han kom i den mörkaste stunden,
Så tyst som en fjäder, så tyst smög han ut
Och gaf några smulor åt handen.

Taktelen slår sin gällande slag
I hvilatären redanom hagen
Och näktorgalskanen han lockar sin brud.
I kärlekens ömma förtrollande ljud
Hon flickan han blifv bedragen!

De gingo till löfsalen dyster och tyst,
Af blommande häggar omväfod,
Där brast hennes hjärta, där glödde dess man
Där blif hennes oskuld i frestelsens stund
Så grönt och så rosligt förgiftad.

När stänglarna rundt omkring
De vismande blomorna störde,
Tår flickans munterhet redan sin ros,
Till snö förbleknade kindernas ros
Och elden i ögonen dödde.

När rågen begynte af mognande flägt
I gulnande vager sig häfva
Och försbären mogna och bäda sin häst
Så sväller hos flickan dess klötrända bröst
Och tröjorna blifva för snäpva.

Höstvinden fram öfver markerna drog
Och regnbågen mer uti rågskebbas slag
Hon dölde ej mer sitt elände.

Dees fader, en hård och oberörlig man,
Skrek högt till sin arma Rosetta:
Sörakliga flicka, hvad kan du nu gjort? Fly fort
Från min ögon olyckliga bort,
Och skaffa förföraren till rätta!

Han snodde dess hvitgula hår kring sin hand,
Så grönt var det faderens valde,
Han slog henne huden så hvit och så skön,
Den blodde, den sved och den svällde.

Han dröf henne ut i den kolkvarma natt,
Där kring henne stormarna tjuta,
Hon klättrade torniga klipporna opp
Och sträfvat till valkens port i det hopp
Att tröst i sitt lidande njuta.

O ve mig, att du mig till moder har gjort,
Förän du har gjort mig till maka!
Se här, och se här min rysliga lott,
Den lön, som jag fått för mitt ousliga brott,
O, säg, hvilket står mig tillbaka?

Min käraste flicka det gör mig så ondt,
Det skall mig din far få betala,
Sörst ge dig tillfreds du skall finna hos mig
Försläpning och skötsel och sedan med dig
Sär jag härnäst vidare tala.

Frågan är icke om skötsel och böd,
Det ger mig ej åter min ära,
Du svar engång heligt att ta mig till brud,
Då kom nu att inför vittne och Gud,
Af fader och frust mig begära.

Narraktiga flicka, så mente jag ej,
Hur kan jag till hustru dig taga,
Jag drar ju min härkomst af adligt blod,
Min att skulle skämmas och klaga.

Min vän, jag skall göra för dig hvad jag kan,
Min hustrufru skall du få blika,
Sen har jag en jagare vacker och ung,
Han vinner ditt hjärta, det kostar min pung,
Sär spelet vi vidare drifva.

Att Gud du förälskat och vedrige bof
Till helvetet näst jag fördömma,
Som fru jag var nära ditt adliga blod
Men minns du den stunden då du hade mod
Sin att för min läga att glömma?

Och gå nu och tag dig en adelig fru,
Förskräckligt skall blodet sig vända!
Gud höre, Gud se, Gud domme dig nu
Att vära en utslung så vedrig som du,
Sin adliga säng engång skämma!

Men när hon det rista hade sagt,
Då sprang hon förvisad tillbaka,
Förlofad och förlofad till kropp och själ,
Bland torne och tistel med blodande hat
Den harmen och lidandet skaka.

Förlofad och förlofad till ära och hopp,
Hon till den olyckliga trädgården hopp
Att göra på lifvet en ända.

Bland rasslande löf i den grunda snö,
 Där låg hon bestörd af gvalen,
 En gråtande gosse hon hemfödde då
 Med vild och outrägelig smärta.

Hon såg nu sitt ödes förfärliga mål
 Och tog ur det öfriga häret en värl
 Och stack i den uppfödles hjärta

När hon fullblodad sitt blodiga mord
 Och när hennes sans återvände
 Hvad gjorde jag nu o min Hovse och Gud?
 Hon ropade och med sina händer.

Hon upprep med blodiga händer en gråt,
 Vid dammen inunder en bäcke,
 Där hvilat i fred min olyckliga son,
 Där hvilat du allt ifrån fjärrer och här
 Från stegen, men kopparne hacher. (Liljeborgskan - Pops).

Med rosenröda kinder och med ögon så blå
 Och ett hjärta af falskhet du bär,
 Hicka tror du, att jag liknar vid en fläktande vind
 Och ej vet hvem jag skall hålla kär?

Lik duftan i grön lunden jag kände mig så glad,
 När som vänskap emellan oss var,
 Men nu liknar jag den kärlek vid affallna blad
 Och i sårarna stannar mitt blod.

Uppå dig så har jag tänkt vid ett redeligt sinni
 Och ett hjärta så troget i mitt bröst
 Men jag såg på dina ögon och jag kände på din hand
 Att ditt hjärta det var falskt så det hööds.

Men kom ihåg, hvilka ord du mig uttalat har,
 Hvilka trofasta löften du mig gaf!
 Lärja blodet mitt hjärta och vittnar min kind,
 Om det blomstrar i Skaparens hand.

En redeliger yngling uti världen jag kan
 Fast ej rikedom har fastat på mig.
 Men jag hoppas engång att i världen bliwa kär,
 Fast jag nu är förskjutet af dig.

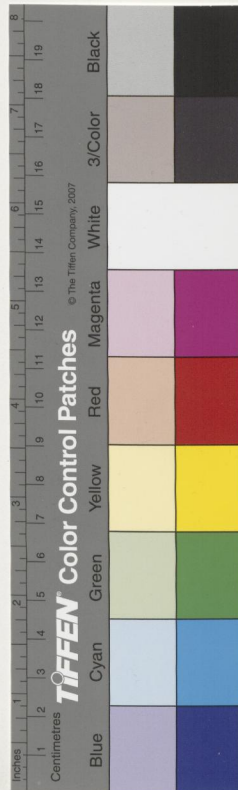
Rädd hit falska handen och bjuder mig farväl,
 Liksom vänner vill jag skiljas ifrån dig,
 Ty min hand och min penna börjar bliwa så kall
 Och mina kinder de blekna uppfå mig.

Nu slutar jag min skrifvelse och bjuder dig farväl
 Och till afsked jag räcker dig min hand.
 Hicka, skåda denna visa ifrån början och till slut,
 Sista orden beteckna mitt namn. *varifrån?*

En sjöman i ovädrat

En sjöman i ovädrat han lider ofta nöd
 Han i så våta kläder går ofta till kös,
 Han tänker på sin flicka, och om hon ore här,
 Tjust skulle hon då värma mig och torka mina klär
 Tyng fallisallad och torka mina klär.

Äf hjärtat jag dig älskar i all min lefnadstid,
 Men det kan jag väl tänka,
 Jag får väl aldrig dig.
 Spår hafver du mig lofat, att du skall trogen bli,

Men jag är alltför fattig, det kan ju aldrig ske.

Ack om jag kund beskrifa den kärleken så svar,
Som många kan väl bära
Uti sin lefnadsvar.
Den som sin vän barmhert, sin glädje mer ej får,
En sådan sorg och ångslan all annan öfvergår.

Mina kärar ha runnit, ty Gud mitt viltne är,
Oft jag ej öfvergifver den vännen jag hällt så kär.
Jag hoppas att få möta dig hos Gud i himmelen,
För del du här i tiden har varit min bästa vän.

Men om det så skall kända, att du mig har bortglömt,
Fäst jag så många gånger har suckat för dig är,
När du ditt hjärta gifvit det har du tagit igen,
Nu har det så bebundet allt med en annan vän.

Men himlen skall väl löna den, som otrogen är,
Han som en sådan falskhet uti sitt hjärta bär,
Han skall öfver blika hos Gud i himmelen.

Hvart skall jag taga vägen, hvar skall jag bygga bo?
Bland fåglar uti skogen allt uppi ensam göst,
Som turturdufvan klagade när hon sin make mist.

Nu slutar jag att säga farväl min bästa vän!
Jag önskar dig all glädje, som uti himlen är,
Jag kan ej annat göra än bedja gott för dig,
Fäst jag med sorg och ångslan skall vandra här min tid.

Farväl nu slutas ^{glada} våra dagar,
Som jag och du så sälla delat har.

Ti skiljs nu åt långt bort ifrån hvarandra,
Men har dock hoppet och den ömhet kvar.

Hur minde du från lifets rosor vandra,
Hur kunde jag med blomster strö din stig?
Fäst vi bli skilda långt ifrån hvarandra
Och himlens Gud besöglade dina dar.

Lef lycklig, lef med oförändradt sinne,
För den dyra vänskap jag dig svarit har.
Jag reser bort till afsked af er alla,
Jag reser bort ifrån mitt fosterland.

Jag önskar än en afskedsskål få tömma,
En afskedsskål med mina vänner här.
Jag reser bort till obekanta ränder
För att min lycka öfver söka där.

Förlåt, förlåt om jag har smut dig brutit;
Förlåt, förlåt om jag har ulla gjord!
Förlåt, förlåt jag skrifvit mina rader!
Förlåt, förlåt jag ändrat mina ord!

(Förmors Lindby Fensla)

Polisvisan.

Bland alla odjur i staden går,
Så är polisen den samsta,
Men utel problema i staden går,
Så är han den förnämsta.
Han går till höger, han går till vänster,
Af andras flykter har han följester
Och är så glad och är så glad.

Han går stadens gator upp och ner
Fram morgonen och till sena kvällen.

Hans gamla stöflar ha gått på sned
Och armbågen ut på skinnellen.
Men när en annan går ut på gatan
Så möter man där en häsig satan,
Som stadspolis, som stadspolis.

Han går utsvevlen så somal och lång,
Ser ut som fan uti busken,
I handen bär han en hummelstäng,
Se här porträttet af slusken.
I bröstet bär han af bläck en bräcka,
Ser ut som surt och nattståndet dricka,
Och är polis, och är polis.

Han tar en rofva utaf sin harm,
Och så förnjödt börjar tugga,
Han står på torget till allas harm,
Ser ut som Belschubbs skugga.
Han stoppar resten uti sin ficka
Och sedan börjar han att fingren slicka
Uppå vårt torg, uppfå vårt torg.

Om morgonen uti dagg man ser
En lus han vandrar uti Kronohagen
Med linter rock och med lappar fler
Och minasjukan på kragen.
Ett rostigt svärd bär han på gumpen
Och blir så glad när han hittar stumphen
Af en cigarr, af en cigarr.

Så kom den rackaren den vägen fram
Och drar på säcken med prisen,
Han vänligt räcker ut sin ädla hand
För att hälsa på polisen.
Så börjar han så förnjödt att vicka
Och ber herr rackaren om en sticka
För att få eld, att få eld. (J. Testorlund - Arvste bruk.)

Uti majornad den tjuguriönde,
Så ankarstoppet svajade,
Från land vi seglade
Vi seglar och vi seglar
För tvänne gårdar fram,
Så sjönatrosen knackade
Med sina fingrar fern.!!

Låt upp, låt upp, skön prinsessa
!! Det är fullt allerkärestan din
Som för dörren vände stå.!!

Prinsessan nu genast
Ur sängen genast sprang.
!! Och sparkade upp dörren
Så det i lusen klag.!!

Så gick det en tambur
Till korungen nu strax.
!! Att sjönatrosen i kammaren var
Med sköna dottern hans.!!

Om morgon klockan fyra
Så sjönan skulle gå
!! Så spjälknade kung sådolt
För dörren vände stå.!!

Så stötte han sårdet
Med kraft i sjönans bröst.
!! Gudnas min stachuss flicka
Nu är jag utan bröst.!!

Den ställdes tvänne glas,
Som var fyllda med vin,
!! Som hon nu skulle dricka
För alla vännen sin.!!

Kop.

Det första vinglasat,
 Som hon för honom tömde,
 ||: Så bleknade hennes kinder
 Och lifvet det blef mält. ||

Det andra vinglasat,
 Som hon för honom drack,
 ||: Så brast hennes pulser
 Och lilla hjärtat sprack. ||

Den lades båda liken
 På en och samma bår
 ||: Och präknar och namseller
 De krusade deras hår. ||

Så lades de båda i en och samma graf,
 ||: Där sen de skulle hvila
 Till stora domedag. ||

Och uppi deras graf
 Där planterades en lind.
 ||: Det ena bladet flammade
 Det andra rundtomkring. ||

Och viljen I nu veta,
 Hvem visan diktat har?
 ||: Så är det toenne flickor
 från Stockholm's stora stad. ||

vanfrin

2. Taggvisor.

18 st vanfrin

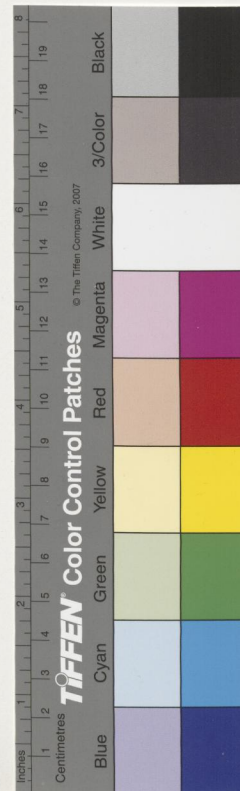
^{kop}
 Kling, klång, för kuddorna vall
 Långt i stora mossen!
 Slugg en björk och säf en tall,
 Så är barnens visa all.

Jag gick utåt lullande berg
 Där vallade jag så gärna.
 När tappas jag bort skällkuddan min
 Skällkuddan hette Stjärna.

Apsen då 'nej springa och söka
 Linden då 'nej sitta och leka
 Och björken lofvade qvistqvast
 När qvällen skulle komma.

^{kop}
 Tussi lulla liten vän, jag skall dig väl sköta.
 Täcka dig gläder opp igen och vid famnen möta.
 Russin, söcker, karamell
 Lofar jag, om du är snäll
 Lofa sött och drömma
 Och aldrig sin mamma glömma.

^{kop}
 Tussi lulla litet barn,
 Hamna sätter och rystar garn,
 Tappas går från tunga horn
 Roper åt barnet guldstor,
 Guldsto och spänne,
 Barnet taltar så länge.
 Kuddan drifor åt angen
 Kuddan njötker i kanner i målet.

Jag skall vagga mors barnet,^{kop}
 Stöljerna mig en kaka, om inte jag den kaken får,
 Så skall jag låta vaggan stå
 Och mors barnet gråta så:
 Och mors myssan med koppartratten
 Och stora sylen, och lilla pyggen
 Och hela raden med grannlåtter.

Jag har förfall, jag slipper ej vull,^{kop}
 Jag måste fränsen och näsja, mysklänken kall i ston,
 Ge åt lilla ducka.
 Sjuk lär lifver väl än,
 Liten uti stubban, jo men
 Lifver han, så, leker med sina fingrar små,
 Suttas i sin vaggas grä.

Skon går på ängen och står med sina toff rasta drängar,^{kop}
 Så kommer äggulan med utslaget hår och näsjar höet i strängen
 Gulmen lussa och katten drö
 Och svart katten köde:

Förfall gick med sina döttrar vull,^{kop}
 Hon hade ej så många i dom,
 Står i huset, hon klafon
 Och två på bastulådan,
 Tre öde och tre döde
 Och ännu tre komma:

Sof sött i lilla vaggan här,^{kop}
 Här den badd är mjuk och varm,
 Men Jesu badd var kall och arm,
 När som han var Guds ende son,
 Han låg på några torra strån,

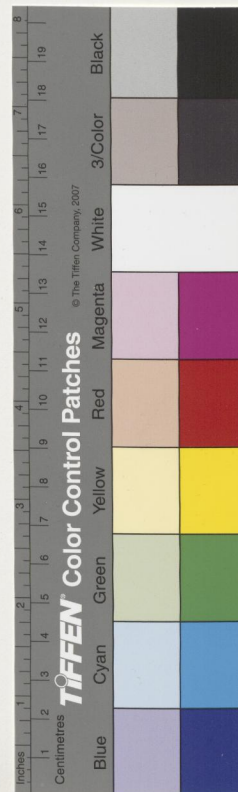
Tutti lull! liten vän,^{kop}
 Tills han väser stor
 Sen går han väll med mammans kudda öft
 På stora skogen och häser i gubblanet.

När som jag var på mitt lullande berg
 Där lullade jag så gärna
 Sen tappade jag bort skön kuddan min
 Skön kuddan hette Stjärna

Linden ba mig sitta och leka,^{kop}
 Aspen ba mig spring och söka,
 Björken lifande qvittqvast om qvällen.
 När jag kom hem om qvällen,
 Stodade mor vattling.
 Hittade jag en näsvertel
 Satte eld på bondsladokrut
 Och var de böja hinna,
 Så böj jag till springa.

Stråkan sitter på lalulak^{kop}
 Och sjunger på sina små döttrar:
 Svart ska vi nu till vintern gå,
 Till dännemark till dännemark,
 Rösten ska på en halfover mark,
 Guldsko och spännen,
 Låsten ska lilla lulla så länge.

Små ögon fast,^{kop}
 På rompan en hvast
 Och väsen i dyran
 Och tuffar strax.

^{kop}
 Sofven i ro ni stora amnat!
 In får ni tiden att vaka,
 In kuler och kret utan allt tal
 In får ni väl smaka.
 Färdlen är en soigedal,
 Bäst man sover så är man död
 Och lagdes upp på bäsen.

Ti ska ro till skolorna^{kop}
 Där så väspa svalarna
 Där så kuckar göken
 Och där gör ju löken.

Där sjunga fåglar små
 Lycklig den, som hörn får
 Där dansar ihertiffan på boarna.

^{kop}
 Och jag gick mig ut på tivoli brio
 Med skålskinnstossor och läppplandsker,
 Där var ett kull så kröp jag därin
 Så var där en gammal, som kokade kull,
 De halle de dansa, de blinda se på,
 De fingotösa spela på gigorna.

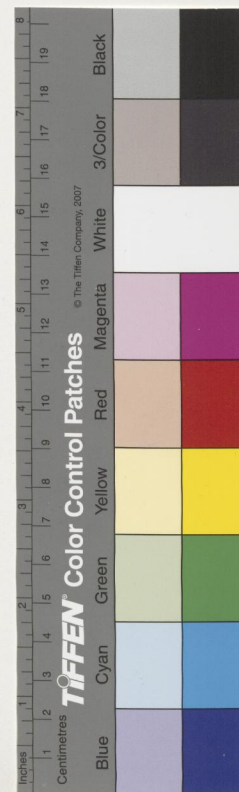
^{kop}
 Barnet tuttar i kullen snällt,
 Lills hon väser stor, så går hon med mammans kudda väll,
 Så ater hon frappas kakan all,
 Och tuttar till kornet.

Sen går hon väll allt upp till den långa smörmosan
 Sagen är lång
 Lagen är sväng
 Så får hon liten brilla i fäsan.

^{kop}
 Tillom tall mammans går med barnet väll frallarsallare rall
 Barnet mäst ju allt i ordning laga
 Och så mäst de mallet mala,
 Till sist så står det på volestrand
 Och vöter vöten i landet.

^{kop}
 Ti ska sjunga en liten visa,
 Allt grannas suggan hon har grisat,
 Hon har grisat en liten gallt.
 Gallen hoppar på 4 fotter
 Och bäst han hoppar så blef han bötter
 Den visan var så lång så lång,
 Och nog kan han sjungas om en annan gång.

^{kop}
 De va' ängotte, som hade en son,
 Som had' en päls, som va' så lång,
 Han satt han i bücken
 Och blott han satt han på sten
 Och stött han den pelson,
 Han blef så lång, så lång
 Att han kan talas om än en gång.

H. Sager.

En tjensteflicka, som hade taggnat sina skodon, klagade för Back-Källe* öfver sin förlust. Denne lofvade hemta åt henne ett par skor. Efter ett par dagar komnade han pigan i ett paket ett par bastanta - hästskor.

En sagare vid namn Ilman reste en gång med "ängen uppe" med bröd åt Bromsfröidan. På vägen mötte han en prest, som varnande utropade: "Vänder om, vänder om, medan tiden är!" "Då far jag till Olbölle, då," svarade Ilman och vände tillbaka.

I Fredja Östergård bodde en gång en dräng, vid namn Lasse. Ilmanant kallades han Lurasse, emedan han hade för vana att lura in genom böndernas fönster. Hans husbonde misstänkte, att han stod i kärleksförbindelse med värdinnan, medelst lätade icke om någonting, utan beslöt att taga dem på bar gärning. En dag reste han till Skogby bruk på arbete och lofvade återkomma efter en vecka. Men sent på natten återvände han och öfverraskade de älskande tillsammans. Han kallade smält tenn i Lurasses hals, utan att värdinnan vågade. Om morgonen lät denna en dräng ställa Lurasse utanför fönstret. En annan dräng, som

* Back-Källe, hoars namn också förekommer bland odjupåken, var en vassinnig lördjupare, ursprungligen hemma från Tenala, men allmant känd i hela häradet.

gick dufförte, gaf Lurasse en öfvel, så att denne stälte. Då Lurasse såg fortfarande, då drängen öfver en stund återvände, hödde denne att han misshandlade Lasse och begynte släpa honom till skogs. Under vägen stack han liket i en säck och knöt till mynningen. Då han kom till "baston" hällte tjufvar på att stjåla det där förvarade kittet. "Ni har kött och jag har fläck, ska int vi byta," föreslog drängen. Tjufvarna gingo in på bytet. Då de hade kommit ett stycke från byn öppnade de säcken och insågo bedrägeriet. De ställde Lurasse att stå på bron öfver Gennarbyån med ett motpö i handen. Tjufva grinde de sig, för att afrikta händebarnas gång. En herre kom förbiakande och frågade: "Kommer det flek?" Då Lurasse icke svarade, oaktadt herrn öppnade sin fäga, stötkucken ned och gaf Lasse en så kraftig öfvel, att han föll i äm. Nu skyndade tjufvarna hem och tvungo herrn att betala en drög penningesumma. Men i Gennarbyån ligger Lurasse allt fortfarande. (Kornatar Rasck - Tenala)

Då Bellman var landförovisat köpte han en gård i ett hästskrof invid ländsvägen, där kungen skulle färdas fram. Då Gustaf IV fick syn på sin förra gemntling, yttrade han strängt: "Huru är du här? jag befället ju dig att flytta bort ur mitt rike!" Bellman svarade: "jag är icke i Ers Majestats, utan i korpars och krakors rike." (Togvar Bergström - Pojo)

Om hertig Karl berättade Sandberg i Kila-Kasa följande berättelse. En bonde förde sina oxar till Stockholm för att säljas. På vägen mötte han hertig Karl, som slog sig i sampråk med bonden och frågade hvad denne tyckte om den kungliga familjen. Efter att hafva erhållit besked

därör, frågade han, hvad bonden tyckte om her-
tigen. Denne svarade: "Han har inte gjort mig
hvarken godt eller ondt." Då slog hertigen honom
ett duktigt slag på kinden och sade: "Jag är hertigen.
Nu har jag gjort dig ondt, nu skall jag också göra
dig godt," och så fick bonden en stor penningsum-
ma.

Varis: Om Kristi kors
visste svarnämnde Lantberg st smiddela följande:
Då Salomons tempel var under påbyggnad, fälles
ett träd, som Abrahams söner hade planterat på
Adams graf. Men stocken passade icke till templet.
En var den för liten, än för stor. Den lades då som
spång öfver bäcken Kidron och därifrån togs den till
Kristi kors.

J. Ramsar och dylikt.

När bond om midsommarsnatten skulle gå
ut, så bländade han varslan ut genom taket, så gick
han ut att bese, så fick han höra hvar fjösörn
lekte bakom ladan. Så gick han dit och kastade ut sitt
nät och fick så mycket fisk, 100de 30 helsingd ass
fulla med bara lappvis gäddor, först kokte han, sen
smakte han, sen drack han af goda vänners skål,
sen byggde han sig hus på nytt manis, golfbret
öpp och taket ner, spusen ut i södra knut, röken in
och värmen ut, alla, som på gatorna gingo, tackade
honom för god värma. Och oden kunna läsa uti
Petri-Pauli senare bonjourrock, 14de pelorynka och
22de knapphål. (Skomakar Barck - Enab)

reg. Ramsar: Titte, vabba källarkabba, säj hoart skall jag flytta
till nästa år, så ska du få ett stort smör och bröd
med en bita på. (Säges i Bromarf af J. Marias nyckelpiga)

Mallockan på Rästbacka i Bromarf säger: "In gottar
och slarf i er, sekt stormning och bärd räkning.

Hvart för guld det som
jag gaf dig? Katten tog det. Hvart för katten? Under gvar-
nen. Hvart för gvarnen? Rigan mol. H. f. pigan? Klapp-
på byko. H. f. byket? Sank i sjön. H. f. sjön? Ören drack.
H. f. ören? Klappan stack. H. f. klappan? Imoden smida. H.
f. smoden? Ladda herte. H. f. herte? Dufran plocka. H. f. duf-
van? Öpp i trä. H. f. trä? Elden bränd. H. f. elden? Tattut
släckt. H. f. vattnet? Under jorden. Hvart för jorden? Jorden
står än. (Tabelandes - Bromarf)

Täkten smutta på läkten, Landen bair a
Dengtios torke. (Täckstörn - Örolaks)

Boken gick i bondens åker och åt brodd.
Bonden skulle kosa bort honom därifrån, men kunde
icke. Då sa bond åt hunden: "Kära hund bit lock, lock
vill int ut min åker gånga." Han har int gjort mig
något illa svarade hunden. Så träffade bond vargen Kära
varg bit hund, hund vill int bit lock och lock vill int ut
min åker gånga. Vargen svarade som hunden. Träffade
björnen. Kära björn bit varg, varg vill int bit hund o.s.v.
Träffade feirn. Skjut björn, feirn vill int bit varg o.s.v.
" faia (= furu). Fall på feirn, feirn vill int skjut o.s.v.
" Elden. Bränn faian, faian vill int o.s.v.
Kom till vattnet. Släck elden, elden vill int o.s.v.
Träffade oxen. Drink vattnet, vattnet vill int o.s.v.
" repet. Stark (= styrr) oxen, oxen vill int o.s.v.
" rättan. Rut ä repet, repet vill int o.s.v.
" katten. Tag rättan, rättan vill int o.s.v. Alla föregående
hade svarat afböjande, men katten sade: "Ja, bara jag får
blöt sötnöj. Så för katten på rättan, rättan på repet, repet
på oxen hunden på boken och boken
upp på stallevind och ropa 'bå'. (Täckstörn - Örolaks)

Homma, homma rakatopp, hufvi'nes i fötten opp
sai rider en biskep.

Kypa, nappa, knappenäl, slutar
med en silfverskål, stulet biöd väl smakes. Ack nej,
ack nej jag gör det ej, ty Herren Gud följöd mig
det (Kantorskan Lindaqvist - Tenala)

Stor sak i 'et hva kan e
va värdt? 100 definat a mark a Kollens 2 penning.

J. Talesätt och uttryck

En kärleksörg så stor, att 10 par oxar inte kan dra
den.

Så beärdt, som att fara efter sld.

Han sa nej så argt i bite (= i anigtet)

Då går lusen i touor (säger man i Tenala om
någon ting, som är rakt omöjligt att utföra)

(När någon låter vänta på sig mycket länge, säger
man i Pojo, att) Han dröjer som Jeppe med sagan.

Blef död = dog

fälas = spår

Kasta filburnka = kasta smörgås

Kegla eller migla = hushålls

Tstiket = istapp

Hon, han = henne, honom (dat. o. ack.)

Stärka = strypa

Sträng, gårn, bäcka = sträng, gården, buske

Pratum = småfisk

Lypta = hejda

Konsvipo = ugnsvart

Blaserad = bleserad

Gjoran = skatan

Tygjärman = sädesvärden

Kucku = göken

Innehållsförteckning

	Sid.
Resebesättelse	I - IV
A. Historiska sägner och lokalttraditioner	1
B. Skrock och vidskepliga bruk:	
1) Paraskilda dagar	13
2) Ny och nedan	17
3) Väders lekken	19
4) Ur det alldagliga lifet	20
5) Drömmar	23
6) Huskurer	24
7) Djuren	28
8) Kreatursjukdomar	33
9) Öfvernaturliga väsen	35
10) Skatter	39
C. Ordtydning:	
1) Tenala	41
2) Bromarf	50
3) Pojo	54
4) Karis	57
5) Inga	64
D. Gator	68
E. Jullekar	77
F. Bomärken	91
G. Visor:	
1) Kärleksvisor m. m. dyl.	93
2) Taggvisor	147
H. Lågor	152
I. Ransar och dylikt	154
J. Talesätt och uttryck	156

